

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Almaniya işgüzar səfəri

Berlinin Brandenburg aeroportunda qarşılanma

Martın 13-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Almaniya Federativ Respublikasına işgüzar səfər edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, hər iki ölkənin Dövlət bayraqlarının dalğalandığı Berlin şəhərinin Brandenburg "Willy Brandt" aeroportunda dövlətimizin başçısının şərafətinə fəxri qarovul dəstəsi düzülüb.

Prezident İlham Əliyevi rəsmi şəxslər qarşıladılar.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Almaniyanın aparıcı şirkətlərinin rəhbərləri ilə görüşüb

Martın 13-də Berlində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Almaniyanın aparıcı şirkətlərinin rəhbərləri ilə görüşü olub. AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlətimizin başçısı görüşdə çıxış etdi.

Görüşdə iqtisadi sahədə, o cümlədən sənaye, nəqliyyat, enerji, kənd təsərrüfatı, təhsil, texnologiyalar və digər sahələrdə əməkdaşlıqla bağlı fikir mübadiləsi aparıldı.

(Tədbirdən geniş hesabat qəzetin növbəti nömrəsində verəcək).

H.E. ALIYEV

Multikulturalizm və tolerantlıq Azərbaycanın dövlət siyasətinin əsas prioritetlərindəndir

Roma Papası Fransisk Həzrətlərinə

Zati-müqəddəsləri!

Tacqoyma Gününüzün münasibətilə Sizi və Sizin simanızda bütün həmməzhəblərinizi şəxsən öz adımdan və Azərbaycan xalqı adından ürəkdən təbrik edir, ön səmimi və xoş arzularımı çatdırıram.

Azərbaycan ilə Müqəddəs Taxt-Tac arasında münasibətlərin həzriki səviyyəsi məmnunluq doğurur. Biz sivilizasiyalararası və dinlərarası dialoqun, multikulturalizm dəyərlərinin qorunub saxlanması və daim inkişaf etdirilməsi yolunda uzun illərdən bəri davam edən fəal və səmərəli əməkdaşlığımıza xüsusi əhəmiyyət veririk. Ölkəmizin Müqəddəs Taxt-Tacda səfiriyyətinin təsis edilməsi münasibətlərimizin keyfiyyətə yeni mərhələyə yüksəlməsinin göstəricisi və Azərbaycan-Müqəddəs Taxt-Tac əlaqələrinin inkişafına verdiyiniz önəm bariz təzahürüdür.

Multikulturalizm və tolerantlıq xalqımızın həyat və yaşayış tərzini özündə əks etdirən mühüm dəyərlər olmaqla yanaşı, Azərbaycanın dövlət siyasətinin əsas prioritetlərindəndir. Əsr-lərboyu müxtəlif din və etiqadlara mənsub insanların mehribanlıq və qarşılıqlı hörmət şəraitində yaşadığı ölkəmizdə məscidlərin, sinaqoqların və kilsələrin yanaşı fəaliyyət göstərəcəyi bizim böyük tarixi nailiyyətimizdir. Azərbaycandakı katolik dini icmasının daim böyük diqqət və qayğı ilə əhatə olunması bunun əyani göstəricisidir.

Ölkəmizin Vatikanın tarixi yerlərinin bərpasında iştirakından məmnunluq duyur və bunun dünya mədəni irsinin, zəngin incəsənət xəzinəsinin qorunub saxlanması və gələcək nəsillərə ötürülməsinə, eləcə də mədəniyyətə dialoqa töhfə verəcəyinə inamımı ifadə edirəm.

Zati-müqəddəsləri, mən Sizin Azərbaycan ilə Müqəddəs Taxt-Tac arasında əlaqələrin inkişaf etdirilməsində və möhkəmləndirilməsində, səmimi dialoqumuzun genişləndirilməsində xidmətlərinizi xüsusi qeyd etmək istəyirəm. Azərbaycandakı multikultural mühit və tolerantlıq əməllərinə daim verdiyiniz yüksək qiymətə görə Sizə təşəkkür edirəm.

İnanıram ki, Azərbaycan ilə Müqəddəs Taxt-Tac arasında ümumbəşəri dəyərlərin təşviqi, insanlar arasında qarşılıqlı anlaşma və həmrəyliyin bərqərar olması istiqamətində əməkdaşlıq birgə səylərimizlə bundan sonra da müvəffəqiyyətlə davam edəcəkdir.

Bələ bir əlamətdar gündə Sizə möhkəm cansağlığı, xoşbəxtlik, xeyirxah və müqəddəs missiyanızda uğurlar dileyirəm.

Hörmətlə,

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 10 mart 2023-cü il

Bayram BEQAY: "Bəxtimiz gətirib ki, Sizin dostluğunuzu qazanmışıq"

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Albaniya Prezidenti Bayram Beqay ilə görüşüb

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev martın 12-də Albaniya Respublikasının Prezidenti Bayram Beqay ilə görüşüb. AZƏRTAC xəbər verir ki, Albaniya Prezidentini salamlayan Azərbaycan Prezidenti İlham ƏLİYEV dedi:

- Salam, bizim ölkəyə səfər etdiyiniz üçün təşəkkür edirəm. Sizi yenidən görməyə çox şadam. Keçən il Tiranadakı görüşümüzü xatırlayıram və qonaqpərvərliyiniz üçün bir daha təşəkkür edirəm. Ölkənizə rəsmi səfərimdən və Sizinlə, Baş nazirlə müzakirələrdən çox məmnun qaldım.

Əməkdaşlığımızı gücləndirmək üçün qəbul etdiyimiz qərarlar, həqiqətən, nümayiş etdirir ki, ölkələrimiz arasında çox yüksək səviyyədə

dostluq və qardaşlıq əlaqələri var. X Qlobal Bakı Forumu çərçivəsində keçirilən vacib tədbirdə - atam, Prezident Heydər Əliyevin 100 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi sessiyada iştirak etmək üçün gəldiyinizə görə Sizə təşəkkür edirəm. Çox sağ olun.

Əminəm ki, Bakıda qaldığımız müddətdə yaxşı vaxt keçirəcəksiniz. Faydalı, ikitərəfli əməkdaşlığımızın vacib məqamlarına toxunmaq üçün bu, çox yaxşı fürsətdir.

Albaniya Prezidenti **Bayram BEQAY** dedi: - Təşəkkür edirəm, cənab Prezident. Əlamətdar tədbir olan Bakı Forumunda iştirak etmək üçün Azərbaycana gəlmək, Sizi ziyarət etmək məndə və mənim heyətimdə böyük məmnunluq hissi doğurur. Bu, səfər etmək və Sizi görmək üçün əlavə bir fürsətdir. Əlbəttə ki, atanızın irsi öbədi olaraq yazılıb və hesab edirəm ki, Bakı və büt

tün ölkə üçün həyata keçirdiyiniz işləri hər yerdə görmək olar. Dünən mən şəhərə çıxdım, bir az gözdüm və şəhərin heyratəmizliyinin şahidi oldum.

Prezident **İlham ƏLİYEV**: Təşəkkür edirəm.

Prezident **Bayram BEQAY**: Əlbəttə, Sizin qeyd etdiyiniz kimi, biz keçən il görüşmüşük və düşünürəm ki, ölkələrimiz dost ölkələrdir. Biz ikitərəfli əməkdaşlığımızı gücləndirmək üçün çalışmalıyıq, xüsusilə iqtisadiyyat və turizm sahələrində. Bizdə trans-Adriatik boru kəməri var və ölkənin bütün ərazisini qazlaşdırmaq üçün daha çox iş görməliyik.

Prezident **İlham ƏLİYEV**: Elədir ki, var.

Prezident **Bayram BEQAY**: Xüsusilə indi - enerji məsələsinin çox önəmli olduğu bir dövrdə. Qaz da çox vacibdir. Biz çox şadıq və bəxti-

miz gətirib ki, Siz üzünüzə belə bir öhdəlik götürmüşünüz və Sizin dostluğunuzu qazanmışıq.

Prezident **İlham ƏLİYEV**: Təşəkkür edirəm.

◆ ◆ ◆

Görüşdə Azərbaycan ilə Albaniya arasında dostluq və tərəfdaşlıq münasibətlərinin olduğu vurğulandı, ölkələrimizin beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində uğurlu əməkdaşlığı və qarşılıqlı dəstəyi yüksək qiymətləndirildi.

Söhbət zamanı enerji sahəsində əməkdaşlıq, iqtisadi-ticarət əlaqələrinin genişləndirilməsi ilə bağlı fikir mübadiləsi aparıldı, Azərbaycanın Albaniyada səfiriyyətinin yaradılması, həmçinin Albaniyanın Azərbaycanda səfiriyyətinin təsis etməsi ikitərəfli münasibətlərin inkişafı baxımından müsbət addım kimi dəyərləndirildi. Yüksək səviyyəli qarşılıqlı səfərlərin və təmasların bundan sonra da davam etdiriləcəyi bildirildi.

Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının məlumatı

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyası Qarabağın erməni ictimaiyyətinin nümayəndələrini reintegrasiya ilə bağlı təmasların davam etdirilməsi, habelə Qarabağda infrastruktur layihələrinin reallaşdırılması məsələlərinin müzakirəsi üçün ikinci görüşə dəvət edir.

Görüşün yaxın günlərdə Bakı şəhərində keçirilməsi təklif olunur.

Yeni büsatın mübarək, torpağım!

Sənə qovuşmağın həsrətini o qədər çəkmiş ki... Düşün tapdağı altında qalmağın əzab-əziyyətini o qədər yaşamış ki... Sənin azad olduğun günü görə bilməmiş fikrinin dəhşəti ürəyimizi o qədər sıxıb parçalayıb ki... Hər dəfə ümidimiz azalıb lap bir damcı qalsa da, heç zaman tükənməyib! Dövlətimizə, onun qüdrətinə inanmışıq! Ordumuza, onun gücünə arxalanmışıq! Baş sərkərdəmizə, onun müdrikliyinə, uzaqgörənliyinə, sözünün sahibi olmasına güvənmişik, tapınmışıq! Tanrıdan da heç zaman əlimizi üzüməmişik, həmişə dua edib yalvarmışıq!

→ 7

Avropa Parlamentinin riyakarlığı

Bu beynəlxalq təşkilatın ermənipərəst mövqeyi dəyişməz olaraq qalır

İstər Hayastanın torpaqlarımızı işğal altında saxladığı dönmədə, istərsə də Vətən müharibəsindən sonra Avropa Parlamentinin Azərbaycana qarşı qərəzli münasibətinin şahidi olmuşuq. Ölkəmizə qarşı AP-nin əsassız, ədalətsiz qətnamələri, ermənipərəst mövqeyi bunun bariz nümunəsidir.

Otuz il ərzində Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün, beynəlxalq hüququnun pozulduğuna, yüz minlərlə azərbaycanlımın etnik təmizləməyə məruz qaldığına, təbii sərvətlərimizin talan edildiyinə heç bir reaksiya verməyən Avropa Parlamenti Hayastana gələndə, tamam başqa mövqə sərgiləyir.

→ 8

Hayastan tənəzzül yaşayır: bu ölkədə iqtisadiyyat çöküb, cinayətlər artıb, korrupsiya dərinləşib

Başda Paşinyan olmaqla məmurlar üçün yeganə məqsəd mümkün qədər çox varidat əldə etməkdir

→ 8

Baş nazir Əli Əsədov Albaniya Prezidenti Bayram Beqayla görüşüb

Martın 13-də Azərbaycan Respublikasının Baş naziri Əli Əsədov ölkəmizdə səfərdə olan Albaniya Respublikasının Prezidenti Bayram Beqay ilə görüşüb.

Nazirlər Kabinetinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, görüşdə X Qlobal Bakı Forumunun əhəmiyyəti vurğulanıb, tədbirin Ümummilli Lider Heydər Əliyevin 100 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi sessiyasında Albaniya Prezidentinin iştirakı yüksək qiymətləndirilib.

Prezident İlham Əliyevin ötən ilin noyabr ayında Albaniyaya dövlət səfərinin iki ölkə arasında əlaqələrin inkişafı baxımından tarixi önəmli qeyd edilib.

Azərbaycan-Albaniya əməkdaşlığının bir çox sahələrdə uğurlu inkişafından məmnunluq ifadə olunub, iqtisadi-ticarət, investisiyaların təşviqi, enerji, kənd təsərrüfatı, humanitar və digər istiqamətlərdə əlaqələrin perspektivləri müzakirə edilib.

Azərbaycanın Baş naziri Nobel sülh mükafatı laureatı Kailaş Satyarti ilə görüşüb

Martın 13-də Azərbaycan Respublikasının Baş naziri Əli Əsədov ölkəmizdə səfərdə olan Nobel sülh mükafatı laureatı Kailaş Satyarti ilə görüşüb.

Nazirlər Kabinetinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, görüşdə X Qlobal Bakı Forumunun önemi vurğulanıb, çox sayda ölkədən tanınmış siyasi və ictimai xadimlərin bura-

da iştirakı tədbirin nüfuzunun göstəricisi kimi dəyərləndirilib.

Nobel sülh mükafatı laureatı Kailaş Satyartinin 40 ildən çoxdur ki, dünya miqyasında uşaq əməyinin istismarına qarşı mübarizənin liderlərindən biri kimi fəaliyyəti yüksək qiymətləndirilib.

Görüşdə eyni zamanda digər aktual mövzular ətrafında müzakirələr aparılıb.

X Qlobal Bakı Forumunun iştirakçıları Ulu Öndər Heydər Əliyevin məzarını ziyarət ediblər

X Qlobal Bakı Forumunun iştirakçıları martın 12-də Fəxri xiyabana gələrək xalqımızın Ümummilli Lideri, müasir müstəqil Azərbaycan dövlətinin memarı və qurucusu Heydər Əliyevin xatirəsini ehtiramla yad ediblər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, forum iştirakçıları Ulu Öndərin məzarı önünə gül dəstələri düzüblər.

Sonra görkəmli oftalmoloq-alim Zərifə xanım Əliyevanın da məzarı ziyarət edilib, məzarı üzünə tər güllər düzülüb.

Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan YAP-ın nümayəndə heyətini qəbul edib

Türkiyə Respublikasının Prezidenti, hakim Ədalət və İnkişaf Partiyasının (AK Parti) Sədri Rəcəb Tayyib Ərdoğan Ankarada səfərdə olan Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) Sədri-nin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqovun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətini partiyasının mərkəzi qarərgahında qəbul edib.

YAP-ın Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, Rəcəb Tayyib Ərdoğan iki qardaş ölkə arasında münasibətlərin nümunəvi xarakter da-

şıdığını və uğurlu inkişaf etdiyini söyləyib. O, Yeni Azərbaycan Partiyasının nümayəndə heyətinin Türkiyəyə səfərinin mühüm mənaəvi və siyasi əhəmiyyətlə malik olduğunu, dostluq və qardaşlıq öməyi kimi minnətdarlıq doğurduğunu bildirdi.

Rəcəb Tayyib Ərdoğan baş verməmiş fəlakətin nəticələrinin aradan qaldırılması istiqamətində göstərdiyi qardaş dəstəyinə görə Azərbaycan dövlətinə və Prezident İlham Əliyevə təşəkkürünü ifadə edib.

Səmimi qəbulu görə minnətdarlığını bildiren YAP Sədri-nin müavini -

Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov tarixi köklərə və ortaq dəyərlərə əsaslanan Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərinin hər iki ölkənin liderlərinin məqsədyönlü siyasəti nəticəsində strateji müttəfiqlik zirvəsinə yüksəldiyini söyləyib.

Azərbaycan ilə Türkiyənin hər zaman bir-birinin yanında olduğunu vurğulayan YAP Sədri-nin müavini qardaş ölkənin zəlzələnin yaratdığı ağır fəsadları tezliklə aradan qaldıracağına əminliyini ifadə edib. İki ölkənin hakim partiyaları arasında münasibətlərin yüksəlmə xət üzrə inkişaf

etdiyini diqqətə çatdıran YAP Sədri-nin müavini qarşıdan gələn seçkilərdə Rəcəb Tayyib Ərdoğan rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti adından uğurlar arzulayıb.

Qeyd edək ki, YAP nümayəndə heyətinə Milli Məclisin deputatı, Azərbaycan-Türkiyə dostluq qrupunun üzvü Ramil Həsən, YAP Mərkəzi Aparatının İnformasiya texnologiyaları və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin müdiri Nurlan Qələndorov və Beynəlxalq əlaqələr və humanitar məsələlər şöbəsinin aparıcı məsləhətçisi Taleh Həsənzadə daxildir.

Ankarada YAP ilə AK Parti arasında əməkdaşlıq məsələləri müzakirə olunub

Martın 13-də Ankarada Tahir Budaqov ilə Türkiyənin hakim Ədalət və İnkişaf Partiyası (AK Parti) Sədri-nin birinci müavini, İstanbul millət vəkili Numan Kurtulmuş arasında görüş keçirilib.

Numan Kurtulmuş Azərbaycan ilə Türkiyə arasındakı dostluq, qardaşlıq və strateji müttəfiqlik münasibətlərinin önəmindən bəhs edib. O, YAP nümayəndə heyətinin səfərinin bu gələcəyin bariz nümunəsi və həmrəylik örneyi olduğunu söyləyib. O, Azərbaycan ilə Türkiyənin istənilən şəraitdə və hər vəziyyətdə bir-birinin yanında olduqlarını qeyd edib. Türkiyədə baş vermiş zəlzələnin ilk dəqiqələrindən Prezident İlham Əliyevin Türkiyəyə dəstək ifadə etdiyini xatırladan Numan Kurtulmuş Azərbaycanın göstərdiyi maddi və mənəvi dəstə-

yi Türkiyə xalqı və dövləti tərəfindən yüksək qiymətləndirildiyini bildirdi. O, Prezident İlham Əliyevin qardaş dəstəyinə xüsusi ehtiyacın olduğu günlərdə Türkiyəyə səfər etməsinin böyük minnətdarlıqla qarşılandığını diqqətə çatdırıb. AK Parti Sədri-nin birinci müavini zəlzələnin acı fəsadlarının aradan qaldırılması istiqamətində ardıcıl iş aparıldığını və Türkiyənin bu ağır sınaqdan da şərəflə çıxacağına vurğulayıb.

Qardaş ölkədə baş vermiş zəlzələ nəticəsində on minlərlə insanın həyatını itirməsinin və xəsarət almasının Azərbaycan xalqı tərəfindən böyük üzüntü ilə qarşılandığını söyləyən YAP Sədri-nin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov fəlakətlə əlaqədar Türkiyə xalqına başsağlığı verib, yaralananlara Allahdan şəfa diləyib.

YAP Sədri-nin müavini təbii fəlakətin baş verməsinin aradan dərhal Azərbaycanın qardaş ölkəyə dəstək göstərdiyini xatırladaraq acı faciənin fəsadlarının aradan qaldırılması üçün Prezident İlham Əliyevin və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın müvafiq göstərişləri ilə təxirəsalınmaz tədbirlər həyata keçirildiyini diqqətə çatdırıb. O, Azərbaycan xalqının könüllü şəkildə müxtəlif təşəbbüslər irəli sürərək maddi və mənəvi dəstək göstərməsinin sarsıl-

maz birlik nümunəsi olduğunu vurğulayıb. Tahir Budaqov bütün Azərbaycan xalqı kimi, YAP üzvlərinin də zəlzələdən əziyyət çəkən qardaşlarımıza dəstəyini və köməyini əsirgəmədiklərini qeyd edib.

YAP Sədri-nin müavini Türkiyənin qüdrətli dövlət kimi istənilən çətinliklərdə öhdəsindən gələcək iqtidarında olduğunu bildirdi. O, Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın rəhbərliyi ilə görülən işlərin nəticəsində təbii fəlakətin nəticələrinin tezliklə aradan qaldırıl-

cağına əminliyini ifadə edib. Azərbaycanın hər zaman sevincimizin və kədərimizin bir olduğu dost və qardaş Türkiyənin yanında olduğunu vurğulayıb. Qarşıdan gələn seçkilərin qardaş ölkənin gələcəyi üçün uğurlu olmasını arzulayan Tahir Budaqov bildirdi: "Türkiyə xalqı müdrikdir və inanırıam ki, düzgün seçim edərək son illərdə qazanılan möhtəşəm uğurların davamına səs verəcək".

Görüşdə YAP ilə AK Parti arasındakı münasibətlərin hazırkı durumu və perspektivləri barədə də fikir mübadiləsi aparılıb. 2021-ci ildə iki partiya arasında imzalanmış əməkdaşlıq protokolu ilə irəli gələrək mühtəşəm addımların atıldığı, qarşılıqlı səfərlərin əlaqələrin inkişafına əhəmiyyətli töhfə olduğu diqqətə çatdırılıb.

Daha sonra qarşılıqlı maraq doğuran bir sıra məsələlər müzakirə olunub.

Efkan ALA: "Azərbaycan və Türkiyə bütün taleyüklü məqamlarda qardaşlıq nümunəsi ortaya qoyurlar"

Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) Sədri-nin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqovun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətinin Türkiyəyə səfərinin məqsədyönlü siyasəti nəticəsində strateji müttəfiqlik zirvəsinə yüksəldiyini söyləyib. O, Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərinin hər iki ölkənin liderlərinin məqsədyönlü siyasəti nəticəsində strateji müttəfiqlik zirvəsinə yüksəldiyini söyləyib.

YAP-ın Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, Efkan Ala isə Prezident İlham Əliyevin, istərsə də YAP-ın nümayəndə heyətinin Türkiyəyə səfərinin zəlzələnin acı fəsadlarını yaşayan Türkiyə xalqına böyük mənəvi dəstək kimi mühüm əhəmiyyətə malik olduğunu bildirdi. O, bütün taleyüklü məqamlarda Azərbaycan ilə Türkiyənin qardaşlıq nümunəsi ortaya qoyduğunu, Türkiyədə zəlzələdən əziyyət çəkənlərə Azərbaycan dövləti və xalqı tərəfindən göstərilən yüksək dəstəyin bariz nümunəvi olduğunu diqqətə çatdırıb.

Zəlzələ nəticəsində həlak olanların yaxınlarına və ailələrinə, qardaş Türkiyə xalqına başsağlığı verən, xəsarət alanlara şəfa diləyən Tahir Budaqov Azərbaycanın hər zaman Türkiyənin yanında olduğunu vurğulayıb. O, iki dost, qardaş və strateji müttəfiq ölkənin daim bir-birinə qətiyyətli dəstək ifadə

ikinci ölkələrin olmadığını söyləyən Efkan Ala deyib: "Qardaşlarımızın dəstəyi ilə bu sınaqdan da alnacaq çıxacaq qarşıda duran bütün vəzifələri uğurla yerinə yetirəcəyik".

Zəlzələ nəticəsində həlak olanların yaxınlarına və ailələrinə, qardaş Türkiyə xalqına başsağlığı verən, xəsarət alanlara şəfa diləyən Tahir Budaqov Azərbaycanın hər zaman Türkiyənin yanında olduğunu vurğulayıb. O, iki dost, qardaş və strateji müttəfiq ölkənin daim bir-birinə qətiyyətli dəstək ifadə

etdiyini, böyük öndər Mustafa Kamal Atatürkün "Azərbaycanın sevinci sevincimizdir, kədəri kədərimizdir" və Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyevin "Türkiyə ilə Azərbaycan bir millət, iki dövlətdir" kəlamlarının öz əməli təsdiqini tapdığını söyləyib. "Türkiyə-Azərbaycan münasibətləri, dostluğumuz, qardaşlığımız dünyaya örnekdir və ikinci belə nümunə yoxdur", - deyən YAP Sədri-nin müavini Azərbaycan xalqının və dövlətinin zəlzələnin nəticələrinin aradan qaldırılması ilə əlaqə-

dar qardaş Türkiyəyə dəstəyinin davamlı olduğunu bildirdi.

"Prezident İlham Əliyev Türkiyəyə səfəri çərçivəsində Rəcəb Tayyib Ərdoğanla görüşü zamanı qardaş Türkiyənin zəlzələnin nəticələrinin tezliklə aradan qaldıracağına əminliyini ifadə etdi", - deyən vurğulayan Tahir Budaqov bildirdi ki, son 20 ildə reallaşdırılmış möhtəşəm layihələr, qazanılmış uğurlar nəticəsində Türkiyənin potensialı gücü kifayət qədər artıb, qardaş ölkə dünyə miqyasında söz və nüfuz sahibinə çevrilib. Şübhə yoxdur ki, "Böyük və güclü Türkiyəni birlikdə quraq" çağırışı ilə çıxış edən Rəcəb Tayyib Ərdoğanın rəhbərliyi ilə qardaş ölkə acı faciənin nəticələrinin tezliklə aradan qaldıracağına, bütün hədəflərini gerçəkləşdirəcək.

Görüşdə YAP ilə AK Parti arasında iki il əvvəl imzalanmış əməkdaşlıq protokolu çərçivəsində görülən işlərin cari vəziyyətdən və qarşıda duran vəzifələrdən bəhs edilib, qarşılıqlı maraq doğuran bir sıra məsələlər müzakirə olunub.

Sahibə Qafarova erməni spikerin yalanlarını növbəti dəfə ifşa etdi

Milli Məclisin Sədri Parlamentlərarası İttifaqın 146-cı Assambleyasında çıxış edib

Xəbər verdikimiz kimi, Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova Qoşulmama Hərəkatı Parlament Şöbəsinin (QHPS) ikinci konfransında və Parlamentlərarası İttifaqın 146-cı Assambleyasında iştirak etmək üçün Bəhreyn Krallığına işgüzar səfər edib.

Milli Məclisin Mətbuat və İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinə verilən məlumata görə, Milli Məclisin Sədri və Parlamentlərarası İttifaqda Azərbaycan nümayəndə heyətinin rəhbəri Sahibə Qafarova Bəhreyn Krallığının paytaxtı Manama şəhərində keçirilən Parlamentlərarası İttifaqın 146-cı Assambleyasında "Dinc bərgəyşəyşin və inklüziv cəmiyyətlərin təşviqi: dözümsüzlüklə mübarizə" mövzusunda çıxış edib.

Tədbir iştirakçıları salamlayan Azərbaycan parlamentinin spikeri müasir global çağırışlar kontekstində Assambleyada müzakirə olunan mövzuların müstəsna əhəmiyyətini vurğulayıb. O qeyd edib ki, dünyamız qarşılıqlı əlaqəli və mürəkkəb olduğundan, dinc bərgəyşəyşin və inklüziv cəmiyyətlər məsələsi, sadəcə, daxili sosial proses kimi qəbul edilə bilməz. Bu məsələ çoxdan bu mahiyyəti əsara bütün dünya üçün əhəmiyyətli bir amilə çevrilib. Vurğulanıb ki, bu həm də dünyada daha dayanıqlı sülhə, ədalətə, sabitliyə və davamlı inkişafa olan ümidlərlə sıx bağlıdır.

Sahibə Qafarova bu gün dünyada radikalizmin, ksenofobiyanın, irqçiliyin, islamofobiyanın, ayrı-seçkilinin və nifrətin artmasını kəmərləyən multikulturalizmin inkişafının qəbul edilməsi və bəzi siyasi liderlərin onu uğursuzluq kimi qələmə verməsi ilə əlaqələndirib və dünyanın daha bölünmüş, dözümsüz və qeyri-sabit hala gəlməsinin onların səhv etməsinin daha bir sübutu olduğunu deyib.

Milli Məclisin Sədri dözümsüzlüyün aradan qaldırılması, dinc bərgəyşəyşin və inklüziv cəmiyyətlərə nail olunması yolları ilə bağlı fikirlərini bölüşüb. O bildirib ki, hər şeydən əvvəl, müxtəlifliyi ziddiyyət kimi deyil, zənginlik kimi qəbul etmək, heç bir ayrı-seçkilik etmədən hamıya bərabər hüquqlar və bərabər imkanlar vermək lazımdır. Vurğulanıb ki, müxtəlif mədəniyyətlərin, etnik qrupların və dinlərin nümayəndələri arasında dialoq təşviq edilməlidir. Bunlar demokratik, ədalətli və dinc cəmiyyətlərin qurulması üçün əsas ilkin şərtlərdir.

Spiker Sahibə Qafarova dünyada mədəniyyətlərarası və dinlərarası dialoqun, multikulturalizmin mərkəzlərindən biri kimi qəbul edilən Azərbaycanın təcrübəsindən söz açıb. Bu nailiyyətin təməlinə dayanan amilləri diqqətə çatdıraraq spiker qeyd edib ki, cəmiyyətimiz özlər boyu formalaşmış mənəvi dəyərləri rəhbər tutur. Cənubi Qafqaz regionunda Şərqlə Qərbin qovşağında yerləşən Azərbaycanın bir-bir-

rino hörmət, dostluq və sülh şəraitində birgə yaşayan müxtəlif etnik və dini qrupların ümumi evi olduğunu bildiren Sahibə Qafarova vurğulayıb ki, mədəni müxtəliflik bizim zəifliyimiz deyil, gücümüzdür. Azərbaycanda müxtəlif dini və mədəni abidələr, məscidlər, kilsələr və sinaqoqlar yan-yanı sıralanıb. Diqqətə çatdırılıb ki, multikulturalizm xalqımız üçün bir həyat tərzidir, eyni zamanda bu, dövlət siyasətidir. Hökumətimiz bu dəyərləri qorumaq və daha da inkişaf etdirməklə yanaşı, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin himayəsi altında multikulturalizmi, tolerantlığı və dinlərarası dialoqu təşviq edən çoxsaylı beynəlxalq tədbirlər təşkil edir.

Hazırda qaçqın və məcburi köçkün probleminin ən əsas və ən çox narahatlıq doğuran məsələlərdən biri olduğunu vurğulayan Milli Məclisin spikeri bunun bir çox hallarda sülh və təhlükəsizliyin pozulması ilə əlaqəli olduğunu qeyd edib. Beynəlxalq səviyyədə tanınmış ərazilərinin 20 faizinin öz qonşusu Ermənistan tərəfindən 30 il əvvəl işğal edilməsi ilə Azərbaycan bunun bilavasitə şahidi olub. Diqqətə çatdırılıb ki, Ermənistanın işğalçılıq və etnik təmizləmə siyasəti nəticəsində bir milyondan çox azərbaycanlı işğal olunmuş ərazilərdən məcburi köçkün və Ermənistanın qaçqın vəziyyətinə düşüb. İşğal illərində Ermənistan bütün şəhər və kəndlərimizi yerləyib, Azərbaycanın bütün tarixi, mədəni və dini obyektlərini vandalizmə məruz qoyub. Sahibə Qafarova bildirib ki, Ermənistan işğal etdiyi Azərbaycan ərazilərində olduğu kimi, özlər boyu indiki Ermənistanda yaşamış qərbi azərbaycanlılara məxsus bütün tarixi və dini abidələri də məhv edib. Spiker bütün bunları monoetnik Ermənistan dövləti tərəfindən dözümsüzlüklə və nifrətlə açıq nümayiş kimi dəyərləndirib.

Azərbaycan parlamentinin rəhbəri bildirib ki, işğal illərinin acı nəticələri-

nə baxmayaraq, 2020-ci ildə ərazilərinin işğaldan azad edilməsindən dərhal sonra məhz Azərbaycan sülh gündəliyi və Azərbaycan-Ermənistan münasibətlərinin normallaşması təşəbbüsü ilə çıxış edib. O, diqqətə çatdırıb ki, bu gündəm beynəlxalq hüququn 5 prinsipi əsaslanır. Buna baxmayaraq, Ermənistan beynəlxalq hüququn bu prinsiplərini beynəlxalq ictimaiyyəti yalan məlumatlarla çaşdırmaqla yanaşı, öz üzərində götürdüyü öhdəlikləri yerinə yetirmir və Azərbaycan ərazisinə qanunsuz şəkildə silah-sursatın, minaların daşınmasını, şəxsi heyətin rotasiyasını davam etdirir.

Özündən əvvəl çıxış etmiş Ermənistan parlamenti spikerinin səsləndirdiyi fikirlərə toxunan Sahibə Qafarova bu fikirləri Ermənistanın həyata keçirdiyi saxtakarlığın və təhrifin növbəti təzahürü kimi qiymətləndirib.

Milli Məclisin spikeri assambleyada müzakirəyə çıxarılmış dinc bərgəyşəyşin və inklüziv cəmiyyətlər kimi mühüm mövzularla bağlı dünyanın öz təcrübələrini, ayrı-seçkiliyə və dözümsüzlüyə köklənmiş siyasəti ilə tanınan ən monoetnik ölkələrindən birinin nümayəndəsinin çıxış etməsindən təəssüfləndiyini diqqətə çatdırıb.

Erməni spikerin öz ölkəsində yaşayan milli azlıqları və gəncə, onlara verilmiş hüquqları sadaladığını vurğulayan Sahibə Qafarova azərbaycanlıların əsrlər boyu məskunlaşdıqları indiki Ermənistanın bir neçə mərhələdə zorla qovulmasını, 1980-ci illərin sonunda qovulmuş sonuncu mərhələnin 300 mindən çox azərbaycanlının qovulması ilə nəticələndiyini qeyd etməsinin təəccüb doğurduğunu bildirib.

İndiki Ermənistandan qovulmuş azərbaycanlıların öz evlərinə qayıtmaq hüququnun olduğunu deyən spiker bu hüququn Ümumdünya İnsan Hüquqları Bəyannaməsində və digər beynəlxalq aktlarda təsbit edildiyini vurğulayıb. Ermənistan həmin azərbaycanlıların təhlükəsiz və ləyaqətli şəkildə öz evlə-

rino qayıtmasına şərait yaratmalı və qayıtdıqdan sonra onların fərdi və kollektiv hüquqlarını təmin etməlidir.

Ermənistan nümayəndəsinin utandıran və heç bir ölkəyə qarşı ərazi iddiasının olmadığını haqda fikir bildirməsinə toxunan Sahibə Qafarova Ermənistanın Azərbaycan ərazilərini 30 ilə yaxın işğal altında saxladığını bir daha xatırladı. Digər tərəfdən, Ermənistan 10 noyabr 2020-ci ildə imzalanmış üçtərəfli Bəyannaməyə pozaraq, öz silahlı qüvvələrini Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə tanınmış ərazilərində saxlamaqda davam edir.

Milli Məclisin Sədri qeyd edib ki, erməni nümayəndə Azərbaycanın Qarabağ bölgəsində yaşayan erməni sakinlərinin sayı ilə bağlı məqsədyönlü şəkildə yalan və uydurma rəqəmləri səsləndirməkdən çəkinməyib. Azərbaycan rəhbərliyi dəfələrlə bəyan edib ki, Azərbaycanın 25 minə yaxın erməniəilli vətəndaşının hamısı digər vətəndaşlarımızla bərabər hüquqlardan istifadə edə bilər. Azərbaycanın yaxşı tanınan multikultural və tolerant siyasəti və ənənələri buna əmin olmağa imkan verir.

Ermənistan parlamenti spikerinin Laçın yolunun, guya, "blokada" olunması ilə bağlı əsassız iddialarını tamamilə rədd edən Milli Məclisin Sədri diqqətə çatdırıb ki, Laçın yolu bütün mülki və humanitar nəqliyyat vasitələrinin maneəsiz keçidi üçün açıqdır və bu fakt ərazidə fəaliyyət göstərən müvafiq beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən də təsdiq olunur.

Sahibə Qafarova Azərbaycanın öz üzərinə götürdüyü öhdəlikləri əməl etdiyini, eyni zamanda öz vətəndaşlarının hüquqlarının həyata keçirilməsini və legitim tələblərinin yerinə yetirilməsini təmin etmək öhdəliyinə sadıq olduğunu vurğulayıb.

Qeyd edək ki, Milli Məclisin Sədri həmçinin assambleya çərçivəsində keçirilən İdarəetmə Şurasının iclasında da iştirak və çıxış edib.

"Azərbaycan"

Anlaşma memorandumunu imzalayıb

Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova Bəhreyn Krallığının paytaxtı Manama şəhərinə işgüzar səfəri çərçivəsində ASEAN Parlamentlərarası Assambleyanın baş katibi Siti Rozaimeriyanı Dato Haji Abdul Rahman ilə görüşüb.

Milli Məclisin Mətbuat və İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinə verilən məlumata görə, görüşdə Azərbaycan Milli Məclisi ilə ASEAN PA arasında əməkdaşlığın yüksək səviyyədə olması vurğulanaraq, xatırladılıb ki, ötən il Azərbaycan Milli Məclisi ASEAN Parlamentlərarası Assambleyasında müşahidəçi statusu alıb. Qeyd olunub ki, adətən, parlamentlərin təşkilatı müşahidəçi statusu almaq üçün müraciətinə 2-3 il ərzində baxılır. Lakin Azərbaycanın müraciətinə dərhal müsbət cavab verilib.

Spiker Sahibə Qafarova həmçinin Qoşulmama Hərəkatının Parlament Şöbəsinin sədri kimi diqqətə çatdırıb ki, Parlament Şöbəsi ASEAN PA-da daxil olmaqla digər parlament təşkilatları ilə fəal əlaqə qurmaqda maraqlıdır.

Milli Məclisin Sədri Qoşulmama Hərəkatı Parlament Şöbəsinin fəaliyyəti barədə danışıqlar deyib ki, Prezident İlham Əliyevin Qoşulmama Hərəkatının Sədri kimi mühüm təşəbbüsləri beynəlxalq birlik tərəfindən dəstəklənir. Dövlətimizin başçısının təşəbbüsü ilə yaradılan Qo-

şulmama Hərəkatı Parlament Şöbəsinə də beynəlxalq maraq getdikcə daha da artır. O, Şöbənin 2021-ci ildə Madriddə keçirilən təsis, ötən il Bakıda keçirilən birinci konfransları, həmçinin ikinci konfrans hazırlıq məqsədilə görülmüş işlər barədə məlumat verib. Spiker Sahibə Qafarova diqqətə çatdırıb ki, Parlament Şöbəsi beynəlxalq parlament təşkilatları ilə də əməkdaşlığı genişləndirir. Hazırda Qoşulmama Hərəkatı Parlament Şöbəsi 3 beynəlxalq parlament təşkilatında müşahidəçi statusu alıb. Bunlar Asiya Parlamenti Assambleyası, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı Parlament İttifaqı və Ərəb Parlamentidir.

ASEAN Parlamentlərarası Assambleyanın baş katibi Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatına uğurlu sədrliyini yüksək qiymətləndirərək, həmçinin, ölkəmizin hərəkatın Parlament Şöbəsinin institusional inkişafı istiqamətində atdığı addımların geniş beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən də təqdir olunduğunu bildirib.

Görüşdə qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər ətrafında da fikir mübadiləsi aparılıb.

Görüşün sonunda Qoşulmama Hərəkatı Parlament Şöbəsi ilə ASEAN Parlamentlərarası Assambleya arasında anlaşma memorandumu imzalanıb.

"Azərbaycan"

Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova Bəhreyn Krallığı Şura Məclisinin Sədri ilə görüşüb

Martın 13-də Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova Bəhreyn Krallığına işgüzar səfəri çərçivəsində bu ölkənin Şura Məclisinin Sədri Əli bin Saleh Əl-Salehlə görüşüb.

Milli Məclisin Mətbuat və İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinə verilən məlumata görə, görüşdə ölkəmiz və parlamentlərimiz arasında münasibətlərə dair fikir mübadiləsi aparılıb. Qeyd olunub ki, ortaq ümumi dini və mədəni dəyərlər dost ölkələrimizi birləşdirir. Azərbaycan və Bəhreyn BMT, İQT və Qoşulmama Hərəkatı kimi beynəlxalq və regional təşkilatlar çərçivəsində müsbət əməkdaşlıq edirlər.

Vurğulanıb ki, spiker Sahibə Qafarovanın bu səfəri Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Sədri səviyyəsində Bəhreynə həyata keçirilən ilk səfərdir. Qeyd olunub ki, parlamentlərimiz arasında qarşılıqlı fəaliyyət dövlətlərimiz arasında əlaqələrin inkişafına müsbət təsir göstərir və bu gün qanunvericilik orqanlarımız arasında səmərəli əməkdaşlıq qurulub. Parlamentlərimiz bir sıra beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində də qarşılıqlı fəaliyyət göstərirlər.

Tərəflər həmçinin Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatına uğurlu sədrliyini qeyd ediblər. Bildirilib ki, Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatının sədri kimi hərəkatın parlament ölçüsünün inkişafı təşəbbüsü ilə çıxış edib. Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə yaradılan hərəkatın Parlament Şöbəsinin ilk təsis iclası 2021-ci ilin noyabrında Madriddə, ilk iclası isə ötən ilin

iyul ayında Bakıda keçirilib. Spiker Sahibə Qafarova Bəhreyn parlamentinin nümayəndə heyətinin hər iki tədbirdə çıxışını yüksək qiymətləndirib. Milli Məclisin Sədri bir daha vurğulayıb ki, Azərbaycan hərəkatın Parlament Şöbəsinin institusional inkişafına xüsusi önəm verir. Sahibə Qafarova Parlament Şöbəsinin sədri kimi qeyd edib ki, Parlament Şöbəsi digər parlamentlərarası təşkilatlarla əməkdaşlığı genişləndirir. Şöbə Ərəb Parlamentində, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının Parlament İttifaqında və Asiya Parlamenti Assambleyasında müşahidəçi statusu alıb. Bundan əlavə, dünən Parlament Şöbəsi ilə ASEAN PA arasında anlaşma memorandumu imzalanıb. Qoşulmama Hərəkatının Parlament Şöbəsinin ikinci konfransında 20-dən çox parlament sədri və 50-dən çox nümayəndə heyəti iştirak edib.

Bəhreyn Krallığı Şura Məclisinin Sədri Əli bin Saleh Əl-Saleh ölkəmizin Azərbaycanla münasibətlərinin daha da genişləndirilməsində maraqlı olduğunu bildirərək ölkəmizin Qoşulmama Hərəkatına uğurlu sədrliyini qeyd edib. O, Hərəkatın Parlament Şöbəsinin fəaliyyəti böyük önəm verdiyini bildirib, təsis və birinci konfransda təmsil olunanların bunun təsdiqi olduğunu söyləyib. Şura Məclisinin Sədri Parlament Şöbəsinin ikinci konfransının da uğurla baş tutacağına öminliyini ifadə edib.

Görüşdə qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər ətrafında da fikir mübadiləsi aparılıb.

"Azərbaycan"

Milli Məclisdə "Ali təhsil haqqında" qanun layihəsinin ictimai dinləməsi keçirilib

Martın 13-də Milli Məclisin Elm və təhsil komitəsi Elm və Təhsil Nazirliyi ilə birlikdə "Ali təhsil haqqında" qanun layihəsinin ictimai dinləməsini keçirib.

Milli Məclisin Mətbuat və İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinə verilən məlumata görə, Elm və təhsil komitəsinin sədri Bəxtiyar Əliyev tədbir iştirakçıları salamlayaraq Azərbaycanda təhsil sahəsində həyata keçirilən davamlı islahatların mərkəzlərindən biri kimi qəbul edilən Azərbaycanın təcrübəsindən söz açıb. Bu nailiyyətin təməlinə dayanan amilləri diqqətə çatdıraraq spiker qeyd edib ki, cəmiyyətimiz özlər boyu formalaşmış mənəvi dəyərləri rəhbər tutur. Cənubi Qafqaz regionunda Şərqlə Qərbin qovşağında yerləşən Azərbaycanın bir-bir-

dair Milli Prioritetlərdə və digər dövlət sənədlərində təhsillə bağlı müəyyən edilən istiqamətlərin, qarşıya qoyulan hədəflərin öz əksini tapdığını qeyd edib. Qanun layihəsinin 12 fəsil 55 maddədən ibarət olduğunu deyən Bəxtiyar Əliyev sənədin əsas parametrləri barədə danışıb. Diqqətə çatdırılıb ki, layihədə ali təhsilin əlçatanlığının, keyfiyyətinin, səmərəliliyinin artırılması, həmçinin idarəetmənin, maliyyə təminatının təkmilləşdirilməsi və ali təhsildə beynəlxalq standartların, innovasiyaların tətbiqi, elm və təhsilin vəhdəti kimi məsələlərin hüquqi bazası müəyyən edilir.

Sonra elm və təhsil naziri Emin Əmrullayev "Ali təhsil haqqında" qanun layihəsinin geniş müzakirələrinin keçirilməsini təqdir edərək sənədin kifayət qədər əhatəli hazırlandığını bildirdi. Qanunun qəbulunu ali təhsil sahəsinin daha da inkişafında həlledici rol oynayacağını deyən nazir ali təhsilin əmək bazarının müasir tələblərinə cavab verməsi, elmi nailiyyətlərə, yeni tələbatlara uyğun proqramların hazırlanması, təhsil səviyyələri və pillələri arasında sistemliliyin təmini, ali təhsil müəssisələrinə akademik muxtariyyətin verilməsi, akkreditasiya kimi məsələlərə bağlı fikirlərini bölüşüb.

İctimai müzakirədə parlamentin Elm və təhsil komitəsi sədrinin müavini Musa Qasımlı, komitə üzvləri Ceyhun Məmmədov, Etibar Əliyev, Kamilə Əliyev-

va, Bakı Dövlət Universitetinin rektoru Elçin Babayev, Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin rektoru Ədalət Muradov, Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin rektoru Mustafa Babanlı, Azərbaycan Tibb Universitetinin rektoru Gəray Gəraybəyli, ADA Universitetinin akademik işlər üzrə prorektoru Vəfa Kazdalı, Azərbaycan Texniki Universitetinin rektoru Vilayət Vəliyev, Bakı Biznes Universitetinin rektoru İbad Abbasov, təhsil ekspertləri Asif Cahangirov və Şahlar Əsgərov çıxış edərək ali təhsil müəssisələrinin müasir elmi-tədqiqat və innovasiya mərkəzlərinə çevrilməsi, onların maliyyə dayanıqlığının artırılması, əmək bazarının tələbləri əsasında yenilikçi, peşəkar kadrların hazırlanması, xarici diplomların tanınması kimi bu sahədə qarşıya dayanan vəzifələr barədə fikirlərini bildirdilər, qanun layihəsi ilə bağlı qeyd və təkliflərini səsləndirdilər.

Elm və təhsil naziri Emin Əmrullayev və komitə sədri Bəxtiyar Əliyev müzakirələrdə qaldırılan məsələlərə aydınlıq gətirərək, səslənən sualları cavablandırdılar.

Dinləmədə deputatlar Tamam Cəfərova, Rafael Hüseynov, Anar İsgəndərov, Pərvin Kərimzadə, Eldar Quliyev, Aqiyə Naxçıvanlı, Müşfiq Məmmədli və digər rəsmi şəxslər iştirak ediblər.

"Azərbaycan"

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi Hikmət HACIYEV: "Qarabağda yaşayan erməni sakinlərin fərdi hüquq və təhlükəsizliyi məsələsi sırf Azərbaycanın daxili işidir"

"Qarabağda yaşayan erməni sakinlərin fərdi hüquq və təhlükəsizliyi məsələsi sırf Azərbaycanın daxili işidir".

Bu barədə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasının xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev "Report"a müsahibəsində bildirib. AZƏRTAC müsahibəni təqdim edir:

- Ermənistanın Təhlükəsizlik Şurasının katibi Armen Qriqoryan tərəfindən verilmiş son açıqlama ilə bağlı nə deyə bilərsiniz?

- Ermənistanın 30 illik işğalına, etnik təmizləməyə və kütləvi dağıntılara baxmayaraq, Prezident İlham Əliyev 44 günlük Vətən müharibəsindən az sonra xoş niyyət nümayiş etdirərək ərazi bütövlüyünün və suverenliyin qarşılıqlı şəkildə tanınması əsasında sülh gündəliyini irəli sürmüşdür. Prezident İlham Əliyev dəfələrlə vurğulamışdır ki, Ermənistan və Azərbaycan arasında sülh sazişi üzrə danışıqlar və Azərbaycanın Qarabağ bölgəsində yaşayan erməni sakinlərlə təmaslar bir-birindən tamamilə ayrı iki xətdir.

Bu xüsusda, 2022-ci ildə Azərbaycan əsas mahiyyəti ərazi bütövlüyünün və suverenliyin qarşılıqlı şəkildə tanınmasından ibarət olan və sülh müqaviləsinin əsasını təşkil edəcək məşhur 5 prinsipini Ermənistanla təqdim etmişdir. 2022-ci ilin oktyabr ayında Praqa və Soçidə keçirilmiş görüşlərdə Azərbaycan və Ermənistan 1991-ci il Almatı Bəyannaməsi əsasında bir-birinin ərazi bütövlüyünü və suverenliyini qarşılıqlı şəkildə tanıdıqlarını bəyan etmişdir. Almatı Bəyannaməsi ilə yeni müstəqillik qazanmış ölkələr SSRİ dövründə keçmiş müttəfiq respublikaların inzibati sərhədlərini tanıyırlar. Beləliklə, Praqa və Soçi sənədləri ilə Ermənistan Azərbaycanın Qarabağ üzərində suverenliyini tanımışdır.

Biz 2022-ci ilin sonuna qədər sülh sazişinin imzalanmasına ümid edirik, yeri gəlməyə, sentyabrda Vaşinqton görüşündə bu məsələ də müzakirə olunmuşdu. Lakin Ermənistanın qeyri-konstruktiv mövqeyinə görə buna nail ola bilmədik.

Ermənistan lap əvvəldən Qarabağ məsələsinin sülh sazişində yer almasına çalışır, lakin bu yanaşma Azərbaycan üçün qəbul ediləməzdir.

Qarabağda yaşayan erməni sakinlərin fərdi hüquq və təhlükəsizliyi məsələsi sırf Azərbaycanın daxili işidir və Azərbaycan özünün suverenliyinə aid olan məsələləri digər üçüncü tərəflə, o cümlədən Hayastan Respublikası ilə müzakirə etməyəcək. Qarabağ münaqişəsi həll olunub. Qarabağ Azərbaycan ərazisidir. Azərbaycan üçün Qarabağ məsələsi beynəlxalq gündəlikdən çıxıb. Təsədüf deyil ki, Brüssel, Moskva, Praqa, Soçi görüşlərində qəbul edilən sənədlərdə Qarabağ istinad yer almır.

Qarabağda yaşayan erməni sakinlərin fərdi hüquq və təhlükəsizliyi Azərbaycan Konstitusiyasına və qanunlarına uyğun həll olunacaq. Erməni sakinlərə heç bir xüsusi imtiyazın verilməsi nəzərdə tutulmur. Dediym kimi, bu məsələnin Ermənistanla və digərlərinə heç bir aidiyyəti yoxdur.

İstər Brüssel danışıqlarında, istərsə də keçən ilin sentyabr ayında Vaşinqtonda keçirilmiş görüşdə Qarabağda yaşayan erməni sakinlərin hüquq və təhlükəsizliyinin möhür Azərbaycan Konstitusiyası çərçivəsində təmin edilməsi məsələsi müzakirə edilmişdir.

Qarabağda yaşayan erməni sakinlərinin hüquq və təhlükəsizliyinin müzakirə olunması üçün hər hansı bir beynəlxalq mexanizmin yaradılmasından söhbət gedə bilməz və biz heç zaman buna razılıq verməmişik. Ermənistanın bununla bağlı iddiaları tamam montajdır və süni gərginlik yaratmaq məqsədi daşıyır.

- İlk öncə qeyd edim ki, 2020-ci il noyabrın 10-da imzalanmış bəyanatın müddəaları Ermənistan tərəfindən kobudcasına pozulur. Ermənistan ordusunun qalıqları hələ də Azərbaycan ərazilərindən tam olaraq çıxarılmayıb. Bizdə olan məlumatlara əsasən, Qarabağ bölgəsində təxminən 10 minlik şəxsi heyət qalmaqdadır. Qanunsuz erməni silahlı dəstələri yeni postlar və mühəndis-istehkam qurğuları yaradır, ərazilərimizi 2021-ci ildə Ermənistan istehsal edilmiş minalarla çirkləndirir, Azərbaycan Ordusunun mövqelərini atəşə tutur. Faktiki olaraq yeni "təmas xətti" qurmağa çalışır.

Qazax rayonunun 7, Naxçıvanın isə 1 kəndi hələ də işğal altındadır. Laçın yolundan hərbi məqsədlər, o cümlədən silah-sursatın, minaların daşınması, şəxsi heyətin rotasiyası üçün istifadə olunurdu. Ermənistan 10 noyabr Bəyanatına zidd olaraq, Zəngəzur dəhlizi ilə bağlı öhdəliklərini də yerinə yetirmir. Azərbaycanın qərb rayonlarından Naxçıvana bu günə qədər bir maşın belə keçməyib.

2022-ci ildə Praqa və Soçidə keçirilmiş görüşlərdə Ermənistanın Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və suverenliyini tanımasına baxmayaraq, baş nazir və digər Ermənistan rəsmiləri tərəfindən vəziyyəti qəsdən gərginləşdirən, Azərbaycanın suverenliyini və ərazi bütövlüyünü sual altına qoyan, təhdid edən açıqlamaların verilməsi, addımların atılması davam edir və bu xətt son vaxtlar daha da güclənir.

missiyası getməlidir, gah da deyirlər ki, yox, Ermənistan Laçın yolu ilə məşğul olmayacaq. Gah deyirlər ki, 1991-ci il Almatı Bəyannaməsi iki ölkə arasında delimitasiyanın əsasını təşkil etməlidir, gah da iddia edirlər ki, anklav kəndlərin hüquqi əsası yoxdur. Gah da Ermənistan lideri BMT tribunasından deyir ki, Azərbaycan xəritədə bizə göstərsin ki, Ermənistanın əraziləri hansıdır.

- Qarabağda yaşayan erməni sakinlərlə təmaslar barədə nə deyirsiniz?

- Qarabağda yaşayan erməni sakinlər son 30 ildə Ermənistan və qanunsuz rejimin girovı olub. 30 illik işğal faktı bitdikdən sonra Azərbaycan özünün erməni sakinləri ilə təmas qurmağa hazır olduğunu bildirib. Son vaxtlar xaricdən ixrac olunmuş "Ruben Vardanyan" layihəsi ilə Qarabağda yeni reallığın yaradılmasına, vəziyyətin 1988-ci ilə gətirilməsinə, yeni status-kvonun yaradılmasına cəhdlər edilirdi.

Bildiyiniz kimi, Milli Məclisin deputatı Ramin Məmmədov Qarabağda yaşayan erməni sakinlərlə təmaslar üzrə məsul şəxs kimi müəyyən olunub. Martın 1-də Xocalıda ilk təmaslar aparılıb. Təəssüf ki, təmaslardan sonra erməni sakinlərin nümayəndələrinin arzuolunmaz açıqlamalarının şahidi olduq. Lakin biz bu təmasları davam etdirməkdə qərarlıyıq.

Bizim fikrimizə, martın 5-də Ermənistanın Xankəndi-Xələfli-Turşu torpaq yolunda törətdiyi təxribat həm də erməni sakinlərlə təmaslara mane olmağa hesablanıb. Biz Azərbaycanın suveren ərazilərinə silah daşınmasını Ermənistan tərəfindən ölkəmizə

"2020-ci ildə Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun işğaldan azad edilməsi Qərbi Azərbaycandan olan soydaşlarımızı da ruhlandırdı. Onların qayıdış arzusu daha da gücləndi. 2022-ci ildə onlar təşkilatlanaraq Qərbi Azərbaycan İcması yaratdılar. Dekabrın 24-də Prezident İlham Əliyev icma ilə görüşdə faktiki olaraq Qərbi Azərbaycan mövzusunun millətimizin yeni strateji hədəfi kimi müəyyən etdi".

Ermənistanın Qarabağa, Laçın yoluna missiya göndərilməsi, xarici qüvvələrin gətirilməsi kimi açıqlamaları utopyadan, geosiyasi avantüradan, süni gərginlik yaratmaqdan başqa bir şey deyil.

Ermənistan rəsmilərinin belə açıqlandırdığı açıqlamaları onların İkinci Qarabağ müharibəsindən əvvəl "Qarabağ Ermənistanıdır və nöqtə", "Yeni ərazilər namını yeni müharibə", "Azərbaycana bir qarşıda torpaq qaytarmayacağıq", "7 şört" kimi bəyanatlarını xatırladır.

Ermənistan Azərbaycanla şört dilində danışımağa çalışır. Ermənistan başa düşməlidir ki, onun gələcəyi Azərbaycan və Türkiyə ilə münasibətlərin normalaşdırılmasından keçir. Buna görə, Ermənistan ərazi iddialarından, müxtəlif narrativlər adı altında Azərbaycanın daxili işlərinə müdaxilədən əl çəkməli, Prezident İlham Əliyevin sülh gündəliyini qəbul etməlidir.

Dünya liderlərinə zənglərlə, özüni yalandan "demokratiya qalası" kimi qələmə verməklə, müxtəlif

qarşı davam edən təcavüz və terror siyasəti hesab edirik. Ermənistan nədən başqa ölkənin suveren ərazisinə silah-sursat göndərməkdə davam edir? Gərginlik bütün məsuliyyət Ermənistanın hərbi-siyasi rəhbərliyinin üzünə düşür.

Ermənistanın Azərbaycanla sülh müqaviləsinin imzalanmasını Qarabağda yaşayan erməni sakinlərinin hüquq və təhlükəsizliyi, beynəlxalq mexanizmin yaradılması ilə şərtləndirməsi tamamilə qəbul ediləməz və təhlükəli yanaşmadır. Bu, faktiki olaraq İkinci Qarabağ müharibəsindən əvvəl "öz müqəddəratını təyin etmə", "müstəqillik" nağıllarının indi başqa ad altında davam etdirilməsi anlamına gəlir. Prezident İlham Əliyev Münhen Təhlükəsizlik Konfransı zamanı vurğuladı ki, Ermənistanla sülh sazişinə Qarabağ məsələsi daxil edilməyəcək.

- Laçın yolunda yaranmış vəziyyət barədə nə deyirsiniz?

- Azərbaycanın Rusiya sülhməramlılarının müvəqqəti yerləşdiyi ərazilərdə təbii sərvətlərimizin qanunsuz istismarına etiraz olaraq dekabrın 12-dən bəri Laçın-Xankəndi yolunda vətəndaş cəmiyyətinin nümayəndələri, ekofaallar aksiya keçirirlər. Cənab Prezidentin dediyi kimi, bu şəffof bir missiyadır. Qarabağdan təbii sərvətlərimiz talan olunub gözümlərin qabağında Ermənistanla daşınırdı. Hansı suveren ölkə buna dözər?

Bu, dinc bir aksiyadır, ora qatılanların avtomatı, topu-tankı yoxdur və qanuni tələblər irəli sürürlər.

Amma Ermənistan indi də yeni bir narrativ ortaya atıb. Gəy Laçın yolu "blokada"dadır, Azərbaycan Qarabağda yaşayan erməni sakinlərə qarşı "genosid" törətməyə hazırlaşır. Biz ilk gündən demişik ki, Laçın yolu bağlanmayıb, Rusiya sülhməramlıları, Beynəlxalq Qırmızı Xaç Komitəsi, humanitar yüklər rahat şəkildə yoldan keçir. Dekabrın 12-dən bu günə 3600-dən çox maşın Laçın-Xankəndi yolundan keçib. Məgər belə blokada olur?

Ermənistan bu tipli narrativlərlə beynəlxalqictimaiyyəti çaşdırmaq, Azərbaycanın mövqelərinə zərbə vurmaq, sülh müqaviləsinin imzalanmasını yubatmaq, Qarabağda yaşayan erməni sakinlərin Azərbaycanca reinteqrasiyasına mane olmaq niyyətindədir. Başqa bir narrativ də var: "Qarabağ bütün dünyadan təcrüd olunub". Bu adamlar başa düşmür ki, "Dağlıq Qarabağ" ayrıca bir subyekt deyil və ada kimi yaşaya bilməz. Bu ərazi Azərbaycanın tərkib hissəsidir. Erməni sakinlərin Azərbaycanca reinteqrasiyası yeganə çıxış yoludur.

Hesab edirik ki, 5 martda Ermənistanın törətdiyi təxribat bir daha onu göstərdi ki, Laçın yolunun son nöqtəsində, Ermənistan-Azərbaycan sərhədində sərhəd-nəzarət məntəqəsinin qurulması

"Biz Azərbaycanın suveren ərazilərinə silah daşınmasını Ermənistan tərəfindən ölkəmizə qarşı davam edən təcavüz və terror siyasəti hesab edirik. Ermənistan nədən başqa ölkənin suveren ərazisinə silah-sursat göndərməkdə davam edir?"

labüddür. Prezident İlham Əliyev Münhen Təhlükəsizlik Konfransında bu təkliflə çıxış etmişdi.

- Qərbi Azərbaycandan qovulmuş soydaşlarımızın keçən il Qərbi Azərbaycan İcması yaratdılar. Bununla bağlı nə deyirsiniz?

- Qərbi azərbaycanlılar XX əsrdə 4 dəfə deportasiyaya məruz qalıblar. 1991-ci ildə qərbi azərbaycanlıların Ermənistandan qovulması prosesi tam başa çatdırılıb. Ermənistanla bütün mədəni irsimiz dağıdılıb, mənimisənilib. Yalnız İrəvanda Göy məscidi saxlayıblar, onu da fars məscidi kimi qələmə verirlər.

2020-ci ildə Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun işğaldan azad edilməsi Qərbi Azərbaycandan olan soydaşlarımızı da ruhlandırdı. Onların qayıdış arzusu daha da gücləndi. 2022-ci ildə onlar təşkilatlanaraq Qərbi Azərbaycan İcması yaratdılar. Dekabrın 24-də Prezident İlham Əliyev icma ilə görüşdə faktiki olaraq Qərbi Azərbaycan mövzusunun millətimizin yeni strateji hədəfi kimi müəyyən etdi.

İcma bu yaxınlarda qayıdış konsepsiyasını hazırlayıb. Onlar sülh yolu ilə öz dədə-baba torpaqlarına geri dönmək, dinc yaşamaq istəyirlər. Amma qayıdış beynəlxalq təhlükəsizlik təminatı

"5 martda Ermənistanın törətdiyi təxribat bir daha onu göstərdi ki, Laçın yolunun son nöqtəsində, Ermənistan-Azərbaycan sərhədində sərhəd-nəzarət məntəqəsinin qurulması labüddür. Prezident İlham Əliyev Münhen Təhlükəsizlik Konfransında bu təkliflə çıxış etmişdi".

altında olmalıdır. İcma həm də hesab edir ki, Qərbi Azərbaycana qayıdış məsələsi Ermənistanın öhdəliyi kimi Azərbaycan-Ermənistan sülh müqaviləsində təsbit olunmalıdır.

Ermənistanın qərbi azərbaycanlıların dinc qayıdışını özünün ərazi bütövlüyünə təhlükə kimi görməsi bir daha onun qeyri-konstruktivliyini və etnik nifrət siyasəti yürütdüyünü göstərir.

Ermənistan rəsmiləri elə düşünürlər ki, Qarabağ məsələsində spekulasiyanı əbədi olaraq davam etdirə biləcəklər. Bir şey aydındır ki, Ermənistan Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanımasa və ya kağız üstündə tanıyaraq öz dağıdıcı əməllərini davam etdirsə, o zaman Azərbaycan da rəsmi şəkildə Ermənistanın ərazi bütövlüyünü tanımayacaq. Əgər Ermənistan Azərbaycanın Qarabağ bölgəsində yaşayan erməni sakinlər üçün hansısa "status" tələb etməyə davam edərsə, o za-

man Azərbaycan da Ermənistanı didərgin düşmüş qərbi azərbaycanlılara Ermənistanın statusu verməsi məsələsini qaldıracaq.

- Avropa İttifaqının (AI) Ermənistanla missiyasına dair fikirlərinizi də almaq istərdik.

- 2022-ci ilin oktyabr ayında Praqa danışıqları zamanı razılaşdırılmış məqamlardan əlavə AI missiyasının mandatına yeni məqamların daxil edilməsi bizim üçün gözlənilməz oldu və bu bizdə, açıq-aydın inamsızlıq yaradırdı. Bundan əlavə, iki aylıq müddət bitdikdən sonra tələm-tələsik yeni missiya, özü də bu dəfə ikiillik müddətə təsis edildi.

Əlbəttə, Ermənistan öz ərazisinə növbəti AI-nin missiyasını, digər ölkələri də çağırır bilər. Amma AI missiyası Azərbaycanla sərhəddə yerləşdiyi üçün Azərbaycanın mövqeyi, narahatlığı nəzərə alınmalıdır. Özü də bu missiya iddia edildiyi kimi, mülki missiya deyil, onun tərkibində keçmiş hərbiçilər, polis əməkdaşları yer alıb.

Bizim təxminlərimiz özümdə doğruldu. Ermənistan missiyadan sui-istifadə edir. Son vaxtlar Ermənistan ordusu şərti sərhəddə mövqelərini atəşə tutublar. Müdafiə Nazirliyinin açıqlaması ilə yəqin ki tanış olmusunuz, orada deyilir ki, Ermənistan bununla Azərbaycanı cavab atəşi açmağa təhrik edir. Məqsəd AI missiyasında yanlış rəy formalaşdırmaq və vəziyyəti süni olaraq gərginləşdirməkdir. Ermənistan düşünür ki, AI missiyasının gəlməsi ilə onun təhlükəsizliyi təmin olunub və indi diqqətini Qarabağda pozuculuq əməllərini davam etdirməyə yönəldə bilər.

Biz hesab edirik ki, Cənubi Qafqaz regionu geopolitik rəqabət məkanı olmamalıdır. Amma Ermənistan fərqli mövqedədir.

"Ermənistanın Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatı ilə münasibətləri gündən-günə soyuqlaşır."

- Ermənistan davam etdirdi ki, KTMT ölkələri onun Azərbaycanın ərazilərini işğalda saxlamasına kömək etməlidir. Amma həmin ölkələr Ermənistanın bu avantürist siyasətinin ələtinə çevrilmək istəmirdilər. Yəni Ermənistan özüni yanlış addımları ilə pis vəziyyətə salıb. KTMT-nin keçmiş baş katibi Yuri Xaçaturovu vəzifədə ola-ola necə hörmətsiz qaydada geri çağıraraq cinayət işi açmaları hamının yadındadır. Bu, əslində, bütün KTMT üzv ölkələrinin təhqir olunması idi.

Son vaxtlar Ermənistan öz ərazisində KTMT-nin təlimlərinin keçirilməsindən imtina etdi. İndi də artıq baş katibin müavini kvotasından imtina ediblər.

Hayastan Respublikası hesab edir ki, bütün dünya bunlara borcludur, hamı gəlib onların əvəzinə Azərbaycanla qarşı vuruşmalıdır. Və əsas iş iddiaları qəbul edilmədiyi üçün hamıdan inciyirlər. KTMT üzv ölkələri Ermənistanın ikili oyun oynadığını yaxşı bilirlər.

- Biz Ermənistanın itkin düşmüş azərbaycanlıların taleyinin müəyyən edilməsində də maraqlı olmadığımızı görürük.

Azərbaycanın suverenliklə bağlı haqlı mövqeyi beynəlxalq müstəvidə qəbul olunur.

- Siz qeyd etdiniz ki, Ermənistanın qeyri-konstruktiv mövqeyinə görə 2022-ci ildə sülh sazişinin imzalanmasına nail ola bilmədik. Bununla bağlı daha ətraflı fikirlərinizi almaq istərdik.

qətnamələrlə Ermənistan öz gələcəyini təmin edə bilməz.

30 il ərzində Ermənistan suverenlik, ərazi bütövlüyü ifadəsini eşitmək belə istəmirdi.

Biz Ermənistanın siyasətində ardıcılıq görmürük. Baş nazir bir şey deyir, digər rəsmilər tamam ayırı şeydən danışıq. Gah deyirlər ki, Laçın yoluna BMT

X Qlobal Bakı Forumu

X Qlobal Bakı Forumu çərçivəsində martın 12-də Heydər Əliyev Mərkəzində Ümummilli Liderin 100 illik yubileyinə həsr olunmuş "Qlobal liderlərin Heydər Əliyev irsinə ehtiramı" mövzusunda panel iclas keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, əvvəlcə X Qlobal Bakı Forumunun yüksək səviyyəli iştirakçılarının, sabiq dövlət və hökumət başçılarının, yüksək səviyyəli digər qonaqların Ulu Öndər Heydər Əliyev ilə bağlı fikirlərini əks etdirən videoçarx nümayiş etdirilib.

İclasın moderatoru, Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin həmsədri İsmail Serageldin müasir müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu Ümummilli Lider Heydər Əliyevin misilsiz xidmətlərindən danışmış, onun xatirəsinin dərindən ehtiramla yad olunduğunu vurğulayıb.

Albaniya Respublikasının Prezidenti **Bayram Beqay** iclasda çıxış edərək bildirdi ki, liderlər cəmiyyət, ölkə və ya region üçün önəmli ola bilərlər. Lakin Heydər Əliyev dünyamızı qaydətmişdir.

Ölkələrimizin oxşar tarixə malik olduğunu vurğulayan Prezident Bayram Beqay Azərbaycanın və Albaniyanın sovet dövründə totalitar rejimdən əziyyət çəkdiqlərini qeyd etdi. Etnik münaqişələr və iqtisadi çətinliklərlə üzləşən ölkələrimizin bu çətinliklərin öhdəsindən uğurla gələrək bu gün sürətlə inkişaf etdiklərini deyən Albaniya Prezidenti bildirdi: "Ulu Öndər Heydər Əliyevin uzaqgörən siyasəti, əsasını qoyduğu stratejiya nəticəsində Azərbaycan bütün çətinliklərin öhdəsindən bacarıqla gəlib, xoşbəxt gələcəyin əsası qoyulub.

Albaniyanın Azərbaycan ilə əməkdaşlığın inkişafına böyük önəm verdiyini vurğulayan ali qonaq qeyd etdi: "Biz Xəzər regionunda sülhün və sabitliyin davamlı olmasını istəyirik. Həmçinin biz Azərbaycan ilə əməkdaşlığı daha da möhkəmləndirmək niyyətindəyik. Ölkələrimiz "Cənub qaz dəhlizi" kimi mühüm layihələrlə regional və global sülhə töhfə verirlər.

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin 100 illik yubileyinə həsr olunmuş tədbir keçirilib

Həm Azərbaycan, həm də Albaniya dini dözümlülüyü ilə tanınır. Ölkələrimiz dini və mədəni müxtəlifliyi fəal şəkildə təşviq edir".

Ukraynanın sabiq Prezidenti **Viktor Yuşenko** diqqətə çatdırıb ki, SSRİ dağıldandan sonra keçmiş müttəfiq respublikaların gələcəyi tamamilə fərqli oldu: "Müstəqilliyin ilk illərində ölkələri idarə etmək böyük məsuliyyət tələb edir. Heydər Əliyevdən ölkəni idarə etməkdə ən çətin nə olduğu soruşulanda o, suverən dövlətin əsasını qoymaq olduğunu deyib və buna da nail olub. Azərbaycan xalqı belə bir liderə sahib olmaq böyük xoşbəxtlikdir. Heydər Əliyev çox mədəni, ədalətli insan idi. Naxçıvana səfər edəndə gördüm ki, Heydər Əliyev ölkəsi üçün yorulmadan çalışır".

Bolqarıstanın sabiq Prezidenti **Peter Stoyanov** çıxışında 1999-cu ildə Prezident kimi ilk dəfə Azərbaycanı səfər etdiyini xatırladı. Bildirdi ki, bu, ölkələrimizin müstəqilliyinin bərpasından sonra Bolqarıstan Prezidentinin Azərbaycana ilk rəsmi səfəri idi. O, Prezident Heydər Əliyevin Azərbaycanın

müstəqilliyinin bərpası ərəfəsində ölkəmizin üzləşdiyi çətinliklərlə mübarizədə rolundan, yürütdüyü uzaqgörən siyasət nəticəsində qazanılan uğurlardan danışdı.

Ulu Öndərin ölkənin inkişafının beynəlxalq iqtisadi əməkdaşlıqla sız bağlı olduğunu vurğuladığını qeyd edən Peter Stoyanov diqqətə çatdırıb ki, Heydər Əliyev təkcə Azərbaycanın üzləşdiyi çətinliklərin həllində deyil, ölkəsinin qarşıdakı bir neçə onillik ərzində iqtisadi baxımdan güclənməsi üçün də misilsiz xidmətlər göstərib: "Heydər Əliyevin Azərbaycan ilə Bolqarıstan arasında əlaqələrin möhkəmləndirilməsində rolu əvəzənilməzdir. Məhz Heydər Əliyevin siyasi müdriklik, güclü liderlik və xalqa sadiqlik xüsusiyyətlərinə görə Azərbaycan xalqı onu Ümummilli Lider adlandırdı".

Çin Hökumətinin Avropa məsələləri üzrə xüsusi nümayəndəsi **Vu Honqbo** qeyd etdi ki, Heydər Əliyev hər zaman Azərbaycan xalqı tərəfindən xatırlanır və sevilir: "Heydər Əliyev Çin xalqının yaxşı dostu olub. 1994-cü ildə ölkəmizə səfəri

zamanı Çin liderləri ilə mühüm görüşlər keçirdi. Onun liderliyi dövründə Azərbaycan-Çin münasibətləri sürətlə inkişaf etdi, bir sıra sahələrdə əməkdaşlığın genişləndirilməsi istiqamətində mühüm addımlar atıldı. Hazırda Çin Azərbaycan ilə əlaqələrin daha da inkişafında maraqlıdır".

İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının sabiq baş katibi **Ekmələddin İhsanoğlu** tədbirin yüksək səviyyədə təşkilinə görə Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinə minnətdarlığını bildirdi, Ulu Öndər Heydər Əliyev ilə görüşlərindən danışdı, dahi şəxsiyyətlə bağlı xatirələrini bölüşüb: "Heydər Əliyev dahi şəxsiyyət və müdrik lider idi. O, müstəqil Azərbaycanın Prezidenti olduğundan sonra ölkənin qüdrətinin daha da artırılması istiqamətində yorulmadan və fədakarlıqla çalışıb. Heydər Əliyev vasitəsilə Azərbaycanın iqtisadi rifahının möhkəmlənməsinə nail olub".

Rumıniyanın sabiq Prezidenti **Emil Konstantinesku** çıxışında Ümummilli Lider Heydər Əliyevin

Azərbaycanın müstəqilliyinin qorunub saxlanılmasında, ölkəmizin inkişafında əvəzsiz xidmətlərindən söz açdı. Bildirdi ki, Ulu Öndər Heydər Əliyev neft-qaz sahəsində fəaliyyət göstərən aparıcı şirkətləri əməkdaşlıq üçün ölkəyə dəvət edərək, Azərbaycanın iqtisadi qüdrətinin möhkəmlənməsinə nail oldu. Sabiq Prezident Rumıniya ilə Azərbaycan arasında ikitərəfli əlaqələrin inkişafında və möhkəmlənməsində Heydər Əliyevin töhfələrini xüsusi vurğulayıb.

Ərəb Dövlətləri Liqasının sabiq baş katibi Əmr Musa dahi şəxsiyyət Heydər Əliyevin siyasi müdrikliyindən, yüksək liderlik keyfiyyətlərindən danışdı. O, Ulu Öndər Heydər Əliyevin Azərbaycanın tərəqqisində, beynəlxalq əlaqələrinin genişlənməsində, o cümlədən ərəb dünyası ilə əməkdaşlığın inkişafında mühüm xidmətlərini qeyd etdi. Bildirdi ki, Heydər Əliyevin müəyyən vasitəsilə Azərbaycanın iqtisadi rifahının möhkəmlənməsinə nail olub".

Türkiyənin sabiq xarici işlər naziri **Hikmət Çətin** çıxışında Ulu

Öndər Heydər Əliyevin müstəqil Azərbaycanın inkişafı və güclənməsi yolunda tarixi xidmətlərindən, genişmiqyaslı fəaliyyətindən söz açdı. Ümummilli Lider ilə görüşlərdən söz açan Hikmət Çətin dahi şəxsiyyətlə bağlı xatirələrini bölüşüb: "Heydər Əliyev uzaqgörən, müdrik dövlət başçısı idi və ölkəsi ilə bağlı arzuları var idi. O, Azərbaycanın dünya birliyində önəmli yer tutmasını, regionda sülhün bərqərar olmasını arzulayırdı".

Gürcüstan parlamentinin sabiq sədri **Nino Burcanadze** isə Heydər Əliyevin SSRİ zamanında və müstəqillik dövründə Gürcüstan ilə münasibətlərin inkişafına mühüm töhfə verdiyini deyib: "Heydər Əliyev Gürcüstanın regional layihələrdə iştirak etməsinə və bu layihələr vasitəsilə əhalinin rifahının yaxşılaşdırılmasına töhfə verib".

Latviyanın sabiq Prezidenti, Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin həmsədri **Vayra Vike-Freyberqa** bildirdi: "Heydər Əliyev sovet dövründə doğulsa da, bu rejimin qüsurları olduğunu bildirdi. Onunla görüşəndə mənə danışmışdı ki, İkinci Dünya müharibə-

sində qələbə Bakı neftinin sayəsində qazanılıb. Təəssüf ki, sovet dövründə Bakının inkişafına lazımı diqqət göstərilmədi. Bu ölkə bütün sovet imperiyasının döyünən ürəyi olmuşdu. Heydər Əliyev bildirdi ki, Bakının sovet rejimi dövründə töhfələri lazımı səviyyədə dəyərləndirilməyib".

Ulu Öndər Heydər Əliyevin Azərbaycanın müstəqilliyin əvvəllərində parçalanmaq təhlükəsi yaşayan ölkədən tərəqqi yolunda əmin addımlarla irəliləyən dövlətə çevrildiyini vurğulayan Vayra Vike-Freyberqa deyib: "Əgər o olmasaydı, bu ölkədə nələrin baş verəcəyini təsəvvür edə bilmirəm. Çünki zəngin enerji yataqlarına sahib olan ölkələrin digər dövlətlərlə, qonşular ilə əlaqələri çox vacibdir. Müasir Azərbaycan dövləti Heydər Əliyevin liderliyi ilə yaradılıb".

BMT-nin Cenevrə Nümayəndəliyinin baş direktorunun şəxsi köməkçisi **David Cixvaidze** bu gün Azərbaycanın əsası Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş siyasətin uğurla həyata keçirilməsi nəticəsində sürətlə inkişaf etdiyini vurğulayıb: "Mən 1990-cı illərdən bəri Azərbaycana gəlirəm. Bu illər ərzində ölkənin dinamik inkişafının şahidiyəm. Heydər Əliyevin müdrik siyasəti bu gün də uğurla davam etdirilir. Güclü, konstruktiv və balanslı siyasət yürüdükdən qonşulara sahib olmaq çox mühümdür".

"Heydər Əliyev görkəmli şəxsiyyət, müdrik dövlət xadimi, yüksək liderlik keyfiyyətlərinə malik dahi insan idi", - deyən ICESCO-nun sabiq baş direktoru **Əbdüləziz bin Osman əl-Tüveyri** Ümummilli Liderin Azərbaycanın ICESCO-ya üzv olması istiqamətində fəaliyyətini xüsusi vurğulayıb: "Azərbaycan ilə ICESCO arasında six əməkdaşlıq əlaqələrinin yaranmasında Heydər Əliyevin böyük töhfələri olub. Heydər Əliyevin inkişaf strategiyasını uğurla davam etdirən Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycanın ICESCO ilə əməkdaşlığı daha da möhkəmlənib. Prezident İlham Əliyevin yürütdüyü siyasət nəticəsində Azərbaycan bu gün inamla inkişaf edir".

Çıxışlardan sonra müzakirələr aparılıb.

Hikmət ÇƏTİN: "Heydər Əliyev türk dünyasının ağsaqqalı idi"

"Qlobal Bakı Forumu ildən-ilə təkmilləşir və dünyanın gündəmində olan məsələlərin müzakirə edildiyi çox vacib platformaya çevrilir".

Bu fikirləri Türkiyənin sabiq xarici işlər naziri Hikmət Çətin Ümummilli Lider Heydər Əliyevin 100 illik yubileyi münasibətilə martın 12-də keçirilən tədbirdə AZƏRTAC-a açıqlamasında söyləyib.

Hikmət Çətin deyib: "Problemələr var, amma onun həlli yolları, ümidlər də var. Münaqişələrin, müharibələrin də həlli vardır. Otuz il Ermənistandan işğaldan əziyyət çəkən Azərbaycan, nəhayət ki, hərbi yolla öz torpaqlarını geri qaytardı. Davam edən təxribatlarla baxmayaraq, qarşada Azərbaycan sülh gündəliyinə sadiqlik nümayiş etdirir. Cənubi Qafqazda təhlükəsizlik təmin olunmalıdır".

Heydər Əliyevi tanıdığı üçün özünü çox şanslı hesab etdiyini söyləyən Türkiyənin sabiq xarici işlər naziri bildirdi ki, Ulu Öndər türk dünyasının ağsaqqalı idi: "Xoşbəxt və şanslı insanam ki, türk dünyasının ağsaqqalı Heydər Əliyevlə yaxın münasibətlərimiz oldu. Türkiyə Azərbaycanın müstəqilliyini tanıyan ilk ölkədir", - deyər Hikmət Çətin qeyd etdi.

"Millətin formalaşması" mövzusunda panel iclas təşkil olunub

Martın 12-də X Qlobal Bakı Forumu çərçivəsində Ulu Öndərin 100 illik yubileyinə həsr olunmuş "Qlobal liderlərin Heydər Əliyev irsinə ehtiramı" mövzusunda tədbir keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, tədbirin ikinci panel iclası "Millətin formalaşması" mövzusunda keçirilib.

Bosniya və Herseqovinanın xarici işlər naziri **Zlatko Laqumçiya** moderatorluğu ilə keçirilən panel iclas maraqlı çıxışlarla yadda qalıb. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin qətiyyətli dövlət başçısı, müdrik siyasi xadim olduğunu vurğulayan Zlatko Laqumçiya bildirdi ki, Heydər Əliyev xalqın, millətin taleyi və xoş gələcəyi üçün mühüm işlər görüb. Qeyd etdi ki, Heydər Əliyev Azərbaycan dövlətçiliyini yeni və möhkəm əsaslar üzərində qurub. Z.Laqumçiya Azərbaycanın inkişafında Prezident İlham Əliyevin rolunu da qeyd etdi.

Serbiyanın sabiq Prezidenti **Boris Tadiç** qeyd etdi: "Biz Azərbaycanın simasında dövlət qurmağın, xalqı formalaşdırmağın ən gözəl nümunəsini gördük. SSRİ-nin süqutundan sonra müstəqillik qazanmağa başlayan hər bir respublikaya "qurucu və xilasedicisi ata" lazım idi. Azərbaycanın qurucu atası məhz Heydər Əliyev oldu".

Ulu Öndərə bağlı xatirələrini bölüşən Bolqarıstanın sabiq Prezidenti **Rosen Plevneliyev** bildirdi ki, Ümummilli Lider Heydər Əliyev də, onun övladı - Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev də tolerantlığı üstün tutur, ölkəni inkişaf etdirmək və modernləşdirmək uğrunda səylə çalışır. Vurğulandı ki, hər iki lider başçılıqlarına örnəkdir.

Gürcüstanın 2010-2012-ci illərdə Baş nazirini müavini olmuş **Eka Tkeşelavili** çıxışında

Sovet imperiyasının dağılmasından sonra Azərbaycan və Gürcüstanın müstəqillik uğrunda keçdiyi çətin yoldan danışdı. İndi hər iki ölkənin müasir və demokratik inkişaf yolu ilə irəlilədiyini vurğulayan Eka Tkeşelavili Heydər Əliyevin zamanından asılı olmayaraq həmişə xalqın yanında olduğunu qeyd etdi.

Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Baş Assambleyasının 75-ci sessiyasının Prezidenti **Volkan Bozku** 2023-cü ilin həm Türkiyə, həm də Azərbaycan üçün əlamətdar olduğunu diqqətə çatdırıb. V.Bozku deyib: "Biz bu iki mühüm hadisənin -Türkiyə Respublikasının qurulmasının və Ulu Öndər Heydər Əliyevin anadan olmasının 100 illik yubileylərini qeyd edirik".

Azərbaycanla Türkiyənin müasir dövlətin yaranması baxımından da oxşarlıqlarının olduğunu diqqətə çatdıran BMT rəsmisi deyib ki, Türkiyə Osmanlı imperiyasının dağılmasından, Azərbaycan isə SSRİ-nin süqutundan sonra yaranıb. "SSRİ dağıldandan sonra Azərbaycan çətin günlər yaşadı. Vəziyyət çox kritik idi. Ümummilli Lider Azərbaycan xalqını və dövlətini çətin vəziyyətdən xilas etdi", - deyər Volkan Bozku vurğulayıb.

Çıxışında dövlət quruculuğundan, milli maraqların qorunmasından danışan Belçikanın sabiq Baş naziri **İv Löterem** Azərbaycanın regionda sabitliyin və inkişafın təmin olunmasında rolunu qeyd etdi. Heydər Əliyevin nadir şəxsiyyətlərdən biri olduğunu vurğulayan sabiq Baş nazir Ümummilli Liderin Azərbaycan xalqının və dövlətinin gələcəyi üçün böyük liderlik və cəsarət nümayiş etdirdiyini vurğulayıb.

Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatının sabiq baş katibi, Tacikistanın sabiq xarici işlər naziri **Raşid Alimov** Azərbaycan xalqının böyük oğlu Heydər Əliyevin anadan olmasının 100 illiyinə

həsr olunmuş tədbirdə iştirak etməkdən məmnunluğunu ifadə etdi. O, görkəmli dövlət xadimi, dünyasəviyyəli siyasi xadim Heydər Əliyevin Azərbaycanın müstəqillik uğrunda mübarizəsi istiqamətində atdığı addımları yüksək qiymətləndirib. "Heydər Əliyev tənəzzül yaşayandan böhran vəziyyətində olan Azərbaycanı iqtisadi cəhətdən güclü dövlətə çevirə bildi. Hazırda Azərbaycan dünyanın bir çox dövlətləri ilə səmərəli şəkildə əməkdaşlıq edərək, yeni ehtibarlı tərəfdaş və dostlar qazanmaqla yanaşı, həmçinin öz iqtisadiyyatını, elmini və mədəniyyətini inkişaf etdirib", - deyər R.Alimov qeyd etdi.

Rumıniya parlamentinin üzvü, 2018-2019-cu illərdə Rumıniya Baş nazirinin müavini olmuş **Ana Birçall** çıxışında vurğulayıb ki, Ulu Öndər Heydər Əliyev çətin vəziyyətdə olan Azərbaycanın nəyə ehtiyacı olduğunu bildirdi. Bunlar iqtisadi inkişaf, sosial ədalət, dünyəvi və müstəqil dövlətin yaradılması idi. Azərbaycan zəngin mədəniyyətə malik ölkədir və dəyərlərinə sahib çıxmağı bacarır.

Bosniya və Herseqovinanın sabiq Prezidenti **Mladen İvaniç** Heydər Əliyevin öz xalqı üçün gördüyü işlərin misilsiz olduğunu qeyd etdi. Bildirilib ki, Ümummilli Liderin dərindən düşüncəsi, təfəkkürü, hadisələri qabaqcadan görmək bacarığı Azərbaycan xalqına nicət gətirib. O, millətin formalaşmasında Heydər Əliyev kimi liderlərin rolunu xüsusi vurğulayıb.

Dövlət quruculuğunun, xalqın formalaşmasının asan proses olmadığını diqqətə çatdıran Latviyanın sabiq Prezidenti **Valdis Zatlers** deyib: "Heydər Əliyev 100 il bundan əvvəl lider olmaq üçün doğuldu. Onun arzusu sabit, çiçəklənən, suverən, müstəqil dövlət qurmaq idi və Heydər Əliyev bu arzusunun reallaşdırıcısı".

Petru LUÇINSKI: "Heydər Əliyev Azərbaycan üçün zəngin irs qoyub"

"Vaxtilə Sovet İttifaqının rəhbəri Leonid Brejnev ölkəmiz haqqında dediyi "Azərbaycan iri addımlarla irəliləyir" sözləri indi də öz aktuallığını saxlayır. Azərbaycanın bugünkü inkişaf strategiyasının əsasını Ümummilli Lider Heydər Əliyev qoyub. Mən bu böyük insanla 1970-ci illərdə tanış oldum. Tanışlığımız sonra möhkəm dostluğa çevrildi. Heydər Əliyev fəno-nemə idi. O, Azərbaycan üçün zəngin irs qoyub".

Bu fikirləri Moldovanın sabiq Prezidenti Petru Luçinski Ümummilli Lider Heydər Əliyevin 100 illik yubileyi münasibətilə martın 12-də Heydər Əliyev Mərkəzində keçirilən tədbirdə AZƏRTAC-a açıqlamasında söyləyib.

Petru Luçinski bildirdi ki, Azərbaycan keçmiş sovet respublikaları arasında ən çox inkişaf edən ölkədir. Bunu bütün nöqtəyi-nəzərdən demək mümkündür. Əlbəttə ki, çətinliklər, sıxıntılar həmişə olub və olacaqdır. Amma Azərbaycan bütün çətinliklərin öhdəsindən gələrək irəliləyən doğru addımla qəda davam edir.

"Mən də daxil olmaqla bütün həmkarlar Heydər Əliyevin iti zəkasına, təfəkkürünə, uzaqgörən fikirlərinə heyran idik. O, daim gələcək haqqında düşündürdü, sabah üçün həmişə hazır strategiyası vardı. Onun layiqli varisi Prezident İlham Əliyev müdrik və sülhsevər siyasət yürüdür. Cənubi Qafqaz regionu həmişə çətin bölgə olub, indi də belədir. Azərbaycan regionda sülhün təminatı üçün ciddi səylər göstərir. Bu təqdirəlayiqdir", - deyər Moldovanın sabiq Prezidenti bildirdi.

Ölkələrimiz arasında siyasi və iqtisadi əlaqələrdən danışan Petru Luçinski Azərbaycanın Moldova ilə birgə layihələrini də qeyd etdi.

X Qlobal Bakı Forumu

Azərbaycan beynəlxalq siyasi-intellektual mərkəzə çevrilib

Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin yürütdüyü məqsədyönlü siyasət nəticəsində Azərbaycanın müxtəlif sahələrdə dünyada nüfuzu artır. Azərbaycan idman ölkəsi və multikulturalizmin mühüm mərkəzlərindən biri kimi tanınır. Eyni zamanda ölkəmiz dünyanın bu günü və gələcəyi üçün həyati əhəmiyyət kəsb edən global mövzuların müzakirə olunduğu ciddi siyasi və intellektual platformaları ilə seçilir.

Martın 9-dan 11-dək ölkəmizdə keçirilmiş X Qlobal Bakı Forumu buna bariz nümunədir. Qlobal Bakı Forumunun builki toplantısına 61 ölkədən təqribən 350 nəfərdən çox nüfuzlu siyasi lider, ictimai xadim, alim və ekspert qatılmışdır. Onlardan 50-dən çoxu hazırkı və ya sabiq prezident və ya baş nazirlər idi.

"Dünya bu gün: Çağırışlar və ümidlər" mövzusunda keçirilmiş builki forumda Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev çıxış etmişdir. O, çıxışında ölkəmiz, region və dünya üçün əhəmiyyət kəsb edən bir sıra məsələlərə toxunmuş, fikir və mülahizələrini bölüşmüş, müxtəlif hadisə və proseslərə dair baxışlarını forum iştirakçılarının diqqətinə çatdırmışdır. Qlobal Bakı Forumunun təşkilatçısı Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzidir. Təsədüfi deyildir ki, Prezident İlham Əliyev çıxışında Nizami mövzusunda toxunaraq bir daha Nizami Gəncəvinin qədim Azərbaycan şəhəri Gəncədə doğulduğunu, yaşayıb-yaratdığını və Gəncədə də vəfat etdiyini qeyd edərək onun böyük Azərbaycan şairi və Azərbaycan mədəniyyətinin ayrılmaz parçası olduğunu nəzərə çatdırdı.

Nizami Gəncəvinin əsərlərində ifadə olunan tolerantlıq və multikulturalizm ruhu bu gün Azərbaycanda dövlət siyasəti kimi yeni inkişaf mərhələsinə yaşayır. Azərbaycanda əsrlər boyu mövcud olmuş multikulturalizm ənənələri inkişaf edir, ölkədə etnik və dini azlıqların hüquqları, mədəniyyətləri və dəyərləri qorunur. Bu mövzuya toxunan Prezident İlham Əliyev müxtəlif etnik və dini qrupların Azərbaycanda dinc və ləyaqətli yaşadığını vurğuladı.

Təbii ki, Azərbaycanda mövcud olan bu nümunəvi mühit Qarabağda yaşayan ermənilərin reintegrasiyası və daha yaxşı həyat yaşamaqları üçün bir model deməkdir. Amma təəssüflər olsun ki, Ermənistan və onun havadarları böyük sülh sazişinin imzalanmasını yubatanlaqla və ona mane olmaqla bu prosesa xələf gətirirlər. Bütün neqativ hallara baxmayaraq, Azərbaycan sülh üçün səylərini əsirgəmir.

Prezident İlham Əliyevin Qlobal Bakı Forumunda toxunduğu mühüm mövzulardan biri də Azərbaycanın Avropanın enerji təhlükəsizliyinə verdiyi töhfələr və bu sahədə gələcək layihələr barədə idi. Xüsusən Azərbaycanın ənənəvi neft və qaz ixracından savayı, Avropaya "yaşıl enerji" ixracı diqqətləyiq məsələdir. Azərbaycanda istehsal olunacaq bərpəolunan enerjinin Qara dənizin dibindən keçməklə elektrik xətləri vasitəsilə Avropa ölkələrinə çatdırılması enerji xəritəsində mühüm dəyişiklik olacaqdır. Beləliklə, Azərbaycan dünyaya tolerantlıq və multikulturalizm ideyaları, neft və qazla yanaşı, həm də "yaşıl enerji" ixrac edəcək.

Adil ƏLİYEV,
Milli Məclisin Sədr müavini

Gələcəyə böyük ümidlər yaradan global forum

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin himayəsi altında və Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə keçirilən X Qlobal Bakı Forumu tarixi əhəmiyyəti, bəşəriyyətə ünvanlanan aktual mesajları, bu gün və gələcək üçün faydalı noticələri ilə yadda qaldı. Azərbaycan Prezidentinin tədbirin açılışında proqram xarakterli çıxışı, qeyd etdiyi məqamlar ölkəmizin evsahibliyi ilə reallaşdırılan bu cür global layihələrin bəşəri əhəmiyyətini anlamaya, belə formatlarda təqdim olunan ideyalardan, ayrılan müzakirələrdən aydın nəticə çıxarmağa imkan verir.

Çağırışlar və ümidlər

Dünyamızın kifayət qədər gərginliklərlə dolu olduğu çox çətin və müəssisə dövrə təsadüf edən X Qlobal Bakı Forumunun mövzusu beynəlxalq aləmin ümumi mənzərəsinə əks etdirirdi. 61 ölkədən 350 nəfərdən çox iştirakçının qatıldığı, bu sırada 50-dən çox hazırkı və sabiq prezidentlərin, baş nazirlərin də iştirak etdiyi toplantıda "Dünya bu gün: Çağırışlar və ümidlər" mövzusu müzakirəyə çıxarılmışdır. Qlobal Bakı Forumunun iştirakçılarının təmsilçilik səviyyəsi və intellektual potensialı aparıcı beynəlxalq konfranslara tam uyğun idi. Bütün bunları xüsusi qeyd etməkdə məqsəd burada aparılan müzakirələrin səviyyəsini, əhəmiyyətini, global proseslərə və planetimizin mənzərəsinə təsir imkanlarını diqqətə çatdırmaqdır.

Digər tərəfdən, Azərbaycanın evsahibliyi ilə təşkil olunan bu cür əhəmiyyətli tədbirlər ölkəmizin irəli sürdüyü təşəbbüslərə böyük marağı, Qlobal Bakı Forumunun nüfuzlu diskussiya platformasına, aparıcı beynəlxalq forumlardan birinə çevrilməsini göstərir. Mövcud konfliktlərin çəkilməyə deyil, məhz qarşılıqlı müzakirə məcrasına yönəldilməsi, problemlərin üzə çıxarılaraq onlara birləşmiş optimal həllər tapılması, diqqətin bütün insanlığı narahat edən çağırışlara yönəldilməsi tarix boyu bəşəriyyətin formalaşdırıldığı ən səmərəli, ümidverici təcrübələrdən olub. Bu baxımdan, Azərbaycanın dünyanın belə çağırışları bu cür global təşəbbüsləri öz üzərinə götürməsi, foruma yüksək nüfuzlu iştirakçıların qatılması və onları sağlam müzakirə işgünə toplamağı böyük rəğbət doğurur.

Nizami ucalığı

X Qlobal Bakı Forumunu Azərbaycan xalqının yetişdirdiyi ən görkəmli şəxsiyyətlərdən olan dahi şair və mütəfəkkir Nizami Gəncəvinin adı daşıyan Beynəlxalq Mərkəzin təşkil etməsi də mühüm simvolik məna daşıyır. Düşüncələri, tələp etdiyi ideyaları etibarilə Nizami Gəncəvi ümumbəşəriyyətdir, bütün dünyaya məxsusdur. Onun düşüncəsi, dünyası, insan, həyat haqqında düşüncələri, ideyaları tarixin bütün dövrlərində insanlar üçün böyük dəyərlər formalaşdırır, dünyamızın xoşbəxt gələcəyi üçün aydın istiqamətlər verir. Ona görə də

Nizami Gəncəvi milli mənsubiyyətdən, doğulduğu coğrafiyadan və zamandan asılı olmayaraq, tarixdə əbədiyyət qazanmış ən böyük dühalarla eyni zirvədə qərar tutur, düşüncələrə işıq saçır, maddi və mənəvi dünyamızda xeyrin əhatə dairəsini genişləndirir, şəhər üzərində üstünlüyünü təmin edir. Eyni zamanda Nizami Gəncəvinin öz müdrikliliyi və istedadı etibarilə Azərbaycan xalqının istedadını və müdrikliliyini təəcəssüm etdirən bir reallıqdır. Nizami Gəncəvi Azərbaycan xalqının milli siması olan, milli potensialımızı, ucalığımızı göstərən şəxsiyyətlərimizdən biridir. O, Azərbaycanın qədim şəhərlərindən olan doğma Gəncə torpağında dünyaya göz açmış, bu şəhərdə yaşayıb-yaratmışdır, bu şəhərdə dünyadan köçürək dəfn olunub. Nizamının Gəncədə ucalan məqbərəsi Azərbaycan xalqının mənəviyyət abidələrindəndir. Bu məqbərənin qərar tutduğu ucalıqdan ətrafa nəzər salanda xalqımızı bugünkü günlərə gətirən şanlı keçmiş, qəzənmiş tarixi təcrübə, bu xalqın Nizami kimi böyük şəxsiyyətlərinin bəxş etdiyi mənəviyyətə bəxş etdikləri qiymətli töhfələr göz önündən keçir və insanın qəlbini qurur hissi ilə doldurur. Onun düşüncəsi, dünyası, insan, həyat haqqında düşüncələri, ideyaları tarixin bütün dövrlərində insanlar üçün böyük dəyərlər formalaşdırır, dünyamızın xoşbəxt gələcəyi üçün aydın istiqamətlər verir. Ona görə də

Mənəvi irsə sadiqlik

Nizami elə bir dühadır ki, ona çoxları sahib çıxmağa, özünü bu söz mülkü sultanının yandırdığı çirağın nuruna şərik qoşmağa, mənəvi-tarixi irsini hansısa formalarda mənimsəməyə çalışır. Əfsuslar olsun ki, biz də Nizamiyə münasibətdə bu cür cəhdlərə çox tez-tez rastlaşmalı oluruq. Anti-Azərbaycan fəaliyyətinin zaman-zaman davam etdirən qonşu İrən məsələdə də xüsusi fəallıq göstərir. Dövrünün aparıcı ədəbiyyat dili olan fars dilində yazıb-yaratmaq amilindən tutub Nizami Gəncəvinin adı, yaradıcı irsi ilə manipulyasiya etməyə çalışır. Bu mövzuda mənasız bəyənətlər, tarixi həqiqətləri təhrif edən fikirlərlə Nizamının İrən şairi kimi təqdim edilməsinə cəhdlər olur.

Nizami Gəncəvi ümumbəşəri olsa da, Azərbaycan xalqının oğludur. Nizami bir ideyadır, düşüncədir, bəxş sistemidir. Nizamiyə sahib çıxmaq onun tələp etdiyi ideyaları yaşatmaqdır, bu ideyalara sadiqliyi sözdə deyil, əməldə göstərməkdir. Nizamının ideallarının - ədalətin, sülhün, sadə insana, onun halal zəhmətinə dəyər, xalqlar, mədəniyyətlər arasında qarşılıqlı hörmət ruhunun təmin olunması üçün çalışmaq. Azərbaycan dövləti Nizamının bizə məxsusluğunu bunlarla göstərir. Bütün dünya hər zaman Nizami Gəncəvinin qədim şəhərlərindən böyük filosof, alim kimi qəbul edib. Xalqımız Nizamını sadəcə tarixi bir simvoldən, klassik ədəbiyyat faktı kimi qəbul etmir, onun mənəvi irsi işığında ali dəyərləri bütün dünyada yaymağa çalışır. Nizami yaradıcılığı ilə xalqımızın istedadını, mənəvi potensialını, milli ideallarını təqdim edir və ortaya qoyulan real əməllərlə bütün bunlara hansı şəkildə sadiqliyini göstərir. Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə keçirilən X Qlobal Bakı Forumu və Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin həmin tədbirdəki çıxışı da buna parlaq nümunədir.

Nizami Gəncəvi kimi dühalar xalqlar, mədəniyyətlər, sivilizasiyalar arasında ən möhkəm mənəvi körpüdür. Bəşəriyyət üçün ən çətin anlarda məhz belə mütəfəkkirlərin düşüncəsinə üz tutulmalı, xilas yolları onların ideyalarında axtarılmalı, dünyamızın gələcəyi üçün uyğun həllər tapılmalıdır. Əfsuslar olsun ki, müasir dünyamız soyuq müharibənin bitməsindən sonra bu günədək baş vermiş bəlkə də ən ciddi Şərqi-Qərbi qarşıdurması ilə üz-üzədir.

Azərbaycan Prezidenti Forumdakı çıxışında bu reallığı xüsusi qeyd etdi və mövcud vəziyyətdən çıxmaq üçün uğurlu əməkdaşlıq formatı kimi Qoşulmama Hərəkatının fəaliyyətinə diqqət yönəltdi. Prezident İlham Əliyevin fikrincə, Qoşulmama Hərəkatı körpülərin salınmasında, münasibətlərin həllində yeni yanaşmaların formalaşdırılmasında və Hərəkatın təməl prinsiplərinin - Bandunq Prinsiplərinin təmin edilməsində mühüm rol oynaya bilər və oynamalıdır. Çünki həmin prinsiplər - sülh, əməkdaşlıq, ölkələrin ərazi bütövlüyünə, suverenliyinə hörmət, habelə sərhədlərin toxunulmazlığından ibarətdir və bu, dünyadakı münasibətlərin, ziddiyyətlərin yoluna qoyulmasını səmimi-qəlbən istəyən hər kəsin maraqlarına uyğundur.

Qoşulmama Hərəkatına qazandırılan uğurlar

Azərbaycan Qoşulmama Hərəkatına 2019-cu ildən başlanan və 120

dövlətin yekdil qərarı ilə daha bir il - 2023-cü ilədək uzadılmış sədrliyi dövründə bu təşkilata belə bir potensial qazandırdı. Ölkəmizin rəhbərliyinə kimi passiv fəaliyyəti ilə yadda qalan, global proseslərdə rolunu, təsiri bir o qədər nəzərə çarpmayan Qoşulmama Hərəkatı kifayət qədər canlandırıldı. Bu məqsədlə beynəlxalq tədbirlər, üç Zirvə toplantısı təşkil edildi. Bütün dünyanı çənginə almış COVID-19 pandemiyasının ən gərgin vaxtlarında Azərbaycan Prezidentinin təşəbbüsü, Qoşulmama Hərəkatının dəstəyi ilə BMT Baş Assambleyasının pandemiya ilə bağlı Xüsusi Sessiyasının təşkilatı mümkün oldu. COVID-19-la mübarizə üzrə məlumat bazası yaradıldı və Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı bu bazadan səmərəli şəkildə istifadə edə bildi.

Pandemiyanın ilk aylarında peyvənd millətçiliyinə və peyvəndlərin qeyri-bərabər paylanılmasına etiraz səsinin ucaldırılması, postpandemiya dövrü ilə bağlı aktual məsələlərin gündəmə gətirilməsi, əksəriyyəti Qoşulmama Hərəkatına üzv olan 80-dən artıq ölkəyə maliyyə və humanitar yardımların edilməsi, koronavirusla mübarizəni dəstəkləmək üçün Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatına 10 milyon ABŞ dolları həcmində birbaşa ianə yardımının göstərilməsi də Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatına sadiqliyi dövründə gördüyü real tarixi işlərdir. Azərbaycan quruma sədrliyi dövründə Qoşulmama Hərəkatının institusional inkişafına nail oldu, o cümlədən bu məqsədlə təşkilatın 60 illik tarixində ilk dəfə ölkəmizin təşəbbüsü ilə Parlament Şöbəsi yaradıldı.

Azərbaycan sülhə sadiqlik

Bu cür global platformalar başqa bir cəhəti ilə də əhəmiyyətlidir. Belə tədbirlər Azərbaycan həqiqətlərini dünyaya çatdırmağa, ümumən regionda yaşanan tarixi reallıqlar ətrafında düzgün, məqsədyönlü kommunikasiya qurmağa imkan yaradır. Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin qətiyyəti, şanlı ordumuzun gücü ilə Vətən müharibəsində əldə etdiyimiz qələbədən sonra bölgədə yaranmış yeni reallıqlar dövründə də bu cür kommunikasiyalara çox böyük ehtiyac var. Hayastanın işğalçı mövqeyindən geri çəkilməsi, münasibətin sülh yolu ilə həlli üçün təxminən 30 ilə yaxın müddətdə səbirlə gözləyən, danışıqlar prosesində iştirak edən, sonda isə danışıqların artıq heç bir səmərə vermədiyini görürək torpaqlarımızı cəmi 44 gün içinde işğalçılardan təmizləyən Azərbaycan dövləti bu gün də sülhə sadiqdir və məsələlərin dinc yolla həllinə çalışır.

2020-ci ilin noyabrında müharibə bitdikdən dərhal sonra Azərbaycan

sülh danışıqlarına başlamaq üçün təşəbbüs irəli sürdü və işğalçı dövlətə sülh müqaviləsinin əsasını təşkil edəcək beş məşhur prinsipi təqdim etdi. Azərbaycan Prezidenti Forumdakı çıxışında bir daha bəyan etdi ki, sülh üçün vaxt yetişib, ölkəmiz daimi sülhün əldə olunmasını istəyir. Ötən ilin oktyabrında Azərbaycanla Hayastan arasında razılaşdırılmış məsələlər, xüsusən də, bir-birinin suverenliyinə və ərazi bütövlüyünə hörmət, əslində, onu göstərir ki, sülhə nail olmaqda maneə yoxdur. Azərbaycanın Qarabağ bölgəsində yaşayan ermənilərin həyatı işğal dövründən fərqli olaraq daha yaxşı olacaqdır. Çoxkəffəsiyalı, çoxmillətli ölkə olan Azərbaycanda azlıqların hüquqları Konstitusiyamızla qorunur. Ölkəmizdəki real vəziyyətdə tanışıqların sülhə gətirilməsi üçün hər kəs Azərbaycanın yükünü təsdiqləyə bilər.

Hər münasibətin öz tarixi, öz dinamika və sonu var. Vacib məqam odur ki, ölkələrdə arasında mübahisələr beynəlxalq hüquq əsasında həll olunsun, onların ərazi bütövlüyü və suverenliyi güc hesabına dəyişdirilməsin. Hazırda rəsmi İrəvan üçün öz qonşuları ilə qonşu kimi davranmaq şansı yaranıb. Azərbaycan Prezidenti ümid etdiyini bildirdi ki, vasitəçiliyə cəhd göstərən beynəlxalq iştirakçılar Ermənistanı müstəqilliyi qorumaq şansı əldən buraxmaqda dilə gətirəcəklər. Çünki indiki durumda bu məqbul dövlət tamamilə asılı olan, digər ölkənin və həttdə, ola bilsin, digər ölkələrin müstəmləkəsinə çevrilmiş ölkədir.

Prezident İlham Əliyev ötən forumdan bəri enerji təhlükəsizliyi məsələləri ilə bağlı baş verən yeniliklər, Azərbaycanın Avropa Komissiyası ilə imzaladığı memorandum, Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin olunmasında ölkəmizin yeri və rolu ilə bağlı fikirlərini də bölüşdü, bu istiqamətdə gələcək perspektivlərə diqqət yönəltdi. Avropanın enerji xəritəsində mühüm dəyişikliklərin olacağına nəzər çatdırdı və bəyan etdi ki, biz Avropanın enerji xəritəsini neft və qaz boru kəmərlərinin inşası ilə artıq dəyişmişik, indi isə növbə "yaşıl enerji"ni təmin edəcək elektrik xətlərinədir.

X Qlobal Bakı Forumu mövzusunda uyğun olaraq dünyanın ümumi mənzərəsinə müəyyənləşdirdi, çağırışlarla bağlı uyğun təşəbbüslərin irəli sürülməsinə şərait yaratdı və gələcəkə bağlı böyük ümidlər doğurdu.

İradə ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Yeni büsatın mübarək, torpağım!

Sənə qovuşmağın həsrətini o qədər çəkmişik ki...

Düşmən tapdığı altında qalmağın əzab-əziyyətini o qədər yaşamışdır ki...

Sənin azad olduğun günü görə bilməmək fikrinin döşəti ürəyimizi o qədər sıxıb parçalayıb ki...

Hərdən ümidimiz azalıb lap bir damcı qalsa da, heç zaman tükənməyib!

Dövlətimizə, onun güdrətinə inanmışdır!

Ordumuza, onun gücünə arxalanmışdır!

Baş sərkərdəmizə, onun müdrikiyyətinə, uzaqgörənliyinə, sözünün sahibi olmasına güvənmişik, tapınmışdır!

Tanrıdan da heç zaman əlimizi üzəməmişik, həmişə dua edib yalvarmışdır!

Təsəllimiz həm də xalqımızın uzun əsrlərin sınağından çıxması müdrik deyimləri olub:

BAYRAQLARI BAYRAQ EDƏN,

ÜSTÜNDƏKİ QANDIR,

TORPAQ, UĞRUNDA ÖLƏN VARSA,

VƏTƏNDİR!

Birinci Qarabağ müharibəsində torpaq uğrunda döyüşlərdə 20 min şəhid verdik.

Lakin rəhbərsiz, sərkərdəsiz, arxasız-köməksiz qaldığımızdan torpaqlar əldən çıxdı.

Respublikanın özəməli birinci şəxsləri - maymaqlar, qorxaqlar bizə başçılıq edə bilmədilər.

Naşilər və səriştəsizlər torpaqdan, xalqdan çox özlərini düşündülər.

Üzümüzlə gülürək bizə "dost" deyənərlər arxada ayağımızın altında quyu qazdılar.

Üstəlik, erməniyə həqiqi dost olub, öllərindən gələn köməyi onlardan əsirgəmədilər.

TORPAQ SU İLƏ QARIŞANDA PALÇIQ, QANLA YOĞRULANDA İSƏ VƏTƏN OLUR!

Yolunda qan axıtdığımız torpağa illərlə uzaqdan baxdıq.

Yana-yana, qovrula-qovrula baxdıq.

Nə əlimiz çatdı, nə gücümüz, nə də silah-sursatımız.

Əmanət qəbirlərdə yatdıq ki, bəlkə ölümdən sonra da olsa, sənə qovuşaq.

Nə yaxşı Tanrı bizə rəhm elədi.

Nə yaxşı Tanrı bizi əsl rəhbərimizə, xilaskarımıza qovuşdurdu!

Ulu Öndərimiz özü ilə bizə yeni inam, güc, birlik, mübarizə əzmi götərdi!

Doğma torpaqlara qayıdaraq Vətənə sahib çıxmağın yollarını göstərdi!

Bizi qayıdışa, qələbəyə köklədi!

VERMƏ, DÜNYALARI ALSAN DA, BU CƏNNƏT VƏTƏNİ!

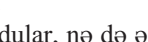
Dünyanın ən "güclü" qurumu sayılan BMT Təhlükəsizlik Şurasının 4 qətnaməsi 30 il havada qalaraq görəksiz kağız parçasına çevrildi.

Beynəlxalq təşkilatlar gücsüz və təsirsiz qərarları ilə bərsiz ağacları bənzədilər.

Beynəlxalq hüququ nəzərə alan, sayə salan olmadı.

ATƏT-in Minsk qrupu sayəsiz-hesabsız və mənasız danışıqları, əhəmiyyətsiz səfərləri, məntiqsiz, qərəzli və birtərəfli təklifləri ilə gülüş hədəfinə çevrildi.

Nə yardım doydular, nə də əldən qoydular.

Bütün dünyanın, dünyada BMT adlı ən "nəhəng" təşkilatın, beynəlxalq qurumların və hüququn 30 ildə edə bilmədiklərini Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev 44 gündə həyata keçirdi!

Həm də yeni reallıq yaratdı!

"Dəmir yumruğu"u ilə düşmən ordusunu məhv etdi!

Qüdrətli ordusu ilə düşmənin belini qıraraq qarşısında diz çökdürdü!

Hünər və qətiyyəti ilə düşməni təkə hərbi meydanında deyil, diplomatiya və informasiya cəbhəsində də qalib gəldi!

Ermənistanı kapitulyasiya aktını imzalamağa vadar etdi!

Milyonların arzusunu 44 gündə həyata keçirdi!

İkili standartların bütün hiylə və müqavimətini 44 gündə qırıp parçaladı!

Ermənistanın təkə özünü deyil, yaxın dostlarını, havadarlarını, müdafiəçilərini, əlaqə otu kimi bütün dünyanı basmış erməni diasporlarını, dünya siyasətçilərinin bir qismini pulla ələ alaraq oyuncuğa çevirmiş dünya erməniliyini acınacaqlı məğlubiyyətə uğrattı!

* Otuzillik torpaq həsrətinə son qoydu!

* Otuz ilin ayrılığını vüsala çevirdi!

* Otuz ilin düşmən təəsünə, məğlubların dil qışığına möhtəşəm qələbə ilə nöqtə qoydu!

Milli qururumuzu, milli məniyyətimizi özümüzlə qaytardı!

Ermənilərin "məğlubedilməz millət", "məğlubedilməz ordu" miflərini "dəmir yumruğu"un amansız zərbələri ilə birtərəfli məhv etdi!

Əzizində düşmənlərimizin hər birinin alınına "əbədi məğlublar" damğasını vurdu!

İlham Əliyev sözünün sahibi olduğunu bir daha təsdiq etdi!

İlham Əliyev dediyini etdiyini bütün dünyaya əyani şəkildə göstərdi!

İlham Əliyev şəhidlərin müqəddəs qanını yerdə qoymadı, onların qisasını artıqlaması ilə aldı!

Həm də bizim doğma Qarabağa, Şərqi Zəngəzurə, Qərbi Azərbaycanı gedən yolumuzu açdı!

Açılan yolları, qələbəyə cətduran cığırıları isə magistrallara, hava limanlarına, demir yollarına çevirdi!

Bəli, indi hər birimiz istədiyimiz vaxt doğma torpaqlara gedə bilərik!

Böyük qayıdış günbəgün, saatbasaat gerçəkləşir!

Artıq Qarabağa və Şərqi Zəngəzura köç başlayıb!

Böyük qayıdışın ilk qaranquşları sayılan keçmiş məcburi köçkünlər dağılımsız yurdlarında yenidən isti yuva qurmaq üçün geri dönlürlər!

Bu günlərdə daha on ailə Ağaliya qayıtdı!

Novruz bayramı ərəfəsində, qaranquşların uçub gəlmələrinə sayılı günlərin qaldığı bir zamanda.

Bəxtvərəcəsinə, sevina-sevino geri qayıdılar.

Geri dönlənələr göz yaşlarını saxlaya bilmirlər, əslində, heç gizlətmək də istəmirlər.

Bu günü o qədər arzulamışlar ki...

Doğma el-obadan qaçqın düşəndə də ağlayırdılar.

Acı göz yaşları ilə...

Ev-şiklərdən zərən ayrıldıqlarına görə...

Haraya gedəcəklərini, nə vaxt qayıda biləcəklərini kəsdirmədilər, hər şeylərini Allahın ümidinə qoyub çıxırdılar...

Bir qədər aralanan kimi kəndlərdən qara tüstü ərşə dirənirdi...

Ümidsiz vəziyyətdə ümidsizliyə doğru çaşqınlıq addımlayırdılar.

Bu gün isə yanaqlarında sevinc göz yaşlarının izi qalsa da, gülə-gülə, fərəhlə, fəxrli ata-baba yurdlarına qovuşurlar!

Yaxşı bilirlər ki, abad yurda, bərkətli torpaqlara, hər cür şəraiti olan yaşayış məntəqələrinə birtərəfli, əbədi dönlürlər!

Uzun ayrılıqdan sonra baş tutan bu xoşbəxt günlərin qarantı isə Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevdir!

İlkin qayıdışın iştirakçıları təkə rahat evlərə, abad həyat-bacaya qayıtmırlar.

Hər bir yaşayış məntəqəsi "ağillı könd" olaraq qurulmuş, şəhər elementləri ilə təmin olunmuş, zəruri infrastruktur yaradılmışdır.

Onları həm də Heydər Əliyev Fondunun gördüyü işlər, Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın tapşırığı ilə hazırlanmış hədiyyələr də gözləyir.

Özlərini Orta əsrlərin barbarları kimi aparan erməni vandalları təkə evləri, ictimai binaları, meşələri, bağları deyil, tarixi abidələrimizi, məscid və dini memarlıq qurğularını da məhv etmişlər.

Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərliyi ilə xalqımızın tarixi-mədəni, dini abidələrinin bərpası istiqamətində möhtəşəm işlər görülür!

Xalqımızın qeyri-maddi-mədəni irs nümunələrindən biri də Mehriban xanım Əliyevanın səmərəli fəaliyyəti sayəsində UNESCO-nun siyahısına salınan Novruz bayramıdır.

Artıq Ağalı neçənci dəfədir ki, baharın gəlişini "köhnə sakinləri" ilə qarşılayır.

Bayram tonqalları qalamaqla, Novruz plovu və yağlı fətir bişirməklə, qədim ənənələrimizə yeni həyat verib yaşamaqla!

Abadlıq yoldan başlanı - demişlər.

Qarabağda və Şərqi Zəngəzurdə möhtəşəm yol çəkilişi işləri sürətlə davam edir, bütün yaşayış məntəqələrinə müasir yollar salınır.

"Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük qayıdışa dair I Dövlət Proqramı" uğurla həyata keçirilir.

Belə ki, 2022-2026-cı illər ərzində ümumi uzunluğu 2.264,5 km təşkil edən 20 avtomobil yolu çəkiləcək.

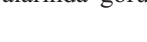
Kəlbəcərdə beş, Laçında iki yerdə tikilən kiçik su-elektrik stansiyalarında görülən işlər başa çatmaq üzrədir.

Şuşada içməli su probleminin birtərəfli həlli məqsədilə zəruri işlər görülür, şəbəkə yenidən, daha geniş şəkildə qurulur.

Prezidentin tapşırığına əsasən, Ağdam, Füzuli, Tərtər və Xocavənd rayonlarında pilot layihələr əsasında 15999 fərdi ev və mənzil tikintisi də davam etməkdədir.

Görüləcək işlərin həcmi və miqyası o qədər geniş və əhatəlidir ki, saymaqla qurtarmaz.

Məqsəd isə doğma torpağa əbədi qayıdan insanların rahat yaşayışını, ömək və istirahətini müasir tələblər səviyyəsində qurmaqdır.

* Otuz ildə ən böyük həsrətimiz işğal altındakı torpaqlarla bağlı olub!

* Otuz ildə ən böyük istəyimiz doğma yurd-yuvaya qayıtmaq olub!

* Otuz ildə öziz bayramlarda ən ülvə duamız "Gələn bayramı Qarabağda keçirək" niyyəti olub!

* Otuz ildə ən səmimi arzumuz "növbəti süfrəməyə Qarabağda açaq" olub!

* Onların hamısı arzu, istək, niyyət və dua idi!

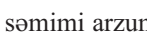
Onları reallığa çevirən, arzu, istək və niyyətimizi gerçək edən isə Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev oldu!

Eşq olsun Qarabağın xilaskarına!

Eşq olsun Azərbaycan tarixinin ən böyük simasına çevrilən Müzəffər Ali Baş Komandanımıza!

Məhz onun müdrikiyyəti, uzaqgörənliyi, qətiyyət və qəhrəmanlığı sayəsində bu gün biz hamımız vüqarla, fəxrli, ürəkdelu və ucadan "Qarabağ Azərbaycanıdır!" deyirik.

Çox yaşa, İlham Əliyev!

Bəxtiyar SADIQOV

"AzerGold" QSC Şərqi Zəngəzurdə geoloji tədqiqatları davam etdirir

"AzerGold" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin (QSC) geoloji kəşfiyyat qrupu Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonun inzibati ərazisinə daxil olan Kəlbəcər rayonunda yerləşən və ümumi sahəsi 85.56 km² olan "Tutxun" nəci metal təzahürli sahəsində geoloji kəşfiyyat işlərinin birinci mərhələsini tamamlayıb.

Azərbaycan Respublikasının Məntəqəvi Agentliyi (ANAMA) tərəfindən minə və partlamamış hərbi sursatlardan təmizlənmiş 8.29 km² ərazidə, o cümlədən Başlıbel-Xanlı, Orclu-Ağyataq-Çorman sahələrində 2022-ci ilin iyun-dekabr ayları ərzində yerüstü aktiv axtarış-kəşfiyyat işləri icra edilib. Nəticədə əldə edilmiş sınaq nümunələri element tərkiblərinin müəyyən edilməsi məqsədilə analizi üçün beynəlxalq laboratoriyaya göndərilib.

Qeyd edək ki, "Tutxun" sahəsində geoloji kəşfiyyat işlərinin sözügedən ərazilərin 30 illik işğal dövründə Ermənistan tərəfindən minalarla çirkləndirildiyi üçün sürətlə davam etdirilməsi mümkün deyil. Minalanmış sahələrin xəritələrinin alınması ilə bağlı danışıqlar isə Ermənistanın bu məsələ ilə bağlı destruktiv

mövqeyinə görə ləngiyir. Bu səbəbdən axtarış-kəşfiyyat işləri yalnız minalardan təmizlənmiş sahələrdə aparılır. 2023-cü il ərzində işlərin davam etdirilməsi üçün daha 45.5 km² sahə ANAMA tərəfindən minalardan təmizləndirərək, çöl tədqiqatlarının davam etdirilməsi üçün "AzerGold" QSC-nin geoloji heyətinin ixtiyarına verilecək.

"AzerGold" QSC torpaqların minalardan təmizlənməsi üçün tələb olunan vaxt itkisini qismən kompensasiya etmək məqsədilə innovativ kəşfiyyat metodlarından istifadə edir. Bu xüsusda 2022-ci ildə təkə Kəlbəcər rayonunu deyil,

Laçın rayonunun da bir hissəsini əhatə edən 1624 km² sahədə Qafqaz regionunda ilk dəfə olaraq qeyri-invaziv hiperspektral peyk görüntülərinin çəkilişli həyata keçirilib və bu proses cari il ərzində də davam etdirilir.

Xatırladaq ki, "Tutxun" sahəsi Kəlbəcər rayonunun ərazisində, Tərtərcayın sağ qolu olan Tutxun çayının hövzəsində yerləşir. 1958-1990-cı illərə aid geoloji materialların araşdırılması və rəqəmsallaşdırılmasının nəticələrinə əsasən, sahədə qızıl, gümüş və qismən sənaye əhəmiyyətli mis metallarının olduğu proqnozlaşdırılır.

Avropa Parlamentində Hayastan sevgisi

Erməni lobbisinin oyuncağına çevrilmiş korrupsioner qurumun anti-Azərbaycan fəaliyyəti iflasa məhkumdur

Müxtəlif siyasi qrupların, o cümlədən erməni lobbisinin oyuncağına çevrilmiş Avropa Parlamentinin hazırkı "fəaliyyət proqramı"nın əsasını kampaniya xarakteri alan Azərbaycanla qarşı qərəzli qərarlar çıxarmaq təşkil edir.

İnsan haqları və demokratiya "keşikçi"si libasına bürünərək siyasi tənqidatlarla məşğul olan bu iki-standartlı qurum ölkəmizin ədalətli mövqeyinə təsir göstərmək, Azərbaycanı gözəndən salmaq və Hayastanın xeyrinə güzəştlər əldə etmək üçün məkrli cəhdlər edir.

Elə AP-nin yaxın günlərdə növbəti dəfə obyektivlikdən və reallıqdan uzaq, böhtan xarakterli qətnamə qəbul etməyə hazırlaşması da bu riyakar qurumun Azərbaycanla qarşı düşmən mövqedə dayanmasını daha bir əyani sübutudur.

Həmin qərəzli qətnamə layihəsinin ilkin mətnində Azərbaycanın guya Hayastana hərbi təcavüz etməsi, Kəmin yolunun "blokada"da olması kimi iddialar, eləcə də tarixi zibilliyinə göndərilmiş Minsk qrupu, "status", "Dağlıq Qarabağda və ətrafında" kimi keçmiş, sorsom və gündəlikdə ümumiyyətlə olmayan məsələlər qeyd edilib.

Hay sərsəmləmələri ilə bağlı riyakar qətnamələr

"Demokratik prinsipli" Avropa Parlamenti dünyanın gözü qarşısında erməni yalanlarına həqiqət donu geyindirmək istəyir, hay sərsəmləmələri ilə bağlı məkrli qətnamələr qəbul edir. Bir sözlə, erməni lobbisindən böyük umacaqları olan korrupsioner qurumun deputatları istənilən iküzlülüyü, riyakarlığı sərgiləyirlər ki, tək cibləri dolsun. Bu yaxınlarda AP-nin Yunanıstandan olan vitse-prezidenti Eva Kailinin adının milyonlarla dollarlıq korrupsiya skandalı ilə gündəmə gəlməsi, o cümlədən Kaspar Karapetyanın briyant biznesindən qazandıqı çirkli pullarından qurumun bezi deputatlarını ələ almaq üçün istifadə etməsi də sözləri-

mizin həqiqət olduğunu bir daha təsdiq edir. Korrupsiya girdabında boğulan AP-nin yaşanan bütün biabırılıqlara rəğmən Azərbaycanla qarşı hansısa ittihamlar səsləndirməsi, qətnamələr qəbul etməsi isə yumşaq ifadə etsək, gülünc və utanvericidir.

AP ilə bağlı bir digər utanverici hal isə məkr yuvasına çevrilmiş qurumun bir sıra deputatlarının müasir solibçilərə çevrilməsi və irqçi, islamofob, Azərbaycanofob, türkofob mövqə sərgiləməsidir. Hayastanın ərazi bütövlüyü ilə bağlı hay-süvən salan bu qurum hər zaman Azərbaycanın ərazi bütövlüyü ilə bağlı gerçəkləri görməzdən gəlməyə üstünlük verir.

Bələ ki, sözügedən bədnam qətnamə layihəsində Azərbaycanla Hayastan arasında sülh müqaviləsinin imzalanması üçün şərtlər kontekstində Hayastanın ərazi bütövlüyünün və suverenliyinin təmin edilməsinin vacibliyi vurğulanır. Deməli, AP beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə bir daha selektiv yanaşır, 30 il ərzində Hayastanın işğalına haqq qazanmış kimi davranır.

Hayastan Azərbaycanın suveren ərazilərini işğal altında saxladığı müddətdə də bu riyakar qurum ölkəmizə qarşı etinasız mövqə nümayiş etdirib, işğala, yüz minlərlə soydaşımızın tarixi yurdlarından didərgin salınmasına, ərazilərimizdəki talançılığa, dağıntıya, mədəni soyqırımına, ekoloji terrora heç bir reaksiya verməyib.

raq Laçın yolundan hərbi məqsədləri üçün istifadə edib və Azərbaycanla qarşı tənqidatlar törədib.

AP Azərbaycanı erməniləri "blokada"da saxlamaqla suçlayır, 30 ildir ki, blokada şəraitində yaşayan Naxçıvan barədə isə səsinə çıxarmır, həmçinin Azərbaycanın qərb rayonları ilə Naxçıvanı birləşdirəcək yolun hələ də açılmamasına heç bir söz demir. Azərbaycanı "qoşunlarını Hayastan ərazisindən çıxarmağa" çağıran məkrli qurum Hayastanı Azərbaycanın hələ də işğal altında saxladığı 8 kəndini azad etməyə çağırır.

AP özünü nüfuzdan salır

Bütün bu və digər toxunmadığımız neçə-neçə faktlar AP-nin Azərbaycana qarşı sərgilədiyi iküzlü siyasətinin əyani təzahürüdür.

Hayastanın Praqa və Soçidə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü və suverenliyini tanımasından sonra AP-nin Azərbaycana qarşı qəbul etdiyi qətnamələrdə ölkəmizin ərazi bütövlüyü və suverenliyini şübhə altına alması regionda uzunmüddətli sülh və sabitliyin təmin olunması istiqamətindəki səylərə zərbə vurur, Hayastanda revanşistlərin ruhlandırır.

O başqa məsələdir ki, Avropa Parlamenti qətnamə adı ilə indiyə qədər qəbul etdiyi və qarşıda qəbul etməyi planlaşdırdığı boş kağız parçaları ilə Azərbaycanın qanuni hədəflərinə çatmasına mane ola bilməyəcək.

Sadəcə AP reallıqdan uzaq, Hayastanın maraqlarına xidmət edən "sənəd"lər qəbul etməklə özünü nüfuzdan salır, oyuncaq qurum olduğunu ortaya qoyur.

Eyni zamanda təkzibedilməz şəkildə sübut edir ki, bu riyakar qurum Cənubi Qafqazda sülhə əngəl olmaq üçün əldən gələn hər şeyi etməyə çalışır. Lakin Azərbaycan milli maraqlarına təhdid olan güclərə qarşı da layiqli mübarizə aparmıyacaq. Buna görə Hayastanın korrupsiya yuvasına çevrilmiş Avropa Parlamenti üzərində Azərbaycanla qarşı yürütmək istədiyi məkrli planları da iflasa məhkumdur.

Yasəmən MUSAYEVA,
"Azərbaycan"

Avropa Parlamentinin riyakarlığı

Bu beynəlxalq təşkilatın ermənipərəst mövqeyi dəyişməz olaraq qalır

İstər Hayastanın torpaqlarımızı işğal altında saxladığı dövrdə, istərsə də Vətən müharibəsindən sonra Avropa Parlamentinin Azərbaycana qarşı qərəzli münasibətinin şahidi olmuşuq. Ölkəmizə qarşı AP-nin əsassız, ədalətsiz qətnamələri, ermənipərəst mövqeyi bunun bariz nümunəsidir.

Otuz il ərzində Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün, beynəlxalq hüququnun pozulduğuna, yüz minlərlə azərbaycanlının etnik təmizləməyə məruz qaldığına, təbii sərvətlərimizin talan edildiyinə heç bir reaksiya verməyən Avropa Parlamenti Hayastana gələndə, tamam başqa mövqə sərgiləyir.

Ümumiyyətlə, Avropa Parlamenti anti-Azərbaycan kampaniyası ilə ölkəmizin ədalətli mövqeyinə təsir göstərərək Hayastanın xeyrinə güzəştlər əldə etməyə çalışır. Bununla da öz riyakar siyasətini, ədalətsiz, ermənipərəst mövqeyini nümayiş etdirir.

Beləliklə, bu qurum reallıqdan uzaq, terrorçu hayların maraqlarını qorumaq üçün qəbul etdiyi sənədlərə özünü nüfuzdan salır.

Qərəzli qətnamələr bizim üçün adi kağız parçası belə deyil

Bu barədə qəzetimizə açıqlama verən Milli Məclisin deputatı Sahib Aliyevin fikrincə, yaxşı olar ki, Avropa Parlamenti üzvü olmayan Azərbaycanın daxili işlərinə müdaxilə sayıla bilsək, beynəlxalq normalara zidd qərarlar qəbul etməzdən əvvəl korrupsiyaya qarşınmış rəhbər vəzifədə yer alan təmsilçilərdən qurtulsun.

Deputat vurğulayıb ki, Avropa Parlamentinin ard-arda Azərbaycanla qarşı qəbul etdiyi qətnamələrinin arxasında ilk növbədə Fransa durur: "Yaxşı olar ki, Avropa Parlamenti möhür həmin Fransanın özündə yaşayan etnik azlıqlarla bağlı ədalətli dayanmaq mövqə ortaya qoysun. Avropa Parlamenti doğrudan da humanist prinsiplərdən, ədalətdən çıxış edərsə, niyə beşdən artıq dövlətə ərazi mübahisəsi olan Fransa ilə bağlı hər hansı mövqə ortaya qoymur? Bu ərazi mübahisələri Fransanın sərhədlərindən on yaxşı halda 5-10 min kilometrə uzadaq yaranırdı. Söhbət həmin torpaqların bu yirtici imperyalist dövlət tərəfindən mənimləməsinə, özünü külləşdirməsinə, hətta öz departamenti elan etməsindən gedir".

Sahib Aliyev qeyd edib ki, Avropa Parlamentinin qərəzli, beynəlxalq hüquqazidd, səlahiyyətini aşan qətnamələri bizim üçün adi kağız parçası belə deyil. Kağız əhəmiyyətli material olduğu üçün üzünə üzvləri korrupsiyaya qarşınmış, AP kimi qurumların qərəzli, obyektivlikdən uzaq qətnamələri deyil, sədəvə əsərlər də yazıla bilər.

AP-nin Hayastanı dəstəkləməsi təbliğ etdiyi dəyərlərlə ziddiyyət təşkil edir

Milli Məclisin deputatı Elşad Mirbəşiroğlu qəzetimizə açıqlamasında qeyd edib ki, Avropa Parlamentinin qərəzli mövqeyi həmişə mövcud olub. O bildirib

Əsmər QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

Hayastan tənəzzül yaşayır: bu ölkədə iqtisadiyyat çöküb, cinayətlər artıb, korrupsiya dərinləşib

Başda Paşinyan olmaqla məmurlar üçün yeganə məqsəd mümkün qədər çox varidat əldə etməkdir

Postmüharibə dövründə Hayastanın sosial-iqtisadi sahədə üzvləşdiyi problemlərin əhatə dairəsi daha geniş miqyas almışdır. Artıq bu ölkənin özündə də açıq etiraf edilir ki, hadisələrin real gedişi Hayastanın bir dövlət olaraq tarixi arxivinə qovuşmasını şübhələndirir. O da xüsusilə olaraq vurğulanır ki, mövcud problemlərin həlli üçün son 5 ildə hakimiyyət hər hansı konsepsiya və ya tədbirlər planı həyata keçirməyib. Əksinə, iqtidarda təmsil olunanlar sələfləri kimi yalnız öz şəxsi mənafehlərini güdməkdədir, istənilən qanunsuz yolla daha çox varidat toplamaq barədə düşünülməkdədir.

Xüsusilə postmüharibə dövründə yaranan mövcud sosial-iqtisadi durum bu ölkədə əhalinin yaşayış səviyyəsinin daha böyük sürətlə pislənməyə başladığını göstərir. "4rd.am" nəşri yazır ki, istənilən ölkədə sonayenin bərpası, ilk olaraq, ölkəyə qoyulan investisiya və ayrılan kreditlər hesabına təşəkkül tapır: "İndi isə gəlin baxaq - müharibədən sonra Hayastana investisiya qoyan hər hansı bir investora rastlaşan olubmu? Əksinə, müharibəyə qədər ölkədə mövcud olan əsaslıq investitorlar da Paşinyan hakimiyyətinə olan inamsızlıq üzündən Hayastanı tərk ediblər. Deməli, ölkənin "yüksəlişində" olan sonayə istehsalı investitorlar tərəfindən aşağı səviyyəyə qiymətləndirilib".

Qeyd olunur ki, bu halda ümid ancaq bank kreditlərinə qalır ki, burada da bank rəhbərləri inamsızlıq ucubandan "Hayastan iqtisadiyyatı"nın real sektoruna daxil olmaqdan çəkinir. Təsədüfi deyil ki, Hayastanda son iki ildə ölkə sonayesinə kredit qoyuluşları 35 milyon

dollar azalıb. Belə vəziyyətdə artıq iflic vəziyyətdə olan iqtisadiyyatın rəqabətə davamlılıq reytingi aşağı düşməkdədir. Elə ötən il də ölkə iqtisadiyyatının rəqabət imkanları nəzərə qarşıqacmaq dərəcədə zəifləyib. Buna səbəb dövlət rəsmilərinin korrupsiyaya qarşınması, qanunun aliliyi ilə bağlı problemlərin həllini tapmaması və biznes üçün bərabər şəraitin yaradılmamasıdır. Məhkəmə sisteminin müstəqilliyi yarıtmaz vəziyyətdədir, vergilərin toplanmasında korrupsiya halları geniş vüsət alıb, hökumət iqtisadi inhisarçılığa qarşı mübarizə aparmada acizdir.

Bunların fonunda Hayastanda törədilən cinayətlər, o cümlədən ağır cinayətlərin sayı artıb. Bildirilib ki, ötən il Hayastanda 37 612, 2021-ci ildə 30 245 cinayət qeydə alınıb. 2022-ci ildə 881 ağır cinayət faktı təsdiqlənib ki, bu da əvvəlki ilin müvafiq göstəricisindən 531 fakt çoxdur. Prokurorluğun məlumatına görə, ötən il qətlərin sayı da artıb. Ötən il Hayastanın silahlı

qüvvələrində isə 4570 cinayət hadisəsi qeydə alınıb.

"İravnuk" qəzeti isə yazır ki, məhər elə bu səbəbdən həddən artıq kasıb olan, əhalisinin böyük hissəsi ifrat yoxsulluq həddində yaşayan bu kiçik ölkədə sürətli inkişaf mərhələsi yaşayan yeganə sahə korrupsiyadır. Korrupsiya Hayastanın bütün həyat sferalarında kifayət qədər dərin kök salıb və artıq ölkənin milli təhlükəsizliyinə də böyük təhdid yaradır. Belə vəziyyət sadəcə vətəndaşların mövcud hakimiyyətdən duyduğu narazılığın daha kəskin xarakter almasına, hətta sosial partlayış həddinə qədər yüksəlməsinə gətirib çıxarır. Ancaq Hayastanda tutduğu vəzifəsinin böyük və ya kiçikliyinə asılı olmayaraq demək olar ki, bütün məmur ordusu korrupsiya piramidasında yer aldığından, Hayastan parlamentində təmsil olunan deputatlar da korrupsionerlər ordusunun ön sıralarında yer alanlardır. Digər tərəfdən, deputat mandatı alanların böyük əksəriyyəti ölkənin tanınmış biznes-

menləri sayılır, onlardan bir çoxu hətta konkret sahələr üzrə on iri inhisarçılardır. Korrupsiya və rüşvətin tüğyan etdiyi sahələr arasında silahlı qüvvələr, o cümlədən ordu xüsusilə fərqlənir. Medianın yaydığı sənədlərdə hətta Müdafiə Nazirliyində hərbi çağırışlar zamanı alınan rüşvətlər, onların kimə çatması, rüşvət zonalara üzrə təsnifatı əks olunur. Belə məlum olur ki, müdafiə naziri təkə hərbə çağırışlar zamanı milyonlarla dollar gəlir əldə edir. Həmçinin orduya ayrılan vəsaitin böyük hissəsi də təyinatı üzrə xərclənməyərək nazir və baş qərargah rəisi tərəfindən mənimlənilir.

Hayastanın hüquq-mühafizə orqanları da rüşvət və korrupsiyanın miqyasına görə seçilənlər cərgəsinə daxildir. Belə ki, bu orqanlar hüquqları mühafizə olunmasından başqa hər işlə məşğuldurlar. Məsələn, Hayastan daxili işlər naziri Gürcüs-

tana metal boruların ixracını həyata keçirir. Lakin bu onun Gürcüstanda yeganə biznes layihəsi deyil. Gürcüstanda fəaliyyət göstərən bukmer kontorlarının əsas sahibi möhür Vaqe Kazaryandır. Hayastan daxilində də onun kifayət qədər biznes obyektləri mövcuddur.

Müxtəlif təşkilatlar tərəfindən Hayastanda aparılan sorğular göstərir ki, son illər ölkədə korrupsiyanın həcmi xeyli artıb. Rəyi soruşulanların əksəriyyəti bütün məmurların isyansız olaraq rüşvət və korrupsiyaya qarşındığını düşünür. Hayastanda daha çox korrupsiyalasmış sahələr kimi təhsil, səhiyyə, ordu, polis və məhkəmə sistemləri göstərilir.

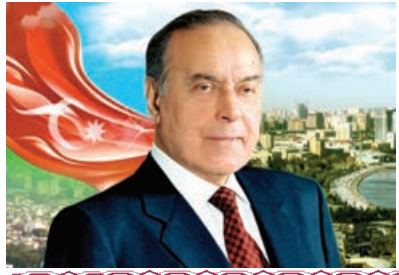
Hətta iş o yere çatıb ki, Qarabağda yaşayan haylar da sosial ədalətsizliyin, təbəqələşmənin pik həddə çatmasından gileylənirlər. Qondarma rejimin Ardarıyın adlı "partiya"nın İcraiyyə Komitəsinin sədri Arşak Abramyan hay mediast-

na açıqlama verərək deyib ki, onların Hayastanla dəhiz vasitəsilə olan əlaqələrinin zəifləməsi ciddi sosial problemlərə yol açır: "Qarabağda (Sülhməramlıların müvafiqəti nəzarəti altında olan Azərbaycan ərazilərini nəzərdə tuturuq) sosial ədalətsizlik rekord həddə çatıb. Minlərlə hay işini itirib. Onların gəlirlərinin azaldığı halda bezi iş adamları Xankəndi rejimi və vətəndaşların hesabına külli miqdarda gəlir əldə edirlər". O qeyd edib ki, əgər qondarma rejimin rəhbərliyi belə idarəçiliklə cyni məcra da davam etsə, etnik hayların narazılığı artaraq partlayış həddinə çatacaq.

Beləliklə, qeyd edilənlər Hayastanın üzvləşdiyi ümumi böhranın daha da dərinləşməyindən xəbər verir və məğlub ölkənin indi daha böyük sürətlə öz məhvinə doğru sürükləndiyini göstərir.

Elçin CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

Prezident İlham Əliyevin müvafiq sərəncamına əsasən, 2023-cü ilin "Heydər Əliyev İli" elan olunması münasibətilə Yevlaxda silsilə tədbirlər davam edir.

Şəhər icra hakimiyyətinin təşkilatçılığı ilə reallaşan növbəti tədbir "Böyük Zəfər Heydər Əliyev ideyalarının tənənəsi idi" mövzusunda həsr olunub. Maraqlı format əsasında təşkil edilən tədbirdə Yevlax Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Anar Tağıyev, Azərbaycan Dövlət Miqrasiya Xidmətinin rəisi Vüsal Hüseynov, Milli Məclisin deputatları İlham Məmmədov, Ağalar Vəliyev, həmçinin əslən Yevlaxdan olan və respublikanın ayrı-ayrı şəhər və rayonlarında müxtəlif sahələrdə fəaliyyət göstərən tanınmış ictimai-siyasi, mədəniyyət və incoşetmə xadimləri, eləcə də rayonun hüquq-mühafizə orqanları, idarə, müəssisə və təşkilatların rəhbərləri, ictimaiyyət nümayəndələri və gənclər iştirak ediblər.

Tədbir iştirakçıları öncə Ulu Öndər Heydər Əliyevin şəhərin mərkəzi meydanında ucaldılmış abidəsini ziyarət edib, öünə gül dostları düzərək dahi şəxsiyyətin əziz xatirəsinə ehtiramlarını bildiriblər. Sonra tədbir iştirakçıları torpaqlarımızın azadlığı uğrunda canlarını fəda etmiş Yevlaxın qəhrəman oğullarının uyuduğu Şəhidlər xiyabanında da ziyarət edərək məzəlinin üzünə tər qorunfillər düzüblər.

Azərbaycanda bütün uğurların, nailiyyətlərin müəllifi və banisi Heydər Əliyevdir

Əslən Yevlaxdan olan qonaqlardan Azərbaycan Dövlət Miqrasiya Xidmətinin rəisi müavini Elman Əliyev, Azərbaycan Turizm və Məncemət Universitetinin rektoru İlham Mədətov, Bakı Slavyan Universitetinin prorektoru Ənvər Abbasov, Dövlət İmtahan Mərkəzinin aparat rəhbəri Vəfadar Misirov, yazıçı, şair, pedaqoq, filologiya elmləri doktoru, professor, 91-lərin və YAP-ın Veteranlar Şurasının üzvi, Prezidentin fərdi təqaüdüçüsü Zahid Xəlil, Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti Rus İqtisad Məktəbinin direktoru, iqtisad elmləri namizədi Mənsur Bərxudarov, Xarici Dil Texnologiyaları İnstitutunun direktoru, elmlər doktoru, professor Əfşar Abdullayev, rəsmi dövlət nəşri "Azərbaycan" qəzetinin şöbə redaktoru, Vətən müharibəsi veteranı, ehtiyatda olan baş leytenant Rəşad Baxşəliyev, Əməkdar incəsənət xadimi, sənətsünəşliq elmləri doktoru, professor, İlham Rəhimli, Bakı Dövlət Universiteti Hüquq fakültəsinin Beynəlxalq Hüquq kafedrasının dosenti Toğrul Vəliyev, Əməkdar artist, Opera və Balet teatrının solisti, Milli Konservatoriyasının dosenti və sənətsünəşliq üzrə fəlsəfi doktoru Gülistan Əliyeva, Daxili Qoşunların Hospitalında şöbə müdiri, mayor Ceyhan Abbasov, müharibə veteranı, istefada olan polis polkovnikli Əli Vəliyev iştirak etdiyi tədbir şəhərdəki "KOB Evi"ndə davam etdirilib. Dövlət himni səsləndirildikdən sonra müasir Azərbaycanın qurucusu Ümummilli Lider Heydər Əliyevin və torpaqlarımızın bütövlüyü uğrunda canlarını fəda etmiş qəhrəman şəhidlərimizin müqəddəs ruhları birdəqiqətlik sükutla yad olub.

"Böyük Zəfər Heydər Əliyev ideyalarının tənənəsi idi" adlı videoxəbəri nümayiş etdirildikdən sonra tədbirdə çıxış edən Yevlax Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Anar Tağıyev bildirib ki, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin doğum günləri tariximizin ən parlaq məqamlarıdır. Bu baxımdan Ulu Öndərin 100 illik yubileyi ilə bağlı tədbirlər silsiləsi və kütləvi xarakter daşıyır. Çünki Azərbaycan bütövlüklü uğurların, nailiyyətlərin müəllifi və banisi məhz Heydər Əliyev olduğundan bu şəxsiyyətə həsr olunan tədbirlər

Heydər Əliyev İli 2023

Heydər Əliyevin ideyaları Yevlaxın inkişafının və quruculuğunun təməlidir

də çoxsaylı, geniş və davamlı olmalıdır. Şəhər icra hakimiyyətinin təşkilatçılığı ilə reallaşan budəfəki tədbir isə daha fərqli formatda və tərkibdə təşkil olunub.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin titanik siyasi fəaliyyətindən söz açan Anar Tağıyev Ümummilli Liderin tarixi şəxsiyyət olmaqla bərabər, məhz tarix yaradan şəxsiyyət olduğunu söyləyib. Bildirib ki, Ulu Öndərin yaratdığı tarix 50 milyondan artıq azərbaycanlının qürur mənbəyidir. Heydər Əliyevin bioqrafiyası ilə Azərbaycan tarixi bir-birini tamamlayır, daha doğrusu, onun tərkib hissəsidir.

Ulu Öndərin müdrik liderliyi ilə Yevlax Qafqazın ən güclü sənaye mərkəzlərindən birinə çevrilib

Anar Tağıyev vurğulayıb ki, Ümummilli Lider Azərbaycana iki dəfə rəhbərlik edib. Hər iki dövrdə onun hakimiyyəti gəlişi ölkənin və vətəndaşların acınacaqlı durumda, səfalət içində, çətin vəziyyətdə yaşadığı dövrlərdən keçib. Hər iki dövrün reallığı isə inkişaf, quruculuq, yüksək rifah, xilaskarlıq, qurtuluş olub.

Ulu Öndərin quruculuq, tərəqqi yönümlü fəaliyyəti Azərbaycanın bütün bölgələri kimi Yevlax şəhərində də özünü aydın göstərib. Heydər Əliyevin böyük təşkilatçılıq və müdrik liderliyi ilə öün əsrin 70-ci illərindən etibarən Yevlax tək Azərbaycan deyil, bütün Qafqazın ən güclü sənaye mərkəzlərindən birinə çevrilib. Yevlaxda həmin illərdə yaradılan Qafqazın ən iri sənaye müəssisəsi olan Yunun İlkın Emalı Fabriki, həmçinin pambıqtomizləmə, tütünlü fermentləmə, demir beton məmulatları və digər zavodlar, kombinatlar, onlarla iri müəssisələr Yevlaxı yüksələn səhərə döndərib.

Yevlax-Xankəndi və Yevlax-Balakən demir yolu xətlərinin çəkilməsi, Yevlax Hava Limanının istifadəyə verilməsi şəhəri mühüm nəqliyyat-logistik "hab"a - qovşağa çevirib. 19 orta məktəb, 15 uşaq bağçası, çoxsaylı idman və musiqi məktəbləri, mədəniyyət ocaqları tikilməklə Yevlaxın mədəni və intellektual səviyyəsi dəfələrlə yüksəldilib.

Heydər Əliyev Azərbaycanı xoşbəxtlərə yönəldi, İlham Əliyev tarixi ən qüdrətli dövrünə çatdırdı

Anar Tağıyev vurğulayıb ki, bugünkü qüdrətli Azərbaycan Heydər Əliyevin şah əsəridir. Ulu Öndərin digər şah əsəri həm də onun yarat-

dığı misilsiz və alternativsiz dövlətçilik məktəbi, mükəmməl siyasi irsidir. Ən əsası isə bu məktəbi, irsi daha böyük nailiyyətlərlə, yeni dünyanın müasir tələbləri ilə zənginləşdirib, daha da gücləndirən cənab İlham Əliyev şəxsiyyətidir.

Çünki Heydər Əliyevin xoşbəxtlərə yönəldiyi Azərbaycan Prezident İlham Əliyev tarixi ən qüdrətli dövrünə çatdırıb. Heydər Əliyevin əsasını qoyduğu yeni neft strategiyasını, enerji kəmərləri layihələrini Prezident İlham Əliyev tarixi reallaşdırıb. Azərbaycan dünyanı yeni enerji gücünə, ölkəmizi global nəqliyyat-logistika mərkəzinə çevirib. Bu gün Prezident İlham Əliyevin müəllifi olduğu inkişafın Azərbaycan modeli, tolerantlıq və multikulturalizmin Azərbaycan nümunəsi, sivilizasiyalararası əməkdaşlığın Azərbaycan platforması, həmçinin ölkəmizin global miqyasda mühüm iqtisadi-siyasi güc kimi qəbul olunması məhz Ulu Öndərin əsasını qoyduğu siyasətin tənənəsidir.

Ulu Öndərin ordu quruculuğu siyasətini layiqincə davam etdirən Ali Baş Komandan İlham Əliyevin müzəffər sərkərdəliyi ilə Azərbaycan iki əsrdir davam edən münaqişəni, 30 illik müharibəni tam zəfərlə yekunlaşdırıb. Cənab Prezident Ulu Öndərin müqəddəs vəsiyyətini yerinə yetirib.

Şanlı zəfərimizlə bitən Vətən savaşında Yevlaxın yüzlərlə qəhrəman övladı döyüşə atılıb. Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin çağırışı ilə yevlaxlılar da Vətən uğrunda səfərbər olub, Qarabağ uğrunda Suqovuşandan Şuşayadək Zəfər yolu keçdilər. Bu müharibədə 65 igidimiz şəhətdə yüksəldi, 199 nəfər isə yaralandı.

Onların hər birinin döyüş yolu bir qəhrəmanlıq məktəbidir. Gələcək nəsillərin öyrənməyi, ibrət götürməyi mükəmməl mənbədir. Vətənpərvərlik örnəyidir. Doğma şəhidlərimiz daim xatırlanacaq, bütün dövrlərdə Azərbaycanın, Yevlaxın qürur mənbəyi olacaqlar.

Anar Tağıyev həmçinin bildirdi ki, bu gün cənab İlham Əliyevin liderliyi ilə Azərbaycan Qafqazın yeni təhlükəsizlik sistemini, müasir iqtisadi-siyasi inkişaf konfiqurasiyasını yaradıb. Zəngozur dəhlizinin açılması reallaşdırılmaqla isə Ulu Öndərin daha bir vəsiyyətini yerinə yetirmiş olacaq. Çox əlamətdar haldir ki, Ulu Öndəri xalqın nəzərində yaşadan bir müqəddəs ünvan da var: Heydər Əliyev Fondu. Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın fədakarlığı ilə fond tərəfindən Azərbaycanın bütün bölgələrində, hətta xarici ölkələrdə

çoxsaylı sosial, mədəni, tibbi, təhsil infrastrukturları tikilib, köməyə ehtiyac duyanlara yardımlar göstərib. Elə yevlaxlılar da Mehriban xanımın bu dəstəyini, yardımını, qayğısını daim görüblər, indi də görürlər.

Həyata keçirilən böyük işlər hər kəsdə bir əminlik yaradır ki, Prezident İlham Əliyevin azad etdiyi Qarabağın və Şərqi Zəngozurun dirçəlişi və quruculuğu prosesində Mehriban xanım Əliyevanın təmsalında Heydər Əliyev Fondu da fəal iştirak edəcək, Qarabağda yenidən Ulu Öndərin izləri, nişanları yaradılacaq.

Çıxışının sonunda Anar Tağıyev icra başçısı kimi yox, sadə vətəndaş kimi əslən Yevlaxdan olan və ölkəmizin digər bölgələrində yaşayan yevlaxlılara müraciət edərək qeyd edib ki, bu cür əlaqələrin gətirdikləri daha da möhkəmlənməsi Yevlaxın hərtərəfli yüksəlişinə mühüm töhfə verə bilər.

Hər bir azərbaycanlının taleyində Heydər Əliyev dühasının bir zərrəsi var

Sonra tədbirdə çıxış edən professor Zahid Xəlil maraqlı formatlı tədbiri təşkil etdiyi üçün rayon icra hakimiyyətinin rəhbərliyinə təşəkkür edərək bildirdi ki, Ulu Öndər Heydər Əliyev haqqında istənilən qədər danışmaq mümkündür: "Dahi şəxsiyyət elə bir insan idi ki, hansı səhədən danışdıysa, insana elə gəlirdi ki, məhz o səhənin ən yüksək bilicisidir. Heydər Əliyev elə bir şəxsiyyət idi ki, onun haqqında nə qədər danışsaq, qurtarası deyil. Yəni Heydər Əliyev təkə Azərbaycan xalqına yox, bəşəriyyətə töhfə idi. Çünki o təkə öz xalqının müqəddəratı ilə məşğul olmurdu. İnsanlığın qorunması üçün fəaliyyət göstərirdi. Buna görə də dünya siyasətçiləri hər zaman Heydər Əliyev haqqında çox dəyərli fikirlər səsləndirirlər".

Milli Məclisin deputatı İlham Məmmədov isə vurğulayıb ki, hələ sovet dövründə Ulu Öndərin tələbləri ilə çətin və gərgin zamanda böyük inkişaf yolu ilə aqrar-sənaye şöhrətinə çevrilib. Bugünkü qüdrətli Azərbaycan isə Ulu Öndərin vaxtilə söylədiyi "Vaxt gələcək Azərbaycan dünyaya günəş kimi doğacaq" müdrik kəlamının əyani təəcəssümüdür. Çünki onun layiqli varisi Prezident İlham Əliyevin reallaşdırdığı global layihələr Azərbaycanı dünyada əsas neft-qaz ixracatçılarından birinə çevirib. Bu gün Azərbaycan dənizlə, okeanlara çıxması da, dənizlərin altından Avropaya enerji xətləri bərqərar etdi. Onun layiqli davamçısı Prezident

İlham Əliyev isə 2003-cü ildə dövlət başçısı seçildiyi gündən bu günədək həyata keçirdiyi yeni inkişaf konsepsiyası ilə Azərbaycan tarixi ən qüdrətli dövlətə çevirib".

V.Misirov bildirdi ki, Ulu Öndər Heydər Əliyevin siyasi, iqtisadi, ictimai və mədəni həyatın bütün sahələrində planlaşdırıldığı bütün məsələlər artıq Azərbaycanın gerçəkliyinə çevrilib. Onun fəaliyyəti də, şəxsiyyəti də Azərbaycan tarixinin ayrılmaz hissəsinə təşkil edir. Hər bir azərbaycanlının taleyində Heydər Əliyev dühasının bir zərrəsi var.

Yevlaxla bağlı xatirələrini bölüşən professor İlham Rəhimli qeyd edib ki, Ümummilli Lider Heydər Əliyev dahi müasirimiz olub. Bu faktın özü hər bir azərbaycanlı üçün qürur və iftixar mənbəyidir. Ulu Öndər eyni zamanda taleyin xalqımıza bəxş etdiyi böyük tarixi şəxsiyyətdir. Bütün mənalı həyatını öz xalqına bəxş etmiş Heydər Əliyevin siyasi və dövlət xadimi kimi zəngin fəaliyyəti Azərbaycan xalqının tarixində dərin iz buraxaraq əsl dövlət idarəçiliyi məktəbinə çevrilib. Azərbaycan xalqının belə nəçə-nəçə nəslini bu böyük məktəbdən, Heydər Əliyevin zəngin siyasi irsindən ölkəmizin inkişafı, xalqımızın rifahı naminə faydalanacaq. Ulu Öndərin əziz xatirəsi bütün Azərbaycan xalqının qəlbində daim yaşayacaq.

İqtisad elmləri namizədi Mənsur Bərxudarov isə qeyd edib ki, Ulu Öndər Heydər Əliyev universal zəka sahibi olmaqla, yüksək mədəniyyət quruculuq qabiliyyəti ilə hədəd təşkil edən tarixi şəxsiyyətdir. Dövlətçiliyimizin indiki mərhələyə gəlişində Heydər Əliyev şəxsiyyətinin müstəsna rolu var. Xalqımızın xilaskarı olan Ümummilli Liderin siyasi kursu bugün ölkə Prezidenti, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin müdrik və uzaqgörən siyasi fəaliyyətində əks olunur və bütün bunlar bir daha əminlik yaradır ki, dahi liderin ideyaları keçmişdə olduğu kimi, bundan sonra gələcəkdə də əbədi olaraq milli dövlətçiliyimizin inkişafına xidmət edəcək.

Çıxış edən Dövlət İmtahan Mərkəzinin aparat rəhbəri Vəfadar Misirov isə vurğuladı ki, Ulu Öndər Heydər Əliyev iki ictimai-siyasi quruluşda Azərbaycan rəhbərlik edib. Hər iki sistemdə o, milli dövlətçiliyi inkişaf etdirib, dövlətin siyasi, hüquqi, iqtisadi və mədəni özlülünün möhkəmləndirilməsində misilsiz xidmət göstərib: "Ümummilli Liderin Azərbaycan xalqının həyatında, dövlətçiliyimizin qurulmasında, möhkəmlənməsində rolu, fəaliyyəti o qədər çoxşaxəli və gəniş olub ki, bu haqda nə qədər danışsaq da, onu tam əhatə etmək mümkün deyil. "Müstəqil Azərbaycan dövlətinin əsas ideyası azərbaycançılıqdır", - deyən Ulu Öndər gərgin fəaliyyəti sayəsində dövlətimizi yox olmaq təhlükəsindən qurtardı, ictimai-siyasi sabitliyi bərqərar etdi. Onun layiqli davamçısı Prezident

İlham Əliyev isə 2003-cü ildə dövlət başçısı seçildiyi gündən bu günədək həyata keçirdiyi yeni inkişaf konsepsiyası ilə Azərbaycan tarixi ən qüdrətli dövlətə çevirib".

V.Misirov bildirdi ki, Ulu Öndər Heydər Əliyevin siyasi, iqtisadi, ictimai və mədəni həyatın bütün sahələrində planlaşdırıldığı bütün məsələlər artıq Azərbaycanın gerçəkliyinə çevrilib. Onun fəaliyyəti də, şəxsiyyəti də Azərbaycan tarixinin ayrılmaz hissəsinə təşkil edir. Hər bir azərbaycanlının taleyində Heydər Əliyev dühasının bir zərrəsi var.

Yevlaxla bağlı xatirələrini bölüşən professor İlham Rəhimli qeyd edib ki, Ümummilli Lider Heydər Əliyev dahi müasirimiz olub. Bu faktın özü hər bir azərbaycanlı üçün qürur və iftixar mənbəyidir. Ulu Öndər eyni zamanda taleyin xalqımıza bəxş etdiyi böyük tarixi şəxsiyyətdir. Bütün mənalı həyatını öz xalqına bəxş etmiş Heydər Əliyevin siyasi və dövlət xadimi kimi zəngin fəaliyyəti Azərbaycan xalqının tarixində dərin iz buraxaraq əsl dövlət idarəçiliyi məktəbinə çevrilib. Azərbaycan xalqının belə nəçə-nəçə nəslini bu böyük məktəbdən, Heydər Əliyevin zəngin siyasi irsindən ölkəmizin inkişafı, xalqımızın rifahı naminə faydalanacaq. Ulu Öndərin əziz xatirəsi bütün Azərbaycan xalqının qəlbində daim yaşayacaq.

İqtisad elmləri namizədi Mənsur Bərxudarov isə qeyd edib ki, Ulu Öndər Heydər Əliyev universal zəka sahibi olmaqla, yüksək mədəniyyət quruculuq qabiliyyəti ilə hədəd təşkil edən tarixi şəxsiyyətdir. Dövlətçiliyimizin indiki mərhələyə gəlişində Heydər Əliyev şəxsiyyətinin müstəsna rolu var. Xalqımızın xilaskarı olan Ümummilli Liderin siyasi kursu bugün ölkə Prezidenti, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin müdrik və uzaqgörən siyasi fəaliyyətində əks olunur və bütün bunlar bir daha əminlik yaradır ki, dahi liderin ideyaları keçmişdə olduğu kimi, bundan sonra gələcəkdə də əbədi olaraq milli dövlətçiliyimizin inkişafına xidmət edəcək.

Çıxış edən Dövlət İmtahan Mərkəzinin aparat rəhbəri Vəfadar Misirov isə vurğuladı ki, Ulu Öndər Heydər Əliyev iki ictimai-siyasi quruluşda Azərbaycan rəhbərlik edib. Hər iki sistemdə o, milli dövlətçiliyi inkişaf etdirib, dövlətin siyasi, hüquqi, iqtisadi və mədəni özlülünün möhkəmləndirilməsində misilsiz xidmət göstərib: "Ümummilli Liderin Azərbaycan xalqının həyatında, dövlətçiliyimizin qurulmasında, möhkəmlənməsində rolu, fəaliyyəti o qədər çoxşaxəli və gəniş olub ki, bu haqda nə qədər danışsaq da, onu tam əhatə etmək mümkün deyil. "Müstəqil Azərbaycan dövlətinin əsas ideyası azərbaycançılıqdır", - deyən Ulu Öndər gərgin fəaliyyəti sayəsində dövlətimizi yox olmaq təhlükəsindən qurtardı, ictimai-siyasi sabitliyi bərqərar etdi. Onun layiqli davamçısı Prezident

Prezident İlham Əliyevin yeni struktur və kadr islahatlarının bəhrəsi

"Bu gün Ulu Öndər Heydər Əliyevin 100 illik xatirəsi işığında bu tədbiri keçirməyimiz mənim üçün haqiqətən qürurvericidir. 5 min yaşlı Yevlaxın ən mötəşəm tarixi, ən yüksək quruculuğu məhz Heydər Əliyev adı ilə bağlıdır. Ona görə də bu görüşün iki mühüm əhəmiyyəti var. Həm müstəqil Azərbaycan

Yevlaxın böyük xilaskarı, rayonumuzun sosial-iqtisadi inkişafının təminatçısı olmuş Ümummilli Liderin xatirəsini yad edirik, həm də respublikamızın müxtəlif şəhərlərində yaşayan yevlaxlılar sanki bir-biri ilə yenidən tanış olurlar". Bu fikirləri isə "Azərbaycan" qəzetinin şöbə redaktoru, Vətən müharibəsi veteranı Rəşad Baxşəliyev söyləyib.

O vurğulayıb ki, ümumilikdə gördükdə yerliçilik heç zaman yaxşı xüsusiyyət sayılmayıb. Amma insan hər zaman vətəni sevməklə yanaşı, anadan olduğu yeri, məkanı da unutmamalı, onun təəssübünü çəkməlidir. Bu da bir təbii prosedir: "Bu gün burada oyləşənlər də Yevlaxın adına şərəf götürənlərdir, Yevlaxın adını ucaldanlardır. Bakıda və digər bölgələrdə yaşayıb-yaradan bu insanların qazandıqı uğurlardan Yevlaxın ümumi nüfuzuna bir pay düşür. Bunu unutmaq olmaz", - deyən Rəşad Baxşəliyev qeyd edib ki, bu gün Yevlax özünü ən işıqlı dövrünü yaşayır. Bir vaxtlar Azərbaycan "qarabölgə" kimi tanınmışdı, bu gün Yevlax özünü ən işıqlı dövrünü yaşayır. Bir vaxtlar Azərbaycan "qarabölgə" kimi tanınmışdı, bu gün Yevlax özünü ən işıqlı dövrünü yaşayır. Bir vaxtlar Azərbaycan "qarabölgə" kimi tanınmışdı, bu gün Yevlax özünü ən işıqlı dövrünü yaşayır.

R.Baxşəliyev hesab edir ki, rayon rəhbərliyi tərəfindən əslən Yevlaxdan olan tanınmış-ictimai siyasi xadimlərlə ümumilikdə daha da sıxlaşdırılmalı, kommunikasiyanın daha səmərəli, daha effektiv forması tapılmalıdır. Çünki yalnız bu yaxınlıqda Yevlaxda hər sahədə uğur götərə bilər.

Turizm və Məncemət Universitetinin rektoru İlham Mədətov isə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin Yevlaxla, yevlaxlılarla bağlı maraqlı xatirələrindən geniş söhbət açaraq, məhz hələ sovet dövründə Ulu Öndərin təşəbbüsü sayəsində çətin və gərgin bir zamanda bütün bölgələrimiz kimi Yevlaxın da böyük inkişaf yolu ilə aqrar-sənaye şöhrətinə çevrildiyini və bu gün də Prezident İlham Əliyevin müəyyənləşdirdiyi regionların sosial-iqtisadi inkişafına dair dövlət proqramlarına uyğun olaraq rayonun yüksəliş mərhələsinə yaşadığını vurğuladı.

Tədbir ağaçkəmə aksiyası ilə başa çatdı.

Elçin CƏFƏROV, "Azərbaycan"

Vətənə, dövlətə, xalqa sədaqət nümunəsi

Martın 12-də Daxili İşlər Nazirliyinin Daxili Qoşunları yaranmasının növbəti ildönümünü qeyd edir. Bu münasibətlə daxili işlər naziri general-polkovnik Vilayət Eyvazov, Daxili Qoşunların rəhbər heyəti və hərbi qulluqçuları Fəxri xiyabanda Ulu Öndər Heydər Əliyevin xatirəsini ehtiramla yad ediblər. Sonra respublikanın ərazi bütövlüyü və suverenliyi uğrunda canlarından keçmiş Vətən övladlarının uyuduğu Şəhidlər xiyabanı ziyarət olunub.

Həmin gün Daxili İşlər Nazirliyində Daxili Qoşunların rəhbər heyətinin iştirakı ilə əməliyyat müşavirəsi keçirilib. Nazirliyin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, tədbirdə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi - Prezident Administrasiyasının Hərbi məsələlər şöbəsinin müdiri general-polkovnik Məhərrəm Əliyev iştirak edib.

Tədbirdə general-polkovnik Vilayət Eyvazov əlamətdar günün münasibətlə Prezident, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin tapşırığına əsasən, Zati-ali-lərinin təbriklərini və on xos arzularını şəxsi heyətə çatdırıb. Nazir Ümmümilli Lider Heydər Əliyevin ordu quruculuğu prosesində Daxili İşlər Nazirliyinin Daxili Qoşunlarının təkmilləşməsinə böyük önəm verdiyini, məhz onun xüsusi diqqət və qayğısı ilə formalaşmış inkişaf etdiyi mənəunluqla xatırladaraq Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilən

inkışaf və tərəqqi strategiyası nəticəsində ölkəmizin iqtisadi qüdrətinin, müdafiə potensialının əhəmiyyətli dərəcədə möhkəmləndiyini bildirib.

Nazir vurğulayıb ki, bu gün dövlət başçısının ali diqqət və qayğısının, tələb və göstərişlərinin nəticəsi olaraq Daxili Qoşunlar qarşısına qoyulan istənilən döyüş tapşırığını yüksək keyfiyyətlə yerinə yetirməyə qadirdir. Müzəffər Ali Baş Komandanın əmri ilə düşmən həmlələrinə qarşı keçirilən "Dəmir yumruq" əks-hücum əməliyyatlarında hərbi qulluqçularımız bunu bir daha təsdiq ediblər.

Daxili Qoşunların inkişafı üçün qəbul edilən qərarların, Prezidentin diqqət və qayğısı ilə müvafiq sərəncamları ilə daha 12 hərbi qulluqçunun dövlət mükafatları ilə təltif olunmasının şəxsi heyət tərəfindən minnətdarlıqla və ruh yüksəkliyi ilə qarşılandığını vurğulayan nazir V.Eyvazov onu da qeyd edib ki, ölkə rəhbərinin Daxili Qoşunların müxtəlif tədbirlər-

rində iştirakı, eləcə də qoşunların xidmətinə verdiyi yüksək qiymət, haqqında söylədiyi dəyərli fikirlər, tövsiyələr hər zaman fəaliyyət proqramı kimi qəbul olunmaqla şəxsi heyəti daha böyük uğurlara ruhlandırır. O da qeyd olunub ki, məhz Ali Baş Komandanın əvəzsiz dəstəyi sayəsində Daxili Qoşunların maddi-texniki bazasının, kazarma-yaşayış fondunun yaxşılaşdırılması istiqamətində ardıcıl tədbirlər həyata keçirilib, hərbi hissələr müasir standartlara uyğun texnika, xüsusi vasitələr və rabitə sistemləri ilə təchiz edilib.

Möhtəşəm qələbəmizlə nəticələnmiş Vətən müharibəsi günlərində şəxsi heyətin ölkədə hərbi vəziyyət rejimini etibarlı təmin etdiyi, bu gün isə işğaldan azad olunmuş ərazilərdə öz şəərəli xidmətini peşəkərliklə davam etdirdiyini vurğulayan nazir Vilayət Ey-

vazov qoşunların hərbi qulluqçularının bundan sonra da vətəndaşların və dövlətin qanuni mənafelərinin hüquqazidd əməllərdən qorunmasında soy və bacarıqlarını əsirgəməyəcəklərinə, asayışın və daxili təhlükəsizliyin keşiyində qətiyyətlə dayanacaqlarına əminliyini ifadə edib.

Daxili işlər nazirinin müavini - Daxili Qoşunların komandanı general-leytenant Şahin Məmmədov qurumun yaranması, inkişafı və fəaliyyəti barədə məruzə ilə çıxış edib.

Tədbirə yekun vuran nazir V.Eyvazov Daxili İşlər Nazirliyinin Daxili Qoşunlarının ölkəmizin ərazi bütövlüyünün təmin edilməsində göstərdiyi şücaət, respublikamızın hər yerində, o cümlədən işğaldan azad edilmiş şəhər və rayonlarda hərbi qulluqçuların polis əməkdaşları ilə birlikdə ictimai asayışın, təhlükəsizliyin

qorunmasında göstərdiyi xidmətlərini Prezidentin yüksək qiymətləndirdiyini mənəunluqla qeyd edərək vurğulayıb ki, bu ali diqqət və qayğı hərbi qulluqçulardan və polis əməkdaşlarından xidməti vəzifələrini daha böyük məsuliyyətlə yerinə yetirməyi tələb edir. O, qoşunların hərbi qulluqçularının bundan sonra da vətəndaşların və dövlətin qanuni mənafelərinin hüquqazidd əməllərdən qorunmasında soy və bacarıqlarını əsirgəməyəcəklərinə, asayışın və daxili təhlükəsizliyin keşiyində əzmlə və qətiyyətlə dayanacaqlarına əminliyini ifadə edib.

Sonra xidmətdə fərlənən bir qrup hərbi qulluqçunun təltif edilməsi barədə daxili işlər nazirinin və nazir müavini - Daxili Qoşunların komandanının imzaladığı əmrlər elan olunduqdan sonra mükafatlar sahiblərinə təqdim edilib.

Qarabağın erməni sakinləri ilə təmaslar sülhə xidmət edir

İkinci görüşün Bakıda keçirilməsi təklifi reinteqrasiyanın uğurlu icrası üçün yaxşı fürsətdir

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyası reinteqrasiya ilə bağlı təmasların davam etdirilməsi, habelə Qarabağda infrastruktur layihələrinin reallaşdırılması məsələlərinin müzakirəsi üçün Qarabağın erməni ictimaiyyətinin nümayəndələrini ikinci görüşə dəvət edib.

Xatırladıq ki, Azərbaycan ərazilərində müvəqqəti yerləşdirilmiş Rusiya sülhməramlı kontingentinin qaragahında Qarabağda yaşayan erməni sakinlərin təmsilçiləri ilə birinci görüş martın 1-də baş tutub.

Bu, Prezident İlham Əliyevin Qarabağda yaşayan ermənilərlə bağlı müxtəlif beynəlxalq platformalarda səsləndirdiyi fikirlərinin nəticəsi kimi təsdiq edilir. Dövlət başçısı Vətən müharibəsindən sonra Qarabağın erməni əhalisinin Azərbaycan vətəndaşları olduğunu və onları təmsil edən icmanın nümayəndələri ilə praktiki təmaslara başlamağa hazır olduğunu dəfələrlə qeyd edib. Erməni sakinlərlə ikinci görüşün planlaşdırılması təsdiq edir ki, bizim ərazilərimizdə yaşayan sadə ermənilərin cəmiyyətimizə reinteqrasiyasına artıq başlanılıb. Ona görə də bu təmaslar diplomatiyamızın növbəti uğuru kimi dəyərləndirilməlidir. İkinci görüşün xüsusilə reyxtax Bakıda keçirilməsinin təklif edilməsi reinteqrasiyanın uğurlu icrası üçün yaxşı fürsətdir.

Belə təmaslar xalqlarası və dövlətlərarası münasibətləri yaxşılaşdırır

Milli Məclisin deputatı Asim Mollazadə qəzetimizə açıqlamasında bildirib ki, Azərbaycan dövləti öz ərazilərində yaşayan sadə ermənilərin cəmiyyətimizə reinteqrasiya prosesinə başlanılmasının vacibliyi barədə dəfələrlə bildirib, bu istiqamətdə təkliflər təqdim edib: "Hansısa revanşizm əməlləri, yeni müharibələr barədə düşünməkdənsə, onlar Azərbayca-

nın imkanlarından yararlanmalı, yaxşı mənada istifadə etməlidirlər. Həmin ermənilərin reinteqrasiyası ilə bağlı Azərbaycan artıq bir neçə addım atıb və bu fəaliyyətini davam etdirir: birinci dəfə Xocalıda görüş keçirilib, indi isə nümayəndələr Bakıda ikinci görüşə dəvət olunub. Fikrimcə, bu, mühüm addım kimi qiymətləndirilməlidir".

Deputat qeyd edib ki, Qarabağın erməni sakinləri ilə təmasların yaradılması dövlət başçısının qətiyyətli çıxışlarının nəticəsidir. Prezident İlham Əliyev ən müxtəlif platformalarda vurğulayıb ki, Qarabağda yaşayan ermənilər bizim vətəndaşlarımızdır. Reinteqrasiyanın əhəmiyyətini vurğulayan ölkə rəhbəri bildirib ki, "Biz bunu etməyə hazırıq, lakin erməni icmasının Qarabağda doğulmuş və bütün ömrü boyu orada yaşamış nümayəndələri ilə, Qarabağda Rusiyadan rəhbər mövqə tutmaq üçün ixrac edilmiş (exported) şəxslə deyil". Belə əhəmiyyətli çıxışların nəticəsində isə rusiyalı olıqlarx Ruben Vardanyan ifşa olunub və proseslərdən uzaqlaşdırılıb.

A.Mollazadənin sözlərinə görə, Azərbaycan vətəndaşlığını qəbul edəcək ermənilərin təhlükəsizliyi təmin olunacaq: "Onlar bizim suveren ərazilərimizdə tam təhlükəsiz yaşaya biləcək, digər vətəndaşlarımızla eyni hüquqlara malik olacaqlar. Reinteqrasiya, həm də təkcə xalqlarası deyil, eyni zamanda dövlətlərarası münasibətlərin yaxşılaşmasına da səbəb olacaq. Bu baxımdan separatizmin güclənməsində xidmətli və revanşizm niyyətləri olmayan sadə ermənilərlə Azərbaycanın səlahiyyətli nümayəndələrinin görüşməsi ciddi əhəmiyyət kəsb edir. Bu, ölkəmizin yerinə yetirdiyi növbəti sülh missiyasıdır".

Nəzrin QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

Almaniya Azərbaycanın Avropada ən vacib siyasi-iqtisadi tərəfdaşlarından biridir. Azərbaycan bu ölkə ilə əlaqələrin inkişafına mühüm önəm verir. Ötən il fevralın 20-də iki ölkə arasında diplomatik münasibətlərin qurulmasının 30 illiyi qeyd olunub. Bu müddət ərzində Azərbaycanla Almaniya arasında müxtəlif sahələrdə əməkdaşlıq sürətlə inkişaf edib.

AZƏRTAC Azərbaycan-Almaniya əlaqələrinin tarixinə və keçirdiyi inkişaf yoluna qısa nəzər salır.

Xalqlarımız arasında əlaqələrin doruk tarixi kökləri vardır. XIX əsrdə bir qrup alman ailə Azərbaycan ərazisinə köçüb, burada üzümçülüyn və şərabçılığın inkişafında mühüm rol oynayıb, eləcə də iqtisadiyyatın digər sahələrinin inkişafına böyük töhfə verib. Azərbaycanla ilk alman koloniyası Yelenendorf Gəncədən 7-8 kilometr aralıda, Xanarxlar deyilən kənddə (indiki Göygöl şəhəri) salınıb. Sonradan isə Gəncədən 35 kilometr şimal-qərbdə yerləşən indiki Şəmkin torpaqlarında Annenfeld adlı ikinci koloniya yaradılıb. Sonradan isə almanlar bu ərazilərdə yayılaraq Gəncə və Qazax qəzalarında Georqsfeld (Şəmkinin Çınarlı qəsəbəsi), Alekseyevka, Qrünfeld (Ağstafanın Həsənsu kəndi), Ayxenfeld (Şəmkinin İrmaşlı kəndi), Traubenfeld (Tovuz şəhəri) və Yelizavetinka (Ağstafa şəhəri) kimi yeni koloniyalar yaradıblar.

Onlar Azərbaycanın siyasi həyatında da iştirak ediblər. Belə ki, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin parlamentində milli azlıq fraksiyasının 4 üzvündən biri almanəsilli Lorentz Kuntz olub. O, Azərbaycanı cəmiyyətə alman icmasını təmsil edib. İndi də Azərbaycan dövləti və xalqı ölkəmizdə alman tarixi və

Azərbaycan-Almaniya əlaqələri: tarix, inkişaf və perspektivlər

mədəni irsinə böyük hörmətlə yanaşır, onun qorunub-saxlanılmasını təmin edir.

Azərbaycan ilə Almaniya arasında siyasi əlaqələr yüksək səviyyədədir, ali səviyyəli dialoq mövcuddur. Prezident İlham Əliyev 2004-cü və 2007-ci illərdə Almaniya rəsmi, daha 11 dəfə isə işğul rəhbəri edib. Sonuncu səfər bu il fevralın 16-19-da baş tutub və dövlətimizin başçısı Münhen Təhlükəsizlik Konfransında iştirak edib. Ötən il fevralın 15-də Prezident İlham Əliyev Almaniya Prezidenti Frank Valter Ştaynmayeri yenidən prezident seçilməsi münasibətlə təbrik edib. Eləcə də bu il yanvarın 13-də iki ölkənin prezidentləri arasında telefon danışığı olub. Söhbət zamanı prezidentlər Azərbaycan-Almaniya əlaqələrinin mövcud vəziyyətindən mənəunluqlarını bildirib, əməkdaşlığın perspektivlərini müzakirə ediblər.

Prezident İlham Əliyevin martın 13-14-də Almaniyağa işğul səfəri iki ölkə arasında münasibətlərin daha da gücləndirilməsi və əməkdaşlığın genişləndirilməsi baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Səfər zamanı dövlətimizin başçısının həm Almaniya Prezidenti Frank Valter Ştaynmayer, həm də Almaniyanın Federal Kansleri Olaf Şolts ilə təkbətək və geniş tərkibdə görüşləri keçiriləcək, eləcə də Almaniyanın aparıcı şirkətləri-

nin rəhbərləri və nümayəndələrinin iştirakı ilə "dəyirmi masa" təşkil olunacaq.

Almaniya Azərbaycanı Cənubi Qafqazda vacib tərəfdaş kimi qəbul edir, ölkəmizin regionda lider mövqeyini, həmçinin beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədləri daxilində suverenliyini və ərazi bütövlüyünü təmin etməkləyir. Eyni zamanda bu ölkə Azərbaycanın Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin olunmasında mühüm rolunu təqdir edir.

Xatırlatmaq yerinə düşər ki, 2022-ci ilin iyulun 18-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Avropa Komissiyasının Prezidenti xanım Ursula fon der Lyayen tərəfindən enerji sahəsində Strateji Tərəfdaşlığa dair Anlaşma Memorandumu imzalanıb. Sənədə əsasən, Azərbaycan 2027-ci ilə qədər təbii qazın təchizatı haçmini on azı iki dəfə artırmazı planlaşdırır. Bu sənəd eyni zamanda Azərbaycan ilə Al arasında bərpəolunan enerji sahəsində əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsini nəzərdə tutur.

Qeyd edək ki, dövlətimizin başçısının Almaniyağa səfəri Azərbaycan-Almaniya etibarlı tərəfdaşlığının hərtərəfli və yüksələn xətlə inkişafının əyani göstəricisidir. Əminliklə söyləmək olar ki, bu səfər bütün sahələrdə əməkdaşlığın daha yüksək səviyyəyə qaldırılmasına əhəmiyyətli tökən verə-

cək, gələcək inkişaf üçün böyük perspektivlər açacaq.

İqtisadiyyat sahəsində gəldikdə, Azərbaycanla Almaniya arasında əlaqələr kifayət qədər inkişaf edib. Ticarət dövriyyəsi genişləniib, qarşılıqlı ixrac artıb. 2022-ci ildə iki ölkə arasında ümumi ticarət dövriyyəsinin həcmi 1 milyard 255 milyon ABŞ dolları olub və Almaniya Azərbaycanı xarici ticarət dövriyyəsinə əsas ölkələr sırasındə də əməkdaşlıq yüksələn xətlə inkişaf edir. SOCAR və Almaniyanın "Uniper" şirkəti 2013-cü ildə uzunmüddətli qaz tədarüki haqqında müqavilə imzalayıblar. 2020-ci il dekabrın 31-dən "Cənub qaz dəhlizi" Azərbaycan təbii qazını İtali-

yaqada qəbul nöqtəsi vasitəsilə Avropa İttifaqının bazarına çatdırır. "Uniper" şirkəti Avropa bazarında təbii qazın əsas alıcılarından biridir. Bu, şirkətin ən uzunmüddətli qaz alışı layihəsidir (2020-2045). Bu günə qədər "Azərbaycan Qaz Təchizatı" şirkəti tərəfindən "Uniper"ə 3,1 milyard kubmetr qaz təchiz olunub. Bundan əlavə, ötən il SOCAR tərəfindən Almaniya istiqamətində 1,764,5 min ton xam neft ixrac edilib.

Bundan əlavə, 2016-cı ildə SOCAR və "Uniper" şirkətləri Azərbaycanı enerji səmərəliliyi layihələrini inkişaf etdirmək üçün Birgə Müəssisə (SOCAR (51%), "Uniper" (49%)) yaradıblar. Birinci layihə Sumqayıtda "Azərikimya"nın kimya zavodunda buxar və enerji istehsal kompleksinin təkmilləşdirilməsi və istismarı idi. Layihənin 2023-cü ilin yayında başa çatdırılması nəzərdə tutulur. Zavodda istehsal olunacaq elektrik enerjisi SOCAR-ın müəssisələrinə verəcək və daha sonra Azərbaycanın milli elektrik şəbəkəsinə çatdırılacaq.

Azərbaycandakı alman şirkətləri bərpəolunan enerjinin inkişafı layihələrinə də maraq göstərirlər. Almaniyanın "Berlin Wind" şirkəti tərəfindən Xızı rayonunun Yeni Yaşma və Şurabad qəsəbələrində ərazisindəki 50 MVt-ıq "Yeni Yaşma" Külək Elektrik Parkında yenidənqurma işləri aparılıb və

2018-ci il oktyabrın 11-də parkın açılışı olub.

Ölkələrimiz arasında səhiyyə sahəsində də əməkdaşlıq genişləniir. 2008-2016-cı illərdə tibbin prioritet sahələri üzrə 300-ə yaxın azərbaycanlı tıbb mütəxəssisi Almaniya təkmilləşmə kurslarına göndərilib. Bu gün də Almaniya tıbb sahəsində təhsil alan tələbələr sayı kifayət qədərdir.

Azərbaycan və Almaniya arasında müqavilə-hüquq bazası olduqca genişdir. Bu sahədə indiyədək 77 sənəd imzalanıb və 7 sənəd layihəsinə baxılımaqdadır. İki ölkə arasında humanitar əlaqələrin inkişafından danışıqlar qeyd etmək olar ki, Xaricdə Təhsil üzrə Dövlət Proqramı çərçivəsində 900-dən çox azərbaycanlı tələbə Almaniya təhsil alıb. Eləcə də Alman Akademik Mübadilə Xidmətinin (DAAD) məlumatına görə, hazırda iki min nəfərə qədər Azərbaycan vətəndaşı Almaniya təhsil alır. Onlardan 75-i DAAD təqəddüsdür (magistratura və doktorantura səviyyələri üzrə).

Bütün bunlarla yanaşı, ölkəmizdə alman dilinə böyük maraq var. Belə ki, alman dili ölkəmizdə bir sıra orta və ali təhsil müəssisələrində tədris olunur. 2018-ci ildə açılmış Bakı Qöte Mərkəzi alman dilinin tədrisinə mühüm töhfə verir.

Azərbaycan Almaniya şəhərləri ilə də əməkdaşlıq əlaqələrinin qurulmasına maraq göstərir. Belə ki, Bakı ilə Mayns, Sumqayıt ilə Lüdvigshafen şəhərləri "qardaşlaşdıblar".

Bütün bunları nəzərə alaraq əminliklə demək olar ki, bu səfər zamanı keçiriləcək görüşlər, aparılacaq danışıqlar nəticəsində Azərbaycanla Almaniya arasında münasibətlər yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoyacaq, bir sıra sahələrdə əməkdaşlıq əlaqələrinin qurulması və genişləndirilməsi üçün əlverişli imkanlar yaranacaq.

İran təxribatından əl çəkmir

Amma cənub qonşumuz bir vaxt "ağ bayraq" qaldırmağa məcbur olacaq

Birinci Qarabağ müharibəsindən başlayaraq Hayastana dəstək verərək Azərbaycana qarşı riyakarlıq yolunu tutmuş İran homin missiyasını hələ də davam etdirir. Təsədüfi deyil ki, ölkəmiz qısa zaman kəsiyində İranın bir çox təxribatları ilə üz-üzə qalıb. Ötən ay Azərbaycanın İrandakı səfirliyinə terror hücumu təşkil olunub, X Bakı Qlobal Forumunun işə başlamasına sayılı günlər qalarkən isə İran rəsmiləri Nizami Gəncəvi "fars şairi" adlandırır, daha sonra isə hərbi təyarrəsi sərhədimiz ətrafında uçub.

Cənub qonşumuzun belə riyakar əməllərinin əsas səbəbi odur ki, rəsmi Tehran Azərbaycanın beynəlxalq ələmdə nüfuzunu durmadan artırmaması üçün hər şeyi edəcək. İranın ölkəmizin Türkiyə və İsrailə olan strateji tərəfdaşlığını qəbul etmə. Hadisələrdən sonra müxtəlif dezinformasiyalar yayaraq təxribatlarına başqa don geyindirmək cəhdləri isə İranı məsuliyyətdən azad etmir.

Sınıq-salxaq texnika ilə güc nümayiş etdirmək nəticə verməyəcək

Milli Məclisin deputatı Fəzail Ağamalı qəzetimizə açıqlamasında deyib ki, Azərbaycan müstəqil olduğdan sonra İran hər zaman bizə qarşı qərəzli mövqeyə sərgiləyib: "44 günlük Vətən müharibəsinə qədər İran düşmənçilik mövqeyini pərdələnməmiş formada həyata keçirirdi. Dildə Azərbaycanı "qardaş ölkə" kimi dəyərləndirən İranın molla rejiminin əməlləri bunu təsdiq etmir. Çünki onlar daim Hayastana dəstək verirlər. İkinci Qarabağ müharibəsində bunu açıq-aydın gördük. Təsədüfi deyil ki, Rusiyadan gətirilən hərbi silah-sursat məhz İran vasitəsilə Hayastana ötürülürdü. Azərbaycan Ordusunun erməni vandalları üzərində tarixi qələbəsi İranın ölkəmizə qarşı qərəzini aşkara çıxardı. Zəngəzur dəhlizi ilə bağlı gedən müzakirələrdə "sərhədlərin dəyişdirilməsi qırmızı cizgimizdir" dedi, Gorus-Qafan yolu ilə Hayastana si-

lah-sursat, yanacaq daşımağa başladı, dəfələrlə xəbərdarlıq edilməsinə baxmayaraq, çirkin əməllərinə davam etdi. Ona görə də Azərbaycan Gorus-Qafan yolunda nəzarət-buraxılış məntəqəsi quraraq İranın özbaşınalığına son qoydu".

Deputatın sözlərinə görə, fars molla rejimi riyakar əməllərindən çəkinmir, Azərbaycan ərazisinə yaxın yerlərdə güc nümayiş etdirir, özünün sınıq-salxaq texnikası ilə, guya, hərbi təlimlər keçirir: "Birinci təlimdə İran Ordusunda xidmət keçən döyərli soydaşlarımız, oşqor və zabitlər sərhəddə bozqurd işarəsi verib dəstəklərini nümayiş etdirdilər. İranın bu təxribatının da qarşısı alındı, lakin düşmənçiliyini növbəti dəfə ifadə etdi. Azərbaycan isə yenə də təmkinli münasibət bəslədi. Prezident İlham Əliyev Cəbrayılın sərhəd zastavasına gedərkən orada PUA-ların yanından ciddi görkəm və əhəmiyyətli təbəssümlə molla rejiminə mesaj göndərdi. İran isə sanki kar-kor olub, nə eşidir, nə də görür. Cənub qonşumuz başa düşməlidir ki, onun istənilən hərəkəti Azərbaycanın "dəmir yumruğu" qarşısında təsirsizdir".

F.Ağamalı bildirib ki, İran görünməmiş vəhşilik törədərək səfirliyimizə hücum təşkil edib. Bu azmış kimi, belə vanda hərəkatlarına görə hələ də Azərbaycan xalqından və dövlətindən üzr istəməyib. Əksinə, ən müxtəlif bəhanələrlə davranışlarına haqq qazandımağa çalışır. İranın əsl üzü məhz budur: "İndi isə başqa formada təhdid və qərəzini nümayiş etdirir. Bütün sərhəd boyu özünün qırıq təyarrəsi ilə özəmə nümayişinə çıxıb, həmçinin dahi şairimiz Nizami Gəncəvi "fars şairi" adlandırır. Görünən odur ki, İran

ötürülən mesajlardan nəticə çıxarmır və təxribatlarını davam etdirir. Azərbaycan Müdafiə və Xarici İşlər Nazirlikləri dövlətimizin maraqlarının və məqsədlərinin açıq-aydın şəkildə yer aldığı notanı İrana təqdim ediblər. Molla rejimi yenə də riyakar əməllərinə davam etsə, qarşısında Azərbaycanın "dəmir yumruğu"nu görəcək və qarşımızda diz çökərək "ağ bayraq" qaldırmağa məcbur olacaq".

Ölkəmiz istənilən növ təxribatın qarşısını almaq gücündədir

Milli Məclisin deputatı Arzu Nağıyev qeyd edib ki, İran xüsusi xidmət orqanlarının son vaxtlar ifşa olunan agent şəbəkəsi də onların bir neçə istiqamətdə ölkəmizə qarşı təxribatlarını davam etdirdiklərinin sübutudur: "Molla rejimi radikal dini qurumlar vasitəsilə iş aparır, Azərbaycanda saxta İslam dövləti yaratmağa çalışır. Bundan başqa, cənub qonşumuz Azərbaycanın enerji təhlükəsizliyinə təhdidlər yağdırır, enerji infrastrukturumuzla bağlı məlumatlar əldə edərək Hayastana ötürməyə çalışır. Guya, hərbi təlimlər keçirir, səfirliyimizə hücum təşkil edir və sair. Bir sözlə, bu ölkə təxribatlarından geri qalmır, xəbərdarlıqlara baxmayaraq, uzun illərdən bəridir ki, riyakar əməllərinə davam edir".

Deputat bildirib ki, cənub qonşumuzun bütün təxribatlarının qarşısı yüksək peşəkarlıqla alınır, adekvat cavablar gəcikir: "Lakin İran yenə də əməllərindən ol çəkmir, onun hərbi təyarrəsinin sərhəd boyunca uçması, vizual kəşfiyyat aparılması qonşuluq münasibətlərinin pozulmasına səbəb olub. Bu, Azərbaycan qarşı törədilən təxribat fəaliyyətinin bariz nümunəsidir. İran elə tarixboyu belə əməlləri ilə yadda qalıb. Amma görək unutmazları ki, Azərbaycan uğurlu daxili və xarici siyasət yürüdü və ölkəmiz istənilən növ təxribatın qarşısını almaq gücündədir. Bizim hüquq-mühafizə orqanları bu istiqamətdə ciddi addımlar atırlar. İran elə başa düşməsin ki, belə təxribatlar törətməklə nəyədə nail ola bilər".

Nəzrin QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

Fransanın növbəti bədnam əməli

Bu ədalətsiz ölkə Korsika adasında korsikan dilini qadağan etdi

Müxtəlif dövrlərdə törətdiyi cinayətlər, soyqırımları ilə tarixinə ləkə vuran Fransa hələ də öz mövqeyindən və xislətindən əl çəkməyib.

Dünyanın müxtəlif regionlarında 50-dən artıq dövlətin ərazisini işğal edərək əhalisini uzun illər əsarətdə saxlamış, sərvətlərini talan etmiş Fransa bu cinayətləri ilə bağlı onu hesab verməyə çağıran xalqların səsinə eşitmək, əməllərindən peşman olmaq əvəzinə yenə də ədalətsizliyini, cinayətkarlığını davam etdirir. Növbəti bədnam əməli isə Korsika adasında korsikan dilini qadağan etməsi oldu.

Beynəlxalq qanunları yenedən pozan Fransa

Xarici kütləvi informasiya vasitələri Birləşmiş Millətlər Təşkilatının (BMT) həmin qadağaya etiraz etdiyini yazdılar. Qeyd olunan qadağanın insan hüquqlarının pozulmasına yönəldiyi vurğulandı: "Korsikada yalnız fransızcanın istifadəsinə icazə ayr-seçkilikdir və beynəlxalq hüququn pozulmasıdır. Belə ki, ingiliscə dövlət universitetlərində istifadə olunduğu halda korsikan dili yasaqlanıb".

Korsikanın yerli parlamentində korsikan dilinin qadağan edilməsi ada sakinlərini yenedən qəzəbləndirdi. Məlumatla görə, Bastia inzibati məhkəməsi yerli parlamentdə müzakirələrin korsikan və fransız dilləri olduğunu bildiren prosedür qaydalarının müddəalarını ləğv edib. Məhkəmə hesab edib ki, bu müddəa Fransa Konstitusiyasının 2-ci maddəsinə ziddir.

Qərarın mərkəzi hökumət adadək on yüksək nümayəndəsi olan Korsika prefektü tərəfindən qaldırılan məhkəmə iddiasından sonra, həmçinin Emmanuel Makron administrasiyasının yerli siyasətçilərlə Korsikaya daha çox muxtariyyət verilməsi barədə danışıqlar apardığı bir vaxtda qəbul edilməsi diqqət çəkib.

Məhkəmə qərarını muxtariyyət tərəfdarı olan aparıcı siyasətçilər tənqid ediblər. Adanın İcra Şurası və Korsika Assambleyasının sədrləri bu qərarın Korsika parlamenti üzvlərini debatlar zamanı öz dillərində danışmaq hüququndan məhrum etmək məqsədi daşdığı açıqlayıblar. Adanın seçilmiş məmurları apellyasiya şikayəti veriblər. Məmurlar bildiriblər ki, korsikan dilinin yaşaması və inkişafı üçün fransız dili ilə yanaşı, ona da rəsmi status verilməsi lazımdır. Müstəqillik tərəfdarı

olan "Core in Fronte" partiyası tviiter hesabında bu qərarın "rüsəyacı" olduğunu nəzərə çatdırıb.

Millətçi deputatlar bu fikirdədirlər ki, məhkəmə qərarı və onun motivasiyası yalnız konstitusiyaya yenedən baxılmasının mütləq zərurətini təsdiq edir, xüsusən də korsikan dilinin rəsmi statusunu təmin etmək, onun yaşaması və inkişafı üçün vacib şərtlərdir.

Ədalətsizliyin və qəddarlığın həddü olmasında...

Əsrlərdir ki, Fransa əsarətində yaşayan digər xalqlar kimi, korsikalılar da azadlıqlarını tələb edirlər. Qeyd edək ki, korsikalılar bu şirin duyğunu yaxşı bilirlər. Uzun illər davam etmiş azadlıq mübarizəsindən sonra, 1755-ci ildə Paskal Paoli tərəfindən müstəqil Korsika Respublikasının əsası qoyulub. Respublikanın Konstitusiyasında azadlıq, müstəqillik və demokratiya prinsipləri ehtiva olunub. Ancaq korsikalılar üçün bu xoşbəxtlik on dörd il sürüb. 1769-cu ildə adanı işğal edən Fransa Korsikanın özünü müstəmləkə elan edib. Korsikalılardan isə azadlıq eşqi sönməyib. Onlar mücadilələrini davam etdirsələr də, Fransa işğalından yaxa qurtara bilmirlər. Korsikalılardan azadlıq arzuları iki yüz ildən çoxdur ki, Fransa tərəfindən boğulur. Bu yolda neçə-neçə ictimai fəali təhdidlərlə üzlişib, həbs olunub, ən ağır fiziki və mənəvi işgəncələrə məruz qalıb.

Fransa adamı özünü küldürmək üçün hər vasitədən amansızlıqla istifadə edir. Korsikada fransız dili rəsmi dövlət dili elan edilib. Uzun illərdir ki, korsikalılara ana dilini unudurmağa çalışırlar. Son qərarı Korsika adasında korsikan dilini qadağan

etməsi isə Fransanın ədalətsizliyinin və qəddarlığının hədsiz olduğunu göstərdi.

"Qarabağ erməniləri Azərbaycan vətəndaşlarıdır"

Özünü demokrat və sivil adlandıran Fransa yüz illərdir ki, əsarətdə saxladığı, zülmərdətdiyi, işgəncələr verdiyi xalqları "görmür", onların haqq səslərinə eşitmir. Əvvəzində Koçaryan, Arutunyan, Sarlısyan kimi əlləri günahsız insanların qanlarına batmış terrorçuları görür, eşidir. Görünən odur ki, Fransa Respublikasının prezidenti Emmanuel Makron bu qatillərlə aralarında bənzərlik görür, yaxınlıq hiss edir.

Bir xalqın adını və dilini qadağan edən Fransa, nə qədər acınacaqlı olsa da, Azərbaycanı az qala, "soyqırımın"da ittiham etməyə cəhd göstərir.

Fransa unudur ki, Azərbaycan öz torpaqlarına da, vətəndaşlarına da sahib çıxmaq iqtidarındadır. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev öz çıxışlarında dəfələrlə bu barədə dövlətimizin və xalqımızın mövqeyini bəyan edib. Ötən ilin oktyabrında Ağdamda keçirilən Azərbaycan Milli Şəhərsalma Forumundakı çıxışında dövlət başçısı bildirdi: "Azərbaycanın Qarabağ regionunda yaşayan erməni əhalisi bizim vətəndaşlarımızdır və biz onların həyatını necə qaydaya salacağımızı heç bir beynəlxalq mərkəzlə müzakirə etməyəcəyik".

Bu il fevralın 18-də Münhen Təhlükəsizlik Konfransı çərçivəsində "Dağları aşmaq? Cənubi Qafqazda təhlükəsizliyin qurulması" mövzusunda keçirilən plenar iclasda Prezident İlham Əliyev vurğuladı: "Qarabağ erməniləri Azərbaycan vətəndaşlarıdır, onlar azlıq təşkil edirlər. Azərbaycan çoxmillətli ölkədir. Azərbaycandakı bütün azlıqlar bərabər hüquq və imtiyazlara, o cümlədən mədəni, linqvistik və digər hüquqlara malikdirlər, onların təhlükəsizliyi də təmin edilib".

Tarixboyu çox haqsızlıqlarla qarşılaşsa da, ədalətsizliklərə görə də, bütün çətinliklərə rəğmən, Azərbaycan daim öz mövqeyində dayanıb, hər zaman humanistliyə, ədalətə əsaslanıb. Fransadan fərqli olaraq işğal, istilası özünə yol seçməyib. Azərbaycan bu gün öz şanlı tarixinə və öz şəərəfli mövqeyinə sadıqdır.

Zührə FƏRƏCOVA,
"Azərbaycan"

XRITDX: "Azərbaycan İƏT CERT-in "Texnika və texnologiya" sahəsinə yenedən rəhbərlik edəcək"

Martın 12-13-də Birləşmiş Ərəb Əmirliyiinin paytaxtı Əbu-Dabidə İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının (İƏT) Kompüter İnsidentlərinə qarşı Mübarizə Mərkəzlərinin (OIC-CERT) Direktorlar Şurasının növbəti iclası keçirilib. Azərbaycan Respublikasının Xüsusi Rabitə və İnformasiya Təhlükəsizliyi Dövlət Xidmətinin (XRITDX) Kompüter insidentlərinə qarşı Mübarizə Mərkəzinin də təmsil olduğu iclasda Xidmətin idarə rəisi Tural Məmmədov və bölmə rəisi Murad Balayev iştirak ediblər.

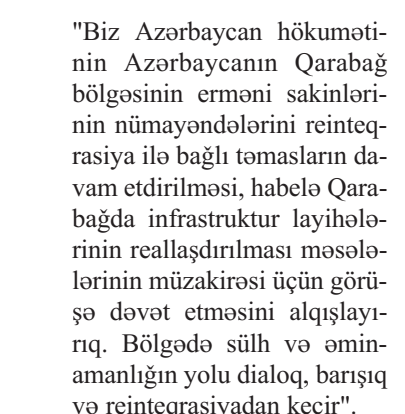
XRITDX-nin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, iclasda 2023-cü il üçün fəaliyyət planı üzrə görülmüş işlər müzakirə olunub, yeni üzvlərin qəbulu məsələsi səhvərməyə çıxarılıb. Həmçinin CERT quruculuğu zəif olan İƏT ölkələrinə texniki dəstək və quruculuq işlərində yardım məsələləri ilə bağlı təkliflər dinlənilib.

Təsdiq edilmiş illik fəaliyyət planına əsasən, Azərbaycan (CERT.gov.az) 2023-cü ilin fəaliyyət planında təkrar olaraq təşkilatın 4-cü strateji istiqaməti olan "Texnika və texnologiya" sahəsinə rəhbərlik edəcək.

XRITDX-nin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, iclasda 2023-cü il üçün fəaliyyət planı üzrə görülmüş işlər müzakirə olunub, yeni üzvlərin qəbulu məsələsi səhvərməyə çıxarılıb. Həmçinin CERT quruculuğu zəif olan İƏT ölkələrinə texniki dəstək və quruculuq işlərində yardım məsələləri ilə bağlı təkliflər dinlənilib.

Təsdiq edilmiş illik fəaliyyət planına əsasən, Azərbaycan (CERT.gov.az) 2023-cü ilin fəaliyyət planında təkrar olaraq təşkilatın 4-cü strateji istiqaməti olan "Texnika və texnologiya" sahəsinə rəhbərlik edəcək.

Bölgədə sülh və əmin-amanlığın yolu dialoq, barışıq və reinteqrasiyadan keçir

"Biz Azərbaycan hökumətinin Azərbaycanın Qarabağ bölgəsinin erməni sakinlərinin nümayəndələrini reinteqrasiya ilə bağlı təmaslarını davam etdirilməsi, habelə Qarabağda infrastruktur layihələrinin reallaşdırılması məsələlərinin müzakirəsi üçün görüşlərə dəvət etməsinə alqışlayırıq. Bölgədə sülh və əmin-amanlığın yolu dialoq, barışıq və reinteqrasiyadan keçir".

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirlər Qərbi Azərbaycan İcmasının sədri Əziz Ələkbərlinin bəyanatında əksini tapıb.

Bəyanatda həmçinin bildirilir: "Eyni şəkildə biz Ermənistan hökumətinin Ermənistandan qovduğu azərbaycanlıların öz evlərinə geri qayıtması üzrə bizim danışıqlara

başlamaq təşəbbüsümüzə cavab verməsinə gözləyirik. Qərbi Azərbaycan İcması olaraq biz bu günlərdə Ermənistan Respublikasının baş naziri Nikol Paşinyana məktub ünvanlamışıq və Ermənistan hökumətini öz evlərimizə təhlükəsiz və ləyaqətli şəkildə qayıtmaq hüququmuzun reallaşması üzrə dialoqa başlamağa çağırışıq.

Biz Ermənistan rəhbərliyinə ünvanlanmış məktubumuza cavab verməsinə və danışıqlara başlamaq üçün təkliflər gözləyirik.

Bu danışıqlar ilə bağlı bizim platformamız təməl insan hüquqlarına, beynəlxalq humanitar hüquqa və reinteqrasiyaya əsaslanır.

Xarakterik haldır ki, həm Azərbaycanca yaşayan ermənilər, həm də Ermənistandan qovulmuş azərbaycanlılar ilə bağlı məsələlər üzrə dialoq təşəbbüskarı müvafiq olaraq Azərbaycan dövləti və Qərbi Azərbaycan İcmasıdır. Ümid edirik ki, erməni tərəfi "etnik uzlaşmama" kimi qeyri-konstruktiv yanaşmasından əl çəkəcək və etnik müxtəliflik, tolerantlıq və çoxmədəniyyətlilik kimi ülvə bəşəri dəyərlərə əsaslanan addımları dəstəkləyəcək".

Baş Prokurorluq və Daxili İşlər Nazirliyi Nəsimi rayonunda baş vermiş silahlı insidentlə bağlı birgə məlumat yayıb

Baş Prokurorluq və Daxili İşlər Nazirliyi Nəsimi rayonunda baş vermiş silahlı insidentlə bağlı birgə məlumat yayıb. AZƏRTAC xəbər verir ki, məlumatda deyilir:

"Xəbər verildiyi kimi, martın 10-u saat 14 radələrində paytaxtın Nəsimi rayonu, Səməd Vurğun küçəsində baş vermiş si-

lahlı insidentlə bağlı başlanmış cinayət işi üzrə Baş Prokurorluğun İstintaq idarəsi tərəfindən istintaq aparılıb.

Prokurorluq və DİN əməkdaşları tərəfindən keçirilmiş tədbirlər nəticəsində digər şəxslərlə qabaqcadan əlbir olan 1995-ci il təvəllüdü Şahmar İsmayilov və 1998-ci il təvəllüdü Vüqar Quliyevin şəxsi münasibətlər zəminində Nicat Əkbərovu öldürmək məqsədilə qanunsuz əldə olunmuş odlu silahdan atəş açması, sonuncunun atəşdən yayınması nəticəsində təsadüfən hadisə yerində olan 1983-cü il təvəllüdü Tamerlan Hüseynov və 2002-ci il təvəllüdü Fəqan Rəhimlinin müxtəlif xəsarətlər almasına əsaslı şübhələr müəyyən edilib.

İstintaq-əməliyyat tədbirləri nəticəsində şübhəli şəxs qismində saxlanılan Şahmar İsmayilov və Vüqar Quliyev Cinayət Məcəlləsinin 29, 120.2.1, 29, 120.2.4 (qabaqcadan əlbir olan bir qrup şəxs tərəfindən ümumi təhlükəli üsulla adam öldürməyə cəhd), 228.2.1 (qanunsuz olaraq odlu silah əldə etmə) və digər maddələri ilə təqsir-

ləndirilən şəxs qismində cəlb olunaraq barələrində məhkəmənin qərarı əsasında həbs qətimkan tədbiri seçilib.

Hadisə yerinə və cinayət törətməkdə şübhəli bilinən şəxslərin idarə etdiyi avtomobilə baxış keçirilərkən 1 ədəd tapanca, patron və gilzələr, eləcə də iş üzrə əhəmiyyət kəsb edən digər sübutlar aşkar edil-

ir və əməliyyat-axtarış tədbirləri davam etdirilir. Nəticəsində barədə ittihamiyyətə əlavə məlumat verilməyəcək.

Media nümayəndələri və sosial şəbəkə istifadəçilərinin rəsmi qurumla dəqiqləşdirilməmiş məlumatların paylaşılmaması bir daha xahiş olunur".

İŞİMİZ, GÜZƏRANIMIZ

Avropaya qaz ixracının artırılması yenə gündəmdədir

Bu, son dövrlər keçirilən beynəlxalq tədbirlərin hamısında əsas mövzulardan olub

"Sağlam gələcəyimiz üçün ağac əkin!"**Qazaxda ADA Universiteti, Heydər Əliyev Fondu və Qazax Rayon İcra Hakimiyyətinin birgə təşkilatçılığı ilə "Sağlam gələcəyimiz üçün ağac əkin!" devida aksiya keçirilmişdir.**

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 100-cü ildönümünə həsr edilmiş aksiyada ADA Universitetinin rektoru Hafiz Paşayev, Qazax Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Rəcəb Babayev, Azərbaycan Respublikası Sahibkarlar (İşgö-türənlər) Təşkilatları Milli Konfederasiyasının prezidenti Məmməd Musayev, "Azərbaycan sənaye Korporasiyası" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin baş direktoru Kamran Nəbizadə, "Şöhrət" ordenli Vətən müharibəsi iştirakçısı, Sərhədçi İdman Mərkəzi idman bölməsinin rəisi, polkovnik Firdovsi Umudov və başqaları iştirak etmişlər.

Xanlıqlar kəndinin 4,5 hektar ərazisində həyata keçirilən aksiya zamanı 1250 Eldar samı, 1250 sorv, 500 tuya, 500 çinar, 250 orik, 250 badam olmaqla, ümumilikdə, 4000 ağac əkilməmişdir.

Sabir ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Reabilitasiya sahəsində Türkiyənin Başkent Universiteti ilə əməkdaşlığa başlanılır

Əlilliyi olan şəxslərə göstərilən reabilitasiya xidmətləri sahəsində Türkiyənin Başkent Universiteti ilə əməkdaşlıq həyata keçiriləcək.

Bu məqsədlə Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyindəki Dövlət Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya Agentliyinin İdarə Heyətinin sədri Anar Bayramov və universitetin rektoru dr. İbrahim Haldun Müderrisoğlu Memorandum imzalayıblar.

A.Bayramov ölkəmizdə əlillik və reabilitasiya sahəsində aparılan islahatlar, əlilliyi olan şəxslər üçün ölkəmizdə yaradılan müasir reabilitasiya infrastrukturunu barədə məlumat verib. O, reabilitasiya xidmətlərinin təşkili və qabaqcıl təcrübələr əsasında təkmilləşdirilməsi, kadr potensialının gücləndirilməsi, peşəkarlıq səviyyəsinin artırılması üçün görülən işləri, agentlik qarşısında duran hədəfləri diqqətə çatdırıb.

İ.Haldun ölkəmizdə əlilliyi olan şəxslərə göstərilən reabilitasiya xidmətlərini yüksək qiymətləndirib. Dövlət Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya Agentliyi ilə Başkent Universiteti arasında reabilitasiya sahəsində qurulan əməkdaşlığın qarşılıqlı faydalı olacağına əminliyini ifadə edib.

Memorandum reabilitasiya mərkəzlərində göstərilən xidmətlərin effektiv və səmərəli təşkili, bu sahədə kadr potensialının bilik və peşəkarlıq səviyyələrinin artırılması, reabilitasiya sahəsində tətbiq olunan modern yanaşmalara dair məlumat və təcrübə mübadilələrinin həyata keçirilməsi kimi əməkdaşlıq istiqamətlərini əhatə edir.

Azərbaycanın Avropaya qaz ixracının artırılması xeyli vaxtdır vacib, gündəmdən düşməyən məsələyə çevrilib. Təsədüfi deyil ki, istər ölkəmizin evsahibliyi etdiyi, istərsə də digər ölkələrdə keçirilən beynəlxalq tədbirlərdə bundan geniş bəhs olunub. "Dünya bu gün: Çağırışlar və ümidlər" mövzusunda X Qlobal Bakı Forumunun enerji və daşımalar dəhlizlərinə, enerji keçidinə həsr olunmuş panel müzakirələrində qaz ixracımızla bağlı məsələ də xüsusi yer tutub.

Ötən forumdan sonra bu sahədə mühüm addımlar atıldığı qeyd olunub. Belə ki, keçən ilin iyulunda Azərbaycan və Avropa İttifaqı arasında enerji sahəsində Strateji Tərəfdaşlığa dair Anlaşma Memorandumu imzalanıb. "Biz Azərbaycandan Avropa İttifaqına təchiz edilən qazın həcmi ikiqat artacaqdır. Bu memorandum vasitəsilə biz "Cənub qaz dəhlizi"nin genişləndirilməsi ilə bağlı üzərimizə öhdəlik götürürük. Bu, artıq Avropa İttifaqı üçün çox vacib təchizat marşrutudur və onun vasitəsilə ildə 8 milyard kubmetr qaz nəql edilir. Biz bir neçə il ərzində onun ötürücülük imkanını 20 milyard kubmetrə çatdıracağıq. Gələcəkdə biz 12 milyard kubmetr göstəriciyə çatacağıq". Bu sözləri Avropa Komissiyasının Prezidenti xanım Ursula fon der Layen həmin vaxt memorandumun imzalanması ilə bağlı bəyanatında deyib.

Sənəddə nəzərdə tutulan məsələlər hazırda uğurla icra olunur. Ölkəmiz Avropaya təbii qaz təchizatını və ümumi mavi yanacaq ixracını xeyli artırıb. Əgər 2021-ci ildə ümumən 19 milyard kubmetr qaz ixrac edilmişdirsə, bu il 24 milyard kubmetrdən də artıq olacaq və həmin həcm on az yəni Avropaya nəql ediləcək. Prezident İlham Əliyev forumdakı çıxışında bunu belə dəyərləndirmişdir: "Bu, hazırkı geosiyasi vəziyyəti nəzərə alaraq, Avropa istehlakçılarının təbii qaza çıxışının təmin edilməsində onlara birmənalı olaraq yardım etdi və yardım etməkdə davam edəcək. Biz qaz yataqlarımıza sormayələrimizi artırırsıq. Hazırda

isə görürük və nöinki görürük, biz hətta ixrac boru kəmərlərinin genişləndirilməsi üzərində işləyirik. "Cənub qaz dəhlizi" istismara verildi. Boru kəmərinin sonuncu hissəsi 2020-ci il dekabrın 31-də istismara verildi. Hazırda iki ildən bir az çox vaxt keçir və biz sistemi genişləndirməliyik - TANAP-ı 16-dan 32 milyard kubmetrə, TAP-ı isə 10-dan 20 milyard kubmetrə. Bu, sırf Avropada artan tələbatla bağlıdır. Belə olmasaydı, biz sormayə qoymazdıq. Rusiya-Ukrayna müharibəsi başlayandan sonra biz qaz təchizatı və ya onun artırılması ilə bağlı 10-dan artıq Avropa ölkəsindən müraciət almışıq və onun üzərində işləyirik. Təsədüfi deyil ki, Avropa Komissiyası Azərbaycanı etibarlı tərəfdaş adlandırdı. Bu, elə bir haldır ki, biz hər zaman etibarlı tərəfdaş olmuşuq".

Məlumdur ki, hazırda bir çox ölkələr qaza olan yüksək tələbat və enerji böhranı şəraitində yeni imkanlar axtarırlar. Nəticədə Azərbaycan qaz ixracı coğrafiyası getdikcə genişlənir. Beləliklə, bu, hər iki tərəf üçün sərfəlidir. Yəni Avropaya öz enerji təhlükəsizliyini qorumaq üçün mavi yanacaq lazımdır, ölkəmiz isə özünün nəhəng enerji ehtiyatları üçün etibarlı bazar əldə edir.

2006-cı ildən Gürcüstan Azərbaycandan Cənubi Qafqaz Boru Kəməri ilə qaz alır. Türkiyəyə qaz 2007-ci ildən Bakı-Tbilisi-Ərzurum kəməri, 2018-ci ildən isə TANAP-la (Trans-Anadolu Qaz Boru Kəməri) (Trans-Adriatik Qaz Boru Kəməri) Avropaya da ixrac edilir. TAP 3500 kilometrlik "Cənub

qaz dəhlizi"nin sonuncu seqmentidir, İtaliya torpağında bitir və bu ölkənin qaz şəbəkəsinə birləşir.

Yeni çağırışlar qarşısında qaza tələbatın artması və bu ehtiyacın ödənilməsi kompleks tədbirlərin görülməsini, o cümlədən ixrac infrastrukturunun saxləndirilməsini zərurətə çevirir. Keçən il istifadəyə verilən Yunanistan-Bolqarıstan Qaz İnter-konnektoru (IGB) da bu məqsədə xidmət edir. 182 kilometrlik bu kəməz Bolqarıstanın və Yunanistanın qaz neqli şəbəkələrini birləşdirir. "Bulqarqaz EAD" dövlət şirkəti ilə "Şahdəniz" konsorsiumu arasında imzalanmış müqaviləyə əsasən, Bolqarıstan illik 3 milyard, daha sonra 5 milyard kubmetr qaz ötürüləcək. Bununla da Azərbaycan təbii qazı bu ölkənin mavi yanacağı tələbatının 25-30 faizini təmin edəcək.

IGB-nin açılışı zamanı bildirilib ki, Bolqarıstanın başqa, Avropanın daha üç ölkəsi - Rumıniya, Macarıstan və Slovakiya əlavə qaz almaq və nəql etmək istəyirlər. Bu 4 ölkədə olan infrastruktur vasitəsilə Azərbaycan qazını digər ölkələrə də göndərmək mümkündür. Beləliklə, qaz daha tez və etibarlı şəkildə Mərkəzi, Qərbi və Cənubi Avropaya çatdırıla bilər.

İmzalanmış müqavilələrə əsasən, Rumıniya artıq bu ilin yanvarından Azərbaycan qazını almağa başlayıb. Razılaşma təbii qazın TAP-ın Yunanistan-Komotini çıxış nöqtəsindən IGB vasitəsilə planlı nəqli ilə nəzərdə tutur. Mavi yanacağın Rumıniyaya tədarükü üzrə müqavilə aprelin 1-dək 300 milyon kubmetr qazın vurulmasını planlaşdırılır.

Azərbaycan qazının Balkan ölkələrinə nəql olunması üçün isə İon-Adriatik qaz kəmərinin tikintisi nəzərdə tutulub. Bu, TAP-ın davamı olacaq, Albaniyadan keçərək Azərbaycan qazını Xorvatiya, Monteneqro, Bosniya və Herseqovinyaya çatdıracaq. Kəmərin tikintisinin 2025-ci ildə başa çatacağı gözlənilir.

Qaz ixracının artırılmasının şərtləri sırasında hasilatın çoxalması da önəmli yer tutur. Hazırda Xəzər Azərbaycan sektorunda bir sıra ümid verən yataqlarda iş gedir. Hələlik əsas ixrac resurs bazamız "Şahdəniz" yatağıdır. Amma yaxın gələcəkdə "Abşeron", "Şəfaq", "Asiman", "Ümid-Babək" və "Azəri-Çıraq-Günəşli"nin dərin qaz adlandırılan yataqlarından da hasilat alınacaq.

Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"

Humanitar yardım - diqqət, dəstək, həmrəylik

Azərbaycan dünyada həm də xeyirxah və mərhəmətli ölkə kimi tanınır

Humanitar yardımın əsas məqsədi insana, insanlığa xidmət etməkdir. Dünyanın müxtəlif yerlərində baş verən təbii fəlakətlərin, törədilən fəciələrin fəsadlarının aradan qaldırılması və zərərçəkən insanların yaşam şəraitinin bərpa edilməsi humanitar yardımın vəzifəsidir. Başqa sözlə, təbii fəlakətlər və fəciələr nəticəsində ortaya çıxan riskin azaldılması humanitar yardım sistemi ilə həyata keçirilir. Beynəlxalq Qırmızı Xaç Komitəsi, Beynəlxalq Miqrasiya Təşkilatı, digər beynəlxalq qurumlar, donor agentliklər və qeyri-hökumət təşkilatları bu sistemin vacib iştirakçılarıdır.

Son 10-15 ildə Azərbaycan humanitar yardım siyasətinin önəmli iştirakçılarından birinə çevrilib. Ölkəmizdə dövlət siyasətinin mərkəzində insan amili dayandığı üçün humanitar yardım da qətiyyətlidir. Azərbaycan təbii fəlakətlərdən, müharibələrdən əziyyət çəkən ölkələrə ilk yardım edən dövlətlər sırasındadır. Maddi yardım göstərmək təkcə siyasi idarəçilik deyil, həm də şəfqətdir, mərhəmətdir. Azərbaycan dövləti bu mərhəməti və şəfqəti pandemiya dövründə sığdırmışdır. Qoşulma Hərəkatının Sədri olan

Prezident İlham Əliyev həmin vaxt təklif etmişdi ki, BMT Baş Assambleyasının hökumət və dövlət başçıları səviyyəsində xüsusi sessiyası çağırılsın. Videokonfrans şəklində keçirilən bu sessiyada dünyanın 130-dan çox dövləti iştirak etdi və onların hamısı Azərbaycan Prezidentinin təklifini qəbul etdi. Bu, həm də o zaman idi ki, peyvəndlərə bağlı ikili standartlar açıq-aydın hökm sürürdü. Ona görə də İlham Əliyev sözügedən videokonfransda həmin ayrı-seçkiliyə qarşı etirazını da bildirmişdi.

Dövlətimizin başçısı bir neçə gün öncə X Qlobal Bakı Forumunun açılışındakı çıxışında da özəmlilik fikirlərini təkrar dilə gətirdi: "Biz pandemiyanın ilk aylarında peyvəndlər miqdarını artırmaq və peyvəndlərin qeyri-bərabər paylanılmasına etiraz səsini ucaltmışdıq. Biz COVID 19-dan sonrakı dövr məsələsinə diqqət yönəltmişdik. Bununla yanaşı, biz əksəriyyəti Qoşulmama Hərəkatına üzv olan 80-dən artıq ölkəyə maliyyə və humanitar yardım etdik. Biz koronavirusla mübarizəni dəstəkləmək üçün Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatına 10 milyon ABŞ dolları həcmində birbaşa ianə etdik".

Vaxt var idi Azərbaycan xarici ölkələrdən maddi dəstək alır, beynəlxalq humanitar təşkilatların yardımına müraciət edirdi. Amma bu gün tam əksinədir. Azərbaycan özünü imkanlı ölkələrə humanitar yardımlar göstərir, əl tutur. Bu cür yardımlar

2011-ci ildən Asiya, Afrika, Latın Amerikasının ölkələrinin bir çoxuna edilmişdir. 2014-cü ildə leysan yağışları üzündən daşqınlara məruz qalan Serbiya, Bosniya və Herseqovinyaya da Azərbaycan humanitar yardımlar göndərmişdir. Təkcə bunları? Yox, əlbəttə. Ötən il Ukrayna xalqına göstərilən humanitar yardımını qeyd edə bilərik. Ümumi çəkisi 170 tondan artıq olan həmin humanitar yardım 3,37 milyon manatlıq dərman vasitələri və tibbi sərfiyyat malları, eləcə də 1 milyon manatlıq ərzaq məhsulları daxil idi. Bundan başqa, Ukraynadakı vəziyyətlə əlaqədar ölkə rəhbərliyinin tapşırığı ilə Azərbaycan tərəfindən Moldovaya pənah aparan ukraynalı qaçqınlar üçün ümumi məbləği 23,2 milyon manatdan artıq olan 550 tona yaxın humanitar yardım göndərilmişdir.

Fevralın 6-da qardaş Türkiyədə baş verən dəhşətli zəlzələ nəticəsində çoxlu sayda insan tələfatının olması ölkəmizdə böyük kədərlə qarşılandı. Hər kəsin içində baş qaldıran yardım hissi, kömək duyğusu anında insanları və dövləti səfərbər etdi. Təsədüfi deyil ki, Türkiyəyə qardaş yardımını ilə ilk çatan Azərbaycan oldu. Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə Fövqəladə Hallar Nazirliyinin xüsusi riskli xətəri və qəzaxlasətmə dəstələri təcili surətdə Türkiyəyə göndərildi. Dövlətimizin, eləcə də Heydər Əliyev Fondunun qardaş ölkəyə yardımını bu gün də davam edir.

Vətən, xalq, millət, qardaş sevgisi hər bir Azərbaycan vətəndaşının qanında, canında daşdığı bir dəyərdir. Bu dəyərin no qədər böyük bir sərvət olduğunu bəzən anlama bilmirik. Bəzən də o dəyərin içində itibarıq, sərvətin üstünə sərvət əlavə edirik - qardaş Türkiyədə zəlzələ fəlakətinin içində düşmüş qardaşlarımızın yardımına ilk qaçdıgımız kimi. Həmin günlərdə bütün dünya gördü. Bundan şok olan da tapıldı, heyrdən gözləri bərələndi də gördük.

Humanitar yardım insanların milliyyətinə, irqinə, cinsinə, dini etiqadına, siyasi mənsubiyyətinə və baxışlarına görə edilmişdir. Humanitar yardım zərərçəkmiş insanların həyatlarının yenidən qurulmasına dəstəkdir, həmin ölkə ilə həmrəylik nümayiş etdirməkdir. Məhz bu dəstək beynəlxalq arenada Azərbaycanın nüfuzundan, siyasi gücündən xəbər verir.

Amma bu da bir faktkdir ki, Azərbaycan dövlətinin humanitar yardım siyasəti xalqın iradəsinə və milli-mənəvi dəyərlərinə bağlı olduğu qədər də iqtisadiyyatın imkanından asılıdır. Bu gün iqtisadiyyatımız elə bir zirvəyə qədəm qoymuş ki, Azərbaycan bütün dünyada ehtiyacı olana əl tuta, köməyinə çata bilər.

Züleyxa ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

KOBİA və bp arasında əməkdaşlığa dair anlaşma memorandumu imzalanıb

bp ilə ölkəmizdə sahibkarlığın dəstəklənməsini hədəfləyən layihələrdə əməkdaşlıq ediləcək, həmçinin regionlarda gənc sahibkarlığın və aqroturizmin inkişafına dəstək məqsədilə iki yeni layihə həyata keçiriləcək.

İqtisadiyyat Nazirliyinin tabeliyində Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyi (KOBİA) və bp arasında əməkdaşlığa dair yeni anlaşma memorandumu imzalanıb. Sənədi KOBİA-nın İdarə Heyətinin sədri Orxan Məmmədov və bp-nin Xəzər regionunda kommunikasiya və xarici əlaqələr üzrə vitse-prezidenti Bəxtiyar Aslanbəyli imzalayıblar.

Bununla bağlı "Bakı KOB evi"ndə keçirilmiş tədbirdə qeyd edilmiş ki, yeni sənəd KOBİA və bp arasında səmərəli əməkdaşlığın davamıdır. Memorandum çərçivəsində KOBİA və bp ölkəmizdə sahibkarlığın dəstəklənməsini hədəfləyən layihələrdə tərəfdaşlıq edəcəklər.

Tədbir çərçivəsində KOBİA və bp-nin dəstəyi ilə birgə həyata keçiriləcək iki yeni layihə barədə məlumat verilib. Qeyd olunub ki, layihələrdən biri kənd yerlərində gənc sahibkarların inkişafına dəstək məqsədi daşımaqla Samux, Goranboy və Şəmkir rayonlarında həyata keçiriləcək. Layihə çərçivəsində azmənatlı ailələrdən olan və sahibkarlığa maraqlı gənclər seçilərək onlara gələcək biznes fəaliyyətlərinə hazırlıq üçün təlim keçiləcək. Təlimləri uğurla başa vuracaq gənclərə kiçik bizneslərini qura bilmələri üçün lazımı avadanlıqlar verəcək, onlara mentor dəstəyi göstəriləcək. Layihə "Kənd İnkişafına Dəstək" İctimai Birliyi tərəfindən icra olunacaqdır.

Digər layihə isə Tovuz rayonunda aqroturizmin inkişafına dəstək məqsədi daşıyır. Layihə bu rayonda seçilmiş azmənatlı ailələr üçün gəlir və məşğulluq imkanları yaratmağı nəzərdə tutur. Layihə çərçivəsində aqroturizmle məşğul olan yeddi sahibkarlıq subyektinin işi həyətli üçün təlimlər keçiriləcək, mentorluq dəstəyi göstəriləcək və həmin müəssisələr avadanlıqlarla təchiz olunacaq. Bundan başqa, ehtiyacı olduğu halda həmin sahibkarlıq obyektlərinin təmirinə də dəstək göstəriləcək. Layihə Regional İnkişaf İctimai Birliyi tərəfindən icra olunacaqdır.

Tədbirdə, həmçinin "Ekvita" şirkətinin, "Kənd İnkişafına Dəstək" və Regional İnkişaf İctimai birliklərinin nümayəndələri sözügedən layihələr barədə məlumat veriblər.

Müstəqillik dövrü Azərbaycan ədəbiyyatının əsas yaradıcılarından biri olan Xalq yazıçısı Anar çoxcəhətli yaradıcılıq fəaliyyətinə malik görkəmli yazıçı və tanınmış ictimai xadimdir. Anarın ədəbiyyatımızın və ictimai fikrimizin inkişafı yollarında keçirdiyi məsuliyyətli və şərfəli yol ölkəmizin və xalqımızın müstəqillik taleyi ilə üzvi surətdə bağlı olub, ədəbiyyat və incəsənətimizin inkişaf etdirilməsindən müstəqil dövlətçiliyimizin qazanılmasına və daha da möhkəmləndirilməsinə qədərki bütün istiqamətləri özündə birləşdirir.

Ölkəmizin ən görkəmli yaradıcı ziyalılarından biri olan Yazıçılar Birliyinin sədri, Xalq yazıçısı Anar Azərbaycan ədəbiyyatında altmışıncılar ədəbi hərəkatının əsas liderlərindən biridir. Azərbaycanda altmışıncıların fəaliyyətinin ədəbiyyatda yeniləşmə meyllərindən ədəbi-ictimai hərəkat səviyyəsinə qalxmasında Xalq yazıçısı Anarın böyük xidmətləri vardır. Onun həm altmışıncılar ədəbiyyatının ideya-estetik enerjisini özündə əks etdirən, orijinal sənətkarlıq xüsusiyyətlərinə malik olan bədii əsərləri, həm də nəşr etdirdiyi "Qobustan" jurnalı vasitəsilə həyata keçirdiyi ümummilli yaradıcı fəaliyyət ölkəmizdə ədəbi-ictimai proseslərin altmışıncılardan - altmışıncılar hərəkatı məqamına yüksəlməsində müstəsna dərəcədə əhəmiyyət kəsb etmişdir. Daha doğrusu, Anar sovet dövrü Azərbaycan ədəbiyyatının mürəkkəb ictimai-siyasi mühitində yeni ədəbiyyatın əsas yaradıcılarından biri kimi qəbul olunmuşdur. Hətta keçmiş Sovet İttifaqı məkanında da altmışıncıların təmsil edən bir neçə tanınmış yeni nəsəl yazıçı və şairlə birlikdə Anar altmışıncıların parlaq bir nümunəsinə çevrilərək ədəbi prosesin istiqamətini dəyişdirməyi bacarmışdır. Anar özünün dərinməzmunlu əsərlərini Azərbaycan ədəbi mətbuatı ilə yanaşı, keçmiş SSRİ-nin dünyada yayılan və oxunan "Noviy mir", "Drujba narodov", "Yunost" kimi jurnallarında da çap etməklə həm müttəfiq respublikalarda, həm də Avropa ölkələrində, ən azı keçmiş sosialist düşürgəsində nöinki tanınmış, hətta altmışıncılar hərəkatının önünə çıxmışdır.

Özən zaman Sovet İttifaqı miqyasında qazandığı mövqeyi indi Anar türk dünyası ədəbiyyatında da çap etməklə həm müttəfiq respublikalarda, həm də Avropa ölkələrində, ən azı keçmiş sosialist düşürgəsində nöinki tanınmış, hətta altmışıncılar hərəkatının önünə çıxmışdır.

Heç şübhəsiz, Anarın XX əsrin altmışıncı illərində fərqli ədəbi nəsəl kimi meydana çıxması altmışıncıların ən görkəmli - İosif Brodski, yaxud Yevgeniy Yevtushenko və ya Andrey Voznesenski ilə müqayisə etmək olar. Hətta bu müqayisədə də əsl ədəbiyyat yaratmaq baxımından Anar xeyli dərəcədə qabaqdadır. Rusiya altmışıncıların ictimai-siyasi pafos və açıq publisistik etirazlar ön mövqədə olduğu halda, Anar da cəmiyyətdəki ziddiyyətlərin həyatın adilliklərini və dərinliklərini təsviri fonunda təsvir edilməsi ilə rejimin daxili mahiyyətinin puçluğunun, çöküşünün təqdimatı diqqət mərkəzinə çəkilmişdir. Beləliklə, Anar və "Qobustan" jurnalı sovet ədəbiyyatı mühitində həmin ədəbiyyatın əsaslandığı ideoloji mühiti açıq şəkildə tənqid etmədən sosialist realizmi yaradıcılıq metodunun prinsiplərinin çərçivəsindən çıxan, bu ideoloji cərəyanın sədlərini aşan yeni tipli ədəbiyyat yaratmaq ədəbi mühitin məcrasını gerçək insana və real həyat həqiqətlərinə doğru istiqamətləndirmişdir. Müasirləri və həmfikirilərindən bir çoxunun siyasi publisistika üslubunda dediklərini əsl ədəbiyyat vasitəsilə ifadə etmişdir.

XX əsrin altmış-səksəninci illərində Anarın sərt realizm üslubunda yazdığı bədii əsərlər sosialist realizmi metodunun ideoloji buzlurını sındırmış və yeni tipli ədəbiyyatın aydın bir modelini meydana qoymuşdur. "Nəsrin fəzası" adlı elmi-ədəbi traktatı altmışıncılar ədəbiyyatının və yeni realizm ədəbi axınının manifesti kimi səslənmişdir. "Nəsrin fəzası" geniş mənada da ədəbiyyatın fəzasını və üfqlərini müəyyən edən və istiqamətləndirən mükəmməl elmi-ədəbi traktatdır. Tə-

rəddü etmədən Anarın altmışıncı illərdə qələmə aldığı bir çox əsərləri - "Ağ liman", "Beşmərtəbəli evin altıncı mərtəbəsi", "Molla Nəsrəddin - 66" və sair orijinal bədii nəsə nümunələrini Azərbaycanda altmışıncıların fəaliyyətinin ədəbiyyatda yeniləşmə meyllərindən ədəbi-ictimai hərəkat səviyyəsinə qalxmasında Xalq yazıçısı Anarın böyük xidmətləri vardır. Onun həm altmışıncılar ədəbiyyatının ideya-estetik enerjisini özündə əks etdirən, orijinal sənətkarlıq xüsusiyyətlərinə malik olan bədii əsərləri, həm də nəşr etdirdiyi "Qobustan" jurnalı vasitəsilə həyata keçirdiyi ümummilli yaradıcı fəaliyyət ölkəmizdə ədəbi-ictimai proseslərin altmışıncılardan - altmışıncılar hərəkatı məqamına yüksəlməsində müstəsna dərəcədə əhəmiyyət kəsb etmişdir. Daha doğrusu, Anar sovet dövrü Azərbaycan ədəbiyyatının mürəkkəb ictimai-siyasi mühitində yeni ədəbiyyatın əsas yaradıcılarından biri kimi qəbul olunmuşdur. Hətta keçmiş Sovet İttifaqı məkanında da altmışıncıların təmsil edən bir neçə tanınmış yeni nəsəl yazıçı və şairlə birlikdə Anar altmışıncıların parlaq bir nümunəsinə çevrilərək ədəbi prosesin istiqamətini dəyişdirməyi bacarmışdır. Anar özünün dərinməzmunlu əsərlərini Azərbaycan ədəbi mətbuatı ilə yanaşı, keçmiş SSRİ-nin dünyada yayılan və oxunan "Noviy mir", "Drujba narodov", "Yunost" kimi jurnallarında da çap etməklə həm müttəfiq respublikalarda, həm də Avropa ölkələrində, ən azı keçmiş sosialist düşürgəsində nöinki tanınmış, hətta altmışıncılar hərəkatının önünə çıxmışdır.

Anarın ədəbiyyat fəzası və gerçəklikləri

altmışıncıların ədəbiyyatının fəzasını və bütövlükdə ədəbi-ictimai fikrin üfqlərini müəyyən edən elmi-ədəbi əsər kimi də diqqəti cəlb edir. Bu o deməkdir ki, Anar XX əsrin altmışıncı illərindən etibarən yaranan yeni ədəbiyyatın əsas liderlərindən biri kimi diqqəti cəlb etmişdir.

O zaman Sovet İttifaqı miqyasında qazandığı mövqeyi indi Anar türk dünyası ədəbiyyatında da çap etməklə həm müttəfiq respublikalarda, həm də Avropa ölkələrində, ən azı keçmiş sosialist düşürgəsində nöinki tanınmış, hətta altmışıncılar hərəkatının önünə çıxmışdır.

Heç şübhəsiz, Anarın XX əsrin altmışıncı illərində fərqli ədəbi nəsəl kimi meydana çıxması altmışıncıların ən görkəmli - İosif Brodski, yaxud Yevgeniy Yevtushenko və ya Andrey Voznesenski ilə müqayisə etmək olar. Hətta bu müqayisədə də əsl ədəbiyyat yaratmaq baxımından Anar xeyli dərəcədə qabaqdadır. Rusiya altmışıncıların ictimai-siyasi pafos və açıq publisistik etirazlar ön mövqədə olduğu halda, Anar da cəmiyyətdəki ziddiyyətlərin həyatın adilliklərini və dərinliklərini təsviri fonunda təsvir edilməsi ilə rejimin daxili mahiyyətinin puçluğunun, çöküşünün təqdimatı diqqət mərkəzinə çəkilmişdir. Beləliklə, Anar və "Qobustan" jurnalı sovet ədəbiyyatı mühitində həmin ədəbiyyatın əsaslandığı ideoloji mühiti açıq şəkildə tənqid etmədən sosialist realizmi yaradıcılıq metodunun prinsiplərinin çərçivəsindən çıxan, bu ideoloji cərəyanın sədlərini aşan yeni tipli ədəbiyyat yaratmaq ədəbi mühitin məcrasını gerçək insana və real həyat həqiqətlərinə doğru istiqamətləndirmişdir. Müasirləri və həmfikirilərindən bir çoxunun siyasi publisistika üslubunda dediklərini əsl ədəbiyyat vasitəsilə ifadə etmişdir.

XX əsrin altmış-səksəninci illərində Anarın sərt realizm üslubunda yazdığı bədii əsərlər sosialist realizmi metodunun ideoloji buzlurunu sındırmış və yeni tipli ədəbiyyatın aydın bir modelini meydana qoymuşdur. "Nəsrin fəzası" adlı elmi-ədəbi traktatı altmışıncılar ədəbiyyatının və yeni realizm ədəbi axınının manifesti kimi səslənmişdir. "Nəsrin fəzası" geniş mənada da ədəbiyyatın fəzasını və üfqlərini müəyyən edən və istiqamətləndirən mükəmməl elmi-ədəbi traktatdır. Tə-

dr. Ədəbi növlərdən və janrlardan istifadə etmək baxımından Anar Azərbaycan ədəbiyyatındakı ən universal yazıçılardan biridir. Həm də Anarın təmsalında universalılla professionalıq bir-birini yüksək səviyyədə tamladığı üçün o, sözün böyük mənasında, yazıçı, sənətkar məqamına çatmışdır. Bununla belə, Anar hər şeydən əvvəl nasir kimi şöhrət qazanmışdır. XX əsrin ikinci yarısı və müstəqillik epoxasında Azərbaycan bədii nəsrinin sədəvrləri Anarın qələmindən çıxmışdır.

"Molla Nəsrəddin - 66" satirik hekayələri klassik molla-nəsrəddinçi ədəbi ənənənin yeni tarixi şəraitindəki fərqli bir təzahürüdür. "Molla Nəsrəddin - 66" hekayələr silsiləsi yeni tarixi mərhələdə Azərbaycan ədəbiyyatında Cəlil Məmmədquluzadə və "Molla

vet siyasi sisteminin qocalıb köhnəməsinin və çökməyə məhkum olmasının Azərbaycan ədəbiyyatındakı ilk paroludur. "Yaxşı padşahın nağılı" hekayəsi isə sovet cəmiyyətinin ədəbi alleqoriyasıdır. "Ağ qoç, qara qoç" dövlət müstəqilliyi idealının mükəmməl romanıdır.

XX əsrin II yarısı Azərbaycan dramaturgiyasının görkəmli yaradıcıları sırasında Xalq yazıçısı Anarın da fəxri yeri vardır. "Adamın adamı", "Şəhərin yay günləri", "Şəhərin qış günləri" Anarın yeni dövr Azərbaycan dramaturgiyasındakı ədəbi möhürüdür. "Sizi deyib gəlmişəm" pyesi ilə Anar klassik molla-nəsrəddinçilərin öz sözləri vasitəsilə, heç bir əlavə və düzəliş etmədən orijinal bir nümunəni yaratmışdır. Bu həm də molla-nəsrəddinçi ənənələrin büt-

tün dövrlər üçün aktual və müasir olduğunu əyani şəkildə nümayiş etdirən bənzərsiz ədəbi nümunə kimi də əhəmiyyətlidir. Anar sənətkarlığı ilə də Azərbaycan dramaturgiyasında yeni səhifələr açmışdır. Anar ssenarist-dramaturq kimi də dramaturgiyada fərqlənir. Ssenarilərdə dramatik süljetlər olduğu kimi, dramaların da ssenari xüsusiyyətləri vardır. Ona görə də Anarın dramaları əsasən ssenari mötni yazmadan film çəkmək olar. "Torpaq, Deniz, Od. Səma", "Gün keçdi", "Qəm pəncərəsi" Anarın kinodramaturgiyasını zinatləndirən qiymətli əsərləridir. Mirzə Fətəli Axundzadə, Üzeyir bəy Hacıbəyli, Hüseyn Cavid, Səttar Böhlüzdəyov həsr edilmiş sənədli filmləri həm də bədii filmlərdir. "Dədə Qorqud" filmi həm Anarın kinodramaturgiyasının və həm də Azərbaycan kino sənətinin şah əsəridir. Bu film "Kitabi-Dədə Qorqud" eposu əsasında çəkilmiş ssenariyə əsaslanır. Anar VII əsr Azərbaycan eposu olan "Kitabi-Dədə Qorqud" dastanının süljetlərini və qəhrəmanlarını yaşadığı dövrlə üzvi surətdə əlaqələndirməklə XX əsrin və sonrakı dövrlərin yeni tipli "Dədə Qorqud"nu yaratmışdır. Sovet ideologiyasının hökm sürdüyü şəraitdə meydana çıxmış bu film Azərbaycan milli düşüncənin, vətənpərvərlik təbiyyəsinin, azərbaycanlıq ideyalarının genişləndirilməsinə və qiyyətləndirilməsinə bir ordu qədr xidmət göstərmişdir. Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyev Xalq yazıçısı Anarın "Dədə Qorqud" filminə yüksək qiymət vermişdir: "Mən Anarın bu münasibətlə yaratdığı filmi çox qiymətləndirirəm. ...Anarın bu barədə təşəbbüsü olmasaydı, "Dədə Qorqud" filmi ni yaratmasaydı, "Kitabi-Dədə Qorqud" dastanı haqqında xalqımız üçün bu qədər geniş məlumat yox idi". Oxuculara məlum olduğu kimi, Anarın yaradıcılığında poeziyanın da özünəməxsus yeri vardır. O, şeir yazmayı, sadəcə, ho-

vəs andlarsa da, hətta "həvəsdi-nəbəsdi" desə də, onun yaradıcılığında poeziya davamlı yer tutur. Müşahidə olunan əsas cəhət bundan ibarətdir ki, Anarın şeirləri daha çox intellektual fikirlərin poetikləşdirilməsindən yəqin olmuşdur. Anar bir çox hallarda məqalələrində və ya nəsr əsərlərində ifadə etdiyi tezisləri müstəqil şeirlərə çevirir. Şeirlərini kitab halında oxuculara çatdırması, nəvələrinə həsr etdiyi uşaq şeirlərini böyük həvəslə yazmaqda davam etdirməsi şeir yazmaq onun Anar da közərməkdə olduğunu, səmərəyini aydın surətdə göstərir. Anarın nəsrindəki lirizmin bir kökü də onun şeirə bağlı olmasından irəli gəlir.

Azərbaycanda tənqid və ədəbiyyatşünaslığın inkişafında da Anarın müstəsna xidmətləri var

dır. Böyük demokrat Cəlil Məmmədquluzadə haqqında Anarın "Anlamaq dərdi" əsərindən ciddi əsər göstərmək çətindir. "Ədəbi Mirzə Cəlil" məqaləsi də ustad Mirzə Cəlil Məmmədquluzadəyə həsr olunmuş əhəmiyyətli elmi-publisistik əsərdir. Azərbaycan ədəbiyyatının görkəmli yaradıcılarından bəhs edən ədəbiyyatşünaslıq yönümlü əsərlərində Anar ədəbiyyatın bütün dövrlərinə və ədəbiyyatımızı yarananların sənət dünyasına nöinki tədqiqatçı, hətta mütəfəkkir səviyəsində dərinləndirən böhdə olduğunu əyani şəkildə nümayiş etdirir. Bununla belə, "Dədə Qorqud dünyası" əsəri Anarın tənqid və ədəbiyyatşünaslıq sahəsindəki fəxsiyyətlərini Azərbaycan zirvəsidir. "Dədə Qorqud dünyası" monoqrafik tədqiqatı dünya qorqudşünaslığında möhtəşəm Azərbaycan fəxsiyyətlərini təhlükələrə qoruyub saxlamağın zəruriliyi yazıçı-filosof səviyyəsində təsvir edilərək ümumiləşdirilmişdir.

Geniş dünyəvi dünyagörüşə, zəngin mütaliyə və dərin biliyə malik olan Anar ictimai baxışlarını görə azərbaycanlıdır. Klassik azərbaycanlılığın XX əsrin axırları və XXI əsrin əvvəllərində mükəmməl təməllərini yaratmış görkəmli sənətkarlarımızdan sonra XXI yüzilliyin atanasında, 1999-cu ildə "Azərbaycanlıq haqqında düşüncələr" adlı məqaləsi ilə yeni tarixi epoxanın azərbaycanlıq konsepsiyasını irəli sürən Anar milli kimlik məsələsinə milli dövlət müstəqilliyi məsələsi ilə birlikdə dəyərləndirmişdir. Anarın Azərbaycan dilinin qorunması və zənginləşdirilməsi, milli mədəniyyətin təhlükələrə qoruyub saxlanması, Azərbaycan xalqının çoxəsrlik taleyini, keşməkeşli həyatı və mübarizə yollarını, görkəmli şəxsiyyətlərini ideallarını və aqibətini, nəhayət, gələcəyə baxışlarını əks etdirən möhtəşəm ədəbi-tarixi salnamədir. Bir sözlə, Xalq yazıçısı Anarın ədəbiyyat fəzası Azərbaycan ədəbiyyatının tarixi təkamülünün və müasir inkişafının bütün imkanlarını və geniş üfqlərini əks etdirir.

Yazıçı-təşkilatçı kimi də Xalq yazıçısı Anar böyük uğurlara imza atmışdır. Azərbaycan Yazıçılar Birliyi kimi məsuliyyətli və şərfəli bir yaradıcılıq təşkilatına uzun dövr ərzində rəhbərlik etməyi böyük uğurla davam etdirməsi Anarın çoxcəhətli fəaliyyətinin mühüm nailiyyətlərindən biridir. Ədəbi-elmi təşkilatların dağıdılmasına dair çağırışların gür səslə boyan edildiyi çətin bir dövrdə Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin və onun mətbu orqanlarının yaşadılmasına nail olması Anarın tarixi xidmətlərindəndir. Vaxtilə Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin deputatı və Mədəniyyət komissiyasının rəhbəri kimi də ölkəmizdə yaradıcı ziyalıların həmrəyliyi və birliyinin təmin olunması, dəstəklənməsi, istiqamətləndirilməsi işinə ürəkli xidmət etmişdir.

Xalq yazıçısı Anar mütəfəkkir sənətkardır. Onun bədii əsərləri dərin ictimai məzmunla malikdir. Cəmiyyətin inkişafı prosesləri ilə bağlı ən aktual məsələlər Anarın əsərlərində böyük məharətlə bədii cəhətdən əsaslandırılmış şəkildə əks etdirilir. O, qoşa qanad kimi mövzunun aktuallığı ilə əsərin bədii xüsusiyyətlərini şəxsiyyətə təsvir etməyi bacarır. Heç bir halda Anarın əsərlərində məzmun bədii formayı, yaxud əksinə, forma məzmunu üstələyibilməmişdir. Anarın əsərləri forma ilə məzmunun üzvi sintezi və

O, sözün böyük mənasında, müstəqillik dövrü Azərbaycan ziyalılığının rəmzidir. Azərbaycan dövləti Xalq yazıçısı Anarın xidmətlərinə daim yüksək qiymət vermişdir. Müstəqil Azərbaycan dövlətinin "İstiqlal" və "Heydər Əliyev" kimi ən möhtəbər ordenləri ilə təltif edilmiş, Dövlət mükafatına layiq görülmüş Anar müstəqilliyin, xalqımızın, ədəbiyyatımızın və ictimai fikrimizin daha da inkişaf etdirilməsi yollarında yorulmadan xidmət göstərməkdə davam edir. Bu gün Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin sədri, Xalq yazıçısı Anar yeni-yeni qiymətli bədii əsərlər yaratmaqla və dünya miqyasında ölkəmizi və ədəbiyyatımızı yüksək səviyyədə, layiqincə təmsil etməklə müstəqil dövlətimiz və xalqımız qarşısında özünün böyük borcunu şərəflə yerinə yetirir.

yaradıcılıqla ifadə olunmuş vəhətdəndən yəqinləşmiş mükəmməl ədəbi örnəklərdir. Novator yazıçının orijinal bədii formaya malik olan bədii əsərləri məzmunca da yenidir. Anar ədəbiyyata, sadəcə, müşahidə etdiyi deyil, keşf etdiyi həyat materialını və yeni imkanı götürmüşdür. "Ağ liman", "Beşmərtəbəli evin altıncı mərtəbəsi", "Macal" və başqa əsərlərində təsvir edilən hadisələr və insanlar yazıçının özünə qədər və həyata özündən sonra da ədəbiyyatda heç bir qələm ustadının əsərlərində rast gəlmədiyimiz hadisələr və bənzərsiz obrazlardır. Bu əsərlərin mövzusu da, süjeti də, obrazları da Anara məxsusdur.

Anar Azərbaycan ədəbiyyatında fərqli ədəbi simadır. Yaradıcılığın müstəqillik dövrünə aid əsərlərində də Anar hamının gözü qarşısında cərayan edən adi əhvalatları ədəbiyyat mövzusuuna çevirməklə, yaradıcı tarixi mərhələnin mahiyyətini ədəbiyyat vasitəsilə canlandırmaqla çıxardığı noticələri oxucunun gözü açan, onu daha dərinləndirən düşüncəyə yönləndirən qonaqlar kimi təqdim edir. Fikrimcə, Anarın "Ağ qoç, qara qoç" əsəri Azərbaycan ədəbiyyatında keçid dövrünün ən böyük romanıdır. Bu əsərdə müstəqillik qazanmış ölkəni çətin şəraitdə əhatə edən qara buludların çevrəsindən çıxarıb qoruyub saxlamağın zəruriliyi yazıçı-filosof səviyyəsində təsvir edilərək ümumiləşdirilmişdir. "Otel otağı" povesti isə xalq yazıçısının xalqına açılan dünyadakı ayıqlıq mesajıdır, sadələşmişlik bəlasından xilas olmağa çağırışıdır. Anar Azərbaycan xalqının tarixi taleyini, cəmiyyətin qabarma və çökəlmələrini mütəfəkkir səviyyəsində dərinləndirən dərək etməyin və bütün bunları görkəmli mütəfəkkir yazıçı kimi istedadla şərh etməyin əsl nümunəsini göstərir. "Yaşamaq haqqı" ədəbi-tarixi traktatı yazıçı-vətəndaş-ictimai xadim Anarın Azərbaycan xalqının çoxəsrlik taleyini, keşməkeşli həyatı və mübarizə yollarını, görkəmli şəxsiyyətlərini ideallarını və aqibətini, nəhayət, gələcəyə baxışlarını əks etdirən möhtəşəm ədəbi-tarixi salnamədir. Bir sözlə, Xalq yazıçısı Anarın ədəbiyyat fəzası Azərbaycan ədəbiyyatının tarixi təkamülünün və müasir inkişafının bütün imkanlarını və geniş üfqlərini əks etdirir.

Yazıçı-təşkilatçı kimi də Xalq yazıçısı Anar böyük uğurlara imza atmışdır. Azərbaycan Yazıçılar Birliyi kimi məsuliyyətli və şərfəli bir yaradıcılıq təşkilatına uzun dövr ərzində rəhbərlik etməyi böyük uğurla davam etdirməsi Anarın çoxcəhətli fəaliyyətinin mühüm nailiyyətlərindən biridir. Ədəbi-elmi təşkilatların dağıdılmasına dair çağırışların gür səslə boyan edildiyi çətin bir dövrdə Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin və onun mətbu orqanlarının yaşadılmasına nail olması Anarın tarixi xidmətlərindəndir. Vaxtilə Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin deputatı və Mədəniyyət komissiyasının rəhbəri kimi də ölkəmizdə yaradıcı ziyalıların həmrəyliyi və birliyinin təmin olunması, dəstəklənməsi, istiqamətləndirilməsi işinə ürəkli xidmət etmişdir.

O, sözün böyük mənasında, müstəqillik dövrü Azərbaycan ziyalılığının rəmzidir. Azərbaycan dövləti Xalq yazıçısı Anarın xidmətlərinə daim yüksək qiymət vermişdir. Müstəqil Azərbaycan dövlətinin "İstiqlal" və "Heydər Əliyev" kimi ən möhtəbər ordenləri ilə təltif edilmiş, Dövlət mükafatına layiq görülmüş Anar müstəqilliyin, xalqımızın, ədəbiyyatımızın və ictimai fikrimizin daha da inkişaf etdirilməsi yollarında yorulmadan xidmət göstərməkdə davam edir. Bu gün Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin sədri, Xalq yazıçısı Anar yeni-yeni qiymətli bədii əsərlər yaratmaqla və dünya miqyasında ölkəmizi və ədəbiyyatımızı yüksək səviyyədə, layiqincə təmsil etməklə müstəqil dövlətimiz və xalqımız qarşısında özünün böyük borcunu şərəflə yerinə yetirir.

İsa HƏBİBBƏYLİ,
AMEA-nın prezidenti,
Milli Məclisin deputatı, akademik

Mədəniyyət

● Şəxsiyyətlərimiz

Hər bir xalq öz şəxsiyyətləri ilə böyüyür və milli qürur hekayəsini yaradır. Azərbaycanın ilk ali təhsilli rəssam-memarı, bu il anadan olmasının 150-ci ildönümü tamamlanan Zivər bəy Əhməd-bəyovun da adı hər bir soydaşımız üçün qürur mənbəyidir. O, ömrünün erkən çağlarında mehri ni məmurluq sənətinə salmışdır. Onun sirlərini dərinlən öyrənmiş, Bakıda, eləcə də Vətənin başqa guşələrində bir-birindən gözəl abidələr ucaltmışdır.

Ziyalı ailənin sonbəşiyi

Zivər bəy Gəray bəy oğlu Əhməd-bəyov 1873-cü ildə Şamaxı şəhərində anadan olub. Atası Gəray bəy Şamaxıdakı quberniya idarəsində kiçik məmur vəzifəsində işləyirdi. Ömrünü maarif işinin təşkilinə həsr etmişdi. Anası Töhfa xanım da o dövrün şərtləri daxilində yaxşı təhsil görmüşdü. Ədəbiyyata, musiqiyə dərinlən bələd idi, hətta şeirlər də yazırdı. Gəray bəylə Töhfa xanımın ailəsində 9 övlad böyüyürdü. Zivər bəy ailənin sonbəşiyi idi.

Zivər bəy Əhməd-bəyov ilk təhsilini mədrəsədə almışdır. Uşaqlıqdan ədəbiyyata, musiqiyə, rəssamlığa böyük maraq göstərirdi. Təhsildəki nailiyyətlərini nəzərə alaraq 1893-cü ildə ona Sankt-Peterburqda yerləşən I Nikolay adına Mülki Mühəndislik İnstitutunda oxumaq

Ucaltdığı abidələrdə yaşayan memar

üçün göndəriş verirlər. Həmin dövrdə memarlıq ən nüfuzlu peşələrdən idi və bu ali təhsil ocağında əsasən varlı zadəgan övladları təhsil alırdılar. Zivər bəy burada seçdiyi sənətə müəmməl yiyələnir. 1902-ci ildə institutu uğurla başa vurub Bakı Quberniya İdarəsində işə başlayır.

Bu o zaman idi ki, Zivər bəy ali təhsilini başa vurub Vətənə qayıtdığı il - yəni 1902-ci ildə Şamaxıda çox güclü zəlzələ baş vermişdi. Təbii fəlakət nəticəsində şəhərdə 4 min yaşayış evi, 8 qədim məscid, iki kilsə, 10-dan artıq mədrəsə, 40 qədim şərq hamamı, onlarca ticarət obyektini, bazar-dükən dağılaraq yerlə yeksan olmuşdu. Şamaxı qəzasında yerləşən 126 kənddə də 3 mindən çox ev, 40 məscid və çoxlu təsərrüfat tikililəri dağılmışdı. Zəlzələdən sonrakı illərdə Şamaxıda dağıntılardan aradan qaldırılması istiqamətində böyük işlər aparılırdı və burada Zivər bəy Əhməd-bəyov kimi peşəkər memarlara çox ehtiyac vardı. Həmin dövrdə o, şəhərin məhəllələrində düzən planlaşdırılmasına və tikilməsinə, zəlzələ zamanı ziyan dəymiş Şamaxı Cümə Məscidinin bərpası layihəsinin hazırlanmasına böyük emək sərf etdi.

Maraqlı tarixçə

Zivər bəy Əhməd-bəyovun 1902-ci ildə, demək olar ki, yarısay dağılmış bu tarixi abidənin bərpası layihəsinin hazırlanmasının, amma bərpası işinin onun özünə deyil, Bakıda yaşayan polyak memarı İosif Ploşkoya tapşırılmasının da maraqlı tarixçəsi var. Belə ki, zəlzələdən bir qədər sonra - 1903-cü ilin oktyabr ayında Cümə məscidinin bərpasına ianə toplamaq məqsədilə komitə yaradılır. Ölçmə çertyojları və başqa materiallar olmadığınca görə abidəni tam bərpa etmək çətin görünürdü. Tikilinin memarlıq dəyərini qiymətləndirməyə qabil olmayan, ona tarixi abidədən daha çox dini ibadət məkanı kimi baxan komitə üzvləri məscidin qədim bünövrəsinin və qorunmuş hissələrinin saxlanılmasına əsasən bərpasını məqbul sayırlar. Komitənin tapşırığı əsasında Şamaxı Cümə Məscidinin bərpası üzrə layihə hazırlayan Zivər bəy Əhməd-bəyov isə həm dağılmış binanın cizgilərini saxlamağa, həm də binanın qalan hissələrində istifadə etməyə çalışırdı. Gənc memarın rəhbərliyi ilə kürsü daşı qoyulur, mərkəzi məhrabən arxa divarı qismən tikilir, yan divarların inşası da davam etdirilərkən Zivər bəylə komitə arasında hansısa səbəbdən narazılıq yaranır. İnşaat işləri dayandırılır və Zivər bəy işini tək edir. Daha sonra bu işə İ.Ploşko cəlb olunur. O, Zivər bəy

Əhməd-bəyovun plan quruluşunu saxlayaraq, layihəni bir qədər də təkmilləşdirir və məscidin bərpası başa çatdırılır.

Erməni daşnaklarının 1918-ci ildə Azərbaycanın müxtəlif bölgələrində, o cümlədən Şamaxıda törətdikləri qırğınları zamanı insanları bir hissəsi xilas ümidli ilə qaçıb bu məscidə sığınmışdır. Daşnaklar isə məscidə olub içəriçökdüküləri yandırmış, üstəlik, top mərmisi ilə Cümə məscidinin 4 minarəsini uçurmuşdular. Lakin məscidin divarları ümumən salamat qalmışdır.

Prezident İlham Əliyevin sərəncamına əsasən, 2010-2013-cü illərdə Şamaxı Cümə Məscidində də tarixi görkəmi qorumaqla əsaslı təmir-bərpa işləri aparılıb və abidə bu gün keçmişdən sonra gətirən ruhu, görkəmi ilə gəz oxşayır.

Memarın şah əsəri - Təzəpir məscidi

1905-1914-cü illərdə Zivər bəy layihəsi əsasında Bakıda Təzəpir məscidi inşa olunur. Azərbaycan tarixində özünəməxsus yer tutan bu memarlıq abidəsinin layihəsini hazırlamaqdan ötrü Zivər bəy Əhməd-bəyov çox ciddi çalışır. Məscidin tikintisini dövrünün məşhur xeyriyyəçi xanımlarından Nəbat xanım Aşurbəyova maliyyələşdirmişdi. Layihə üzərində işləyərək müxtəlif Şərq ölkələrinin məşhur məscidlərinin memarlıq xüsusiyyətlərindən də bəhrələnməsi üçün Nəbat xanım Zivər bəyi ayrı-ayrı ölkələrə, dini abidələri ziyarət etməyə göndərir. Uzunmüddətli zili yarıtdıran qayıdan memar arzuladığı hündür minarəli yaraşlıq məscidin layihəsini Nəbat xanımın töqdim edir. Əfəsuslar olsun ki, Bakı Quberniya İdarəsinin qoyduğu müəyyən məhdudiyyətlərə görə minarəni nəzərdə tutulan hündürlükdə inşa etmək mümkün olmamışdır. Bu məhdudiyyət də onunla bağlı idi ki, təxminən eyni vaxtda Təzəpirə yaxın ərazidə el arasında "Qızıllı kilsə" kimi tanınan Aleksandr Nevski pravoslav kilsəsi tikilmişdi. Quberniya İdarəsi Təzəpir məscidinin öz hündürlüyü və yaraşığına görə həmin kilsədən üstün olmasını istənmirdi. Ona görə idarədən Zivər bəyə ciddi xəbərdarlıq edilir ki, Təzəpir məscidi Aleksandr Nevski kilsəsindən hündür tikilməməlidir. Beləliklə, Zivər bəy hazırladığı layihədə bözi dəyişikliklər etmək məcburiyyətində qalır.

Görkəmli memar Təzəpir məscidindən başqa o illərdə Göyçayda ki Əbülfəzli Abbas məscidini, Şamaxıdakı İmam məscidini, Cümə məscidini, Bakıda tikilmiş "Səadət" məktəbinin binasını, "İtifaq" məscidini, müxtəlif yaşayış evləri

və digər tikililəri, həmçinin Əmir-canda məşhur Bakı milyonçusu Murtuza Muxtarovun tikdirdiyi məscidin binasını da layihələndirmişdi. Əmir-candakı məscid bir zamanlar Azərbaycanın ən hündür minarəli məscidi hesab olunurdu. Onun minarələrinin hündürlüyü 40 metrden artıqdır. Murtuza Muxtarov məscidi Şərq memarlığının ən yaxşı incilərindən biri kimi UNESCO-nun tarixi abidələr siyahısına salınıb.

Milli irslə Avropa üslubunun vahdət

Zivər bəy Əhməd-bəyovun böyük sənətkarlıq istedadı ilə ucaltığı və bu gün də Bakının memarlıq inciləri sırasında özünəməxsus rol oynayan tikililərdən biri də paytaxt sakinləri arasında Əjdərboy məscidi idi, yaxud "Göy məscid" kimi tanınan abidədir.

Bu məscid dövrünün xeyriyyəçilərdən olan Əjdər bəy Aşurbəyovun vəsəti ilə tikilmişdi. O, Təzəpir məscidinin inşasını maliyyələşdirmiş Nəbat xanım Aşurbəyovun namaz qardaşı idi. Deyilənə görə, bacısı Təzəpir məscidini tikdirməyə başlayanda qardaşı Əjdər bəy onun yanına gəlib köməyi təklif edir. Nəbat xanım isə tövsiyə edir ki, Təzəpirin inşasına kömək etməməkdənsə, özü daha bir məscid tikdirdirsin. Beləliklə, Əjdər bəy Aşurbəyov 1905-ci ildə məscid inşa etməyə qərarına gəlir və Zivər bəy Əhməd-bəyovdan kömək istəyir. Tikili üçün Bakıda münasib yer axtarırlar. Nəhayət ki, o zaman Qanlı topə adlanan ərazi bəyənir və məscidin bünövrəsi qoyulur. Əjdərboy məscidinin memarlıq xüsusiyyətlərinin özünəməxsus cəhətlərindən istifadə olunub.

Milli memarlıq irsi Zivər bəy Əhməd-bəyovun yaradıcılığında aparıcı xətt təşkil edirdi. Bununla yanaşı, görkəmli memar Avropa klassisizminin uğurlarından da bəhrələndirirdi. Onun layihələri ilə Bakıda inşa edilmiş "Doğum evi"nin, "Uşaq xəstəxanası"nın (indiki Elmi-Tədqiqat Ana və Uşaq Mühafizəsi İnstitutu), həmçinin Bakıda və Şamaxıda tikilmiş bir sıra yaşayış evlərinin memarlıq elementlərində bunu müşahidə edə bilərik.

Şamaxıda ilk kitabxana

Zivər bəy Əhməd-bəyov ictimai fəaliyyətlə də məşğul olurdu. 1917-ci ildə o, islam mədəniyyəti abidələrini qoruyan, 1919-cu ildə isə Şamaxıda mədəniyyət abidələrinin öyrənilməsi ilə məşğul olan "Yeni Şirvan" cəmiyyətini yaratmışdı. Şamaxıda doğulub-böyüyən

Zivər bəyi bu şəhərdə kitabxananın olmaması çox narahət edirdi. Buna görə də Şamaxıda kitabxana binası tikərək onu lazımı kitablar və digər vəsaitlərlə təmin etmişdir.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə o, artıq Bakının baş memarı kimi fəaliyyət göstərirdi. Şəhərin daşnaklardan və eser-mənşeviklərdən ibarət "Sentrəkspiki diktaturası"ndan azad olunması zamanı şəhid olmuş azərbaycanlı və türk ösğərlərinin xatirəsini əbədiləşdirmək məqsədilə keçmiş Çəmbəkənd qəbiristanlığında - indiki Şəhidlər xiyabanında ucaldılmış abidə kompleksinin layihəsi də məhz Zivər bəy Əhməd-bəyovə məxsusdur. Altıbucaqlı türbə görünüşündə olan həmin layihədə Orta əsr Azərbaycan memarlıq incilərindən məharətlə istifadə edilmişdir.

Zivər bəy təkcə memarlıq sahəsində böyük istedad sahibi deyildi. O, rəssamlığa da məşğul olur, həmçinin royaldə və skripkədə çox gözəl musiqi əsərləri ifa etməyi bacarırdı. Böyük sənətkar Tovuz və Gədəbəy rayonları ərazisində böyük torpaq sahələri olan məşhur zadəgan Allahyar bəy Zülqədorovun qızı Şövkət xanımın ailə qummuşdu və bu izdivacdan Fıraq adlı qızları dünyaya gəlmişdi. Amma bu evliliyin ömrü uzun sürməmişdi.

Zivər bəy Əhməd-bəyovun evi Bakının Çəmbəkənd deyilən hissəsində idi. Zəngin kitabxana yaratmışdı, Rusiyanın, Avropanın müxtəlif şəhərlərindən gətirdiyi rəssamlıq və heykəltarlıq nümunələrindən ibarət böyük kolleksiyası da vardı.

Ölüm hökmünü özü verdi

Əfəsuslar olsun ki, bolşeviklərin zorakı metodlarla hakimiyyəti ilə keçirmələri və öz zəmanələrinin ən işıqlı şəxsiyyətlərinə qarşı başlanan kütləvi repressiyalar Zivər bəy Əhməd-bəyovun da taleyindən somun yeni kimi əsərkə onu bu həyatdan qoparıb apardı. Zivər bəy cinayət əməlləri heç bir sərhəd tanımayan qırğınların öz terroru hərəkətləri ilə cəmiyyəti hara sürüklədiklərini yaxşı anlıyır. Mühtədiməki ziyalıların, ünsiyyətə olub ülfət qurduğu dost-taşaqlarının çoxu öldürülmüş, həbsə atılmış, bir qədər bəxti gətirənlər böyük əzab-ziyyətlərlə ölkə xaricinə aylaşdırılıb qürbətə məskunlaşa bilməmişlər. Zivər bəy baş verənləri aydın görür, özünə qarşı yönələn təzyiqləri hiss edir, qətl və ya həbs növbəsinin təzliklə ona da çatacağını duyardı. Artıq 1925-ci ilə doğru psixoloji gərginlik elə həddə çatmışdı ki, Zivər bəy Əhməd-bəyov ya qürbətə, ya Vətəndə ölümü seçməli idi. O, ikincini, Vətən torpağına qarşığı seçdi və öz ölüm hökmünü başqalarının vərnəsinə də gözləmədi. 1925-ci ilin 16 fevral günü Çəmbəkənddə yerləşən evində özünü güllələdi. Dünyadan köçəndə cəmi 52 yaşında, istedadından, memarlıq qüdrətindən ən parlaq və dəyərlidə Azərbaycanın müxtəlif şəhərlərində hələ nə qədər abidələr ucaldı bilərdi...

Ölümündən sonra Çəmbəkənd qəbiristanlığında dəfn olunan Zivər bəy məzarında da rahatlıq vermadirdi. 1931-ci ildə hökumətin qəbul etdiyi qərarla Çəmbəkənd qəbiristanlığı dağıldı. Məzarların üstündə Dağüstü park salındı. Zivər bəyin yeganə övladı Fıraq xanım atasının məzarını indiki Fəxri xiyaban ərazisində köçürsə də, bir neçə ildən sonra Fəxri xiyabanın quruluşu ilə əlaqədar köhnə qəbiristanlığı alt-üst edildi və Zivər bəy Əhməd-bəyovun məzarı itərək, torpağa qarışdı. Bu da bəri taleydi bəlkə...

Qadriyən xalqımız, dövlətimiz Azərbaycan tarixində nəcib izləri olan başqa böyük şəxsiyyətlərimiz kimi, Zivər bəy Əhməd-bəyovun da irsinə böyük dəyər verir. 2011-ci ildə Prezident İlham Əliyevin iştirakı ilə Bakıda, metronda "Nizami" stansiyası qarşısında Zivər bəy Əhməd-bəyovun heykəlinin və onun adını daşıyan parkın açılışı oldu. Memarın heykəli onun layihəsi ilə tikilmiş binanın öntində ucalır. Yaxınlıqdakı küçüyə də bu görkəmli memarın adı verilib.

Zivər bəy Əhməd-bəyov da bizə böyüklüyümüzü göstərən, bu hekayədə adı əbədi yer tutan şəxsiyyətlərimizdənədir.

İradə ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

● Unudulmazlar

Milli dəyərlərə sadıq sənətkar

Ölkəmizdə rəssamlıq sənətinin daha da zənginləşməsi və püxtələşməsi istiqamətində yadda qalan töhfələr bəxş etmiş sənətkarlardan biri də Ələkbər Rzaquliyevdir. Onu həmçinin qrafika sahəsinin linqoqurva texnikasında özünəməxsus əsərlər yaratmış ustad kimi də xarakterizə etmək olar. Bu il əməkdar rəssamın anadan olmasının 120 illik yubileyidir.

Ə.Rzaquliyev 1903-cü ildə Bakı şəhərində anadan olmuşdur. 1925-ci ildə Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Məktəbini bitirmişdir. Ə.Rzaquliyev həmçinin Moskva VƏXUTEMAS-da (Dövlət Ali Bədii-Texniki Emalxananları) dərslər almışdır (1925-1928). O, burada tanınmış rus rəssamları D.Şterenberg, S.Gerasimov, P.Konçalovski, V.Favorski, M.Rodionov, R.Falk və A.Drevindan sənətin incalıklarini öyrənmişdir.

Ə.Rzaquliyev yaşadığı keşməkeşli illər ərzində doğma xalqın həyatından, özünün ömür-gün gündüliyindən daha yaxın hadisələri fırçaya almaqla bir-birindən maraqlı bədii sənət inciləri yaratmış, gələcək nəsillərə miras qoyub getmişdir. Onun əsərləri Azərbaycan Milli İncəsənət Muzeyi, Azərbaycan Dövlət Rəsm Qalereyası və eləcə də bir çox xarici ölkənin muzeyi, qalereya və şəxsi kolleksiyalarında saxlanılır. Rəssam 1926-cı ildən ömrünün sonunadək müxtəlif yerli və beynəlxalq əhəmiyyətli sərgilərdə iştirak etmişdir. Onun Bakı (1963, 1974, 2003), Moskva (1966, 1973), Kiyev (1973) və Lvovda (1974) əsərlərindən ibarət fərdi sərgiləri təşkil edilmişdir. Ə.Rzaquliyev Azərbaycanın Əməkdar rəssamı fəxriyası da vardır.

la və əsl vətənpərvərlik duyğuları ilə yadda qalan əsərlər yaratmağa övət etmişdir. O, uzaq yarımdan 1956-cı ildə qayıtmış və yenidən yarımadaya daha intensiv başlamışdır. Bu zaman onun 55 yaşına qədər, rahat yaşamağa, işləməyə heç bir maddi təminatı yox idi. Rəssam bu dövrdən etibarən əsasən təsviri sənətin qrafika sahəsinin linqoqurva texnikasında əsərlər yaratmağa üstünlük verməmişdir. Elə gözəl və yarımadaya səhəri də rəssamı qeyd olunan sahədə yaratmış olduğu silsilələri ilə tapır. "Tələblik" (1963), "Köhnə Bakı" (1958-72), "Neft" (1964), "Lənkeranda balıq istehsalı" (1961-65), "Azərbaycan pambıqçıları" (1967), "Azərbaycan tütünçüləri" (1967) və digər əsərləri sənət adam-

ları, "Quyu başında", "Xırman", "Ağ neft satan", "Bazar yolunda", "Öküz nallanması", "Şəkido atın nallanması", "Sudaşyanlar", "Kömürsatan", "Quyu başında", "Bulaq başında söhbət", "Misgər emalxanası", "Satmağa yun aparılır" və başqalarını xüsusi qeyd etmək olar. Əsərlərin adından görüldüyü kimi, rəssam həm içərişəhərin tarixi görüntülərinə, həm də xalqımızın mədəniyyətinə dərin iz buraxmış dində bağlı adət-ənənələri, qədim Novruz bayramı mərasimlərini və gündülik ailə-məişət səhnlərini yüksək dəqiqlik və xüsusi rəssam duyumu ilə müxtəlif biçimli kompozisiyalarda təsvir etmişdir.

"Gölin evi üçün qurbanlıq" əsərinə nəzər yetirsək, görürük ki, rəssamın mürciət etdiyi qədim qurban bayramı mərasimi hər zaman öz orijinallığını qorumaqdadır. Kompozisiyada özəməki geyim tərzinə uyğun hazırlanmış bir ailənin - ər-avad və iki oğul nişanlı qızın ailəsinə qəzu qurbanlığının aparıldığı məqamda təsvir olunub. Evin böyüyü ulaq belində, qucağında quzu və evin xanımı isə başı üzərində buta təsvirli örtüklü xonçanı tutmuş və ziyvətə təsvir edilmiş.

Ə.Rzaquliyev həmçinin müstəqil linqoqurva əsərləri də işləmişdir. Bunlara misal olaraq "Bakılılar Berlinə" (1968), "Lahic kəndinin mis qabır ustası" (1968), "Mirzə Ələkbər Sabir" (1963), (1964), "Cəlil Məmmədquluzadə" (1967), "Çayçı" (1972), "Xalqatoxuyanlar" (1972), "Nazim Hikmət gənc rəssamlar dəstəsi ilə" (1972) və başqalarını göstərmək olar. Əsərlərin adından bilindiği kimi rəssam həm də portretlər işləmişdir. Onun yaradıcılığının şah əsəri sayılan "Köhnə Bakı" silsiləsindən olan nümunələrdə C.Məmmədquluzadənin və M.Ə.Sabirin ruhuna yaxınlıq duyulur. Bu monada rəssamın özünün mədəni məslək dostları hesab etdiyi bu iki şəxsiyyətin portretlərini yaratması başa düşüləndir.

Ə.Rzaquliyevin yaradıcılığına nəzər yetirəndə bir daha əmin oluruq ki, hansı dövrdə, hansı zamanda yaşamasından asılı olmayaraq, əsl sənət eşqi ilə və yüksək sənət əməllərinə sadıq qalaraq yaradan və yaradıcılarının fəvriyyəsinə dayanan sənətkar həmişə tənqidi məhəbbət qazanıb, yaddaşlarda yaşayır. Elə həqiqətdə bəhs etdiyimiz Əməkdar rəssam Ələkbər Ələsgər oğlu Rzaquliyev kimi...

Əsəd QULİYEV,
Rəssamlar İttifaqının üzvi,
sənətsünası

● Xəbərlər

UNESCO-dan Zeynalabdin Tağıyevin 200 illiyi ilə bağlı paylaşım

UNESCO-nun rəsmi tviter səhifəsində böyük məsənət, müasirlik şərhində ilk qızlar məktəbinin yaradıcısı Zeynalabdin Tağıyevin anadan olmasının 200 illiyinin qeyd edilməsi ilə bağlı paylaşım edilmişdir.

Paylaşımında 2023-cü ildə Hacı Zeynalabdin Tağıyevin anadan olmasının 200 ilinin tamam olduğu qeyd edilir və onun Azərbaycan xalqının maarifləndirilməsinə böyük töhfələr verdiyi vurğulanır.

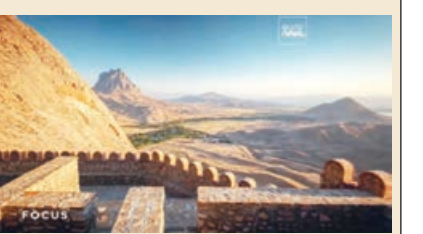
"Euronews.com": Azərbaycan turizm üçün möhtəşəm ilə hazırlaşır

Azərbaycan turizm üçün möhtəşəm ilə hazırlaşır. Avropa ilə yeni hava əlaqələri qurur, milyonlarla səyahətçini görməli yerləri ziyarət etməsinə və ölkənin füsunkar mənzərəsindən həzz alınmasına imkan yaratmaq üçün viza təminatını asanlaşdırır.

Bu barədə "Euronews.com" internet portalında dərc olunan reportajda bildirilir.

Almaniyanın paytaxtı Berlində keçirilən, dünyanın ən böyük turizm yarmarkalarından olan ITB sərgisi ilə bağlı yayımlanan reportajda qeyd olunur ki, ITB 50 ildən artıqdır turizm sektorunda nüfuzlu sərgilərdən biridir.

"Euronews"un müxbiri Siril Fournier turizm dünyasını bu il üçün nələrlə gözlədiyini öyrənmək məqsədilə martın 7-dən 9-dək davam edən "ITB Berlin 2023"-də iştirak edib. Sərgiyə qatılan ekspertlər beynəlxalq turizm aktivliyinin pandemiyadan əvvəlki

səviyyəyə çatma biləcəyini proqnozlaşdırılır. Siril Fournierin hazırladığı reportajda Səudiyyə Ərəbistanı, Yaponiya, Mərakeş, Britaniya, Gürcüstan və Azərbaycanın turizm potensialından bəhs olunur.

Azərbaycan Turizm Bürosunun baş icraçı direktoru Florian Zengstsmid "Euronews"a açıqlamasında deyib: "Biz Azərbaycanı adlandıran biomüxtəlifliklə fəxr edirik. Çoxlu müxtəlif landşaftlar, yeni iqlim zonaları var. Bir çox yeni layihələr start vermişdir, təcübə qazanmışdır, öten illərdə yeni hotellər açılıb. Buna görə də ölkədə turizm sənayesi çox aktivdir".

OXUCULARIN NƏZƏRİNƏ!

“AZƏRBAYCAN” qəzetinə abunə yazılışı davam edir!

Abunə respublikanın bütün poçt şöbələri tərəfindən aparılır. Eyni zamanda aşağıda göstərilən mətbuat yayımı qurumlarına müraciət edə bilərsiniz:

- “Azərpoçt” MMC (012) 598-49-55, (051) 225-02-13
- “Azərmətbuat yayımı” ASC (012) 441-19-91, (050) 322-33-17
- “Qaya” firması (012) 566-77-80, (050) 214-40-53
- “Region Press” MMC (055) 316-79-01, (050) 316-79-01
- “Səma-M” MMC (012) 594-09-59
- “Ziya” LTD (012) 497-76-96, (050) 306-77-22
- “Pressinform” MMC (012) 598-49-52, (070) 340-01-00
- “City press” MMC (055) 819-09-26

1 illik -124,80 (yüz iyirmi dörd manat səksən qəpik) manat
6 aylıq - 62,40 (altmış iki manat qırx qəpik) manat
3 aylıq - 31,20 (otuz bir manat iyirmi qəpik) manat

Hörmətli oxucular!

Abunə ilə bağlı hər hansı bir problemlə üzləşsəniz, (012) 539-59-33 nömrəli telefona zəng vura bilərsiniz.

"İCBARİ TİBBİ SİĞORTA ÜZRƏ DÖVLƏT AGENTLİYİ" PUBLİK HÜQUQİ ŞƏXS "Yeni Klinika" Tibb Müəssisində istifadə üçün nəzərdə tutulmuş tibbi alətlərin satın alınması məqsədilə açıq tender elan edir

Məlgöndənlərə (podratçılara) təklif olunur ki, öz tender təkliflərinin möhürlənməsi, imzalanması şəkildə aşağıdakı zərflərdə yazılı surətdə təqdim etsinlər.

Müqavilənin icrasını təmin etmək üçün məlgöndənlər (podratçılar) lazmi maliyyə və texniki imkanlara malik olmalıdırlar. Tenderlə iştirak etmək istəyən məlgöndənlər (podratçılar) aşağıdakı məbləğə iştirak haqqını göstərən hesabla kəşiyüklən sənə Azərbaycan dövlətdə tərtib olunan tenderin əsas şərtlər toplusunu Bakı şəhəri, Neisimi rayonu, Lev Tolstoy küçəsi, 170 ünvanında, həmçinin əlaqələndirici şəxsin elektron poçt ünvanına açıq tender prosedurasında iştirak ilə bağlı ətraf ilə müraciət etməklə və iştirak haqqının ödənilməsi barədə qərar əlavə edərək şərtlər toplusuna əlavə edə bilərlər. Əlaqələndirici şəxs: Anar Rəhimov, telefon: +99412 310407-70 (daxili: 2022), (e-mail: arahimov@qis.gov.az).

Tender 1 LOT üzrə keçirilir:
LOT-1. "Yeni Klinika" Tibb Müəssisində istifadə üçün nəzərdə tutulmuş tibbi alətlərin satın alınması.
İştirak haqqı: 1.500,00 (bir min beş yüz) manat.
İştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.
Tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi üçün sənətlən təşkilatın bank rəkvizitləri:
Teşkilat: "İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi" publik hüquqi şəxs
VÖEN: 1701911851
Hesab: AZ25AIB38090019440013375105
Bank: Kapital Bank ASC Səbail filialı
Bankın VÖEN-i: 9900003611
Kod: 200659
Müxəbir hesabı: AZ27NAB20135010000000001944
S.W.I.F.T.B.I.K - AIBAZ2X
İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:

- 1) Tender prosedurasında iştirak etmək üçün yazılı müraciət.
- 2) Tenderlə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi.
- 3) Vergilərə və digər icbari ödəmələrə dair yerinə yetirilməsi vəziyyətini təsdiqləyən vəsait kəşiyüklənli olmasına haqqında vergi orqanından arayış (01.03.2023-cü il tarixində sənədlər təqdim olunması arzusuna əsasən).
- 4) İddiaçıların son bir illəki (əgər daha əvvəlki maliyyə göstəricisi, bütün maliyyə dövründəki) maliyyə vəziyyəti barədə bank tərəfindən veriliş arayışı (01.03.2023-cü il tarixində sənədlər təqdim olunması arzusuna əsasən).
- 5) İddiaçıların son bir illəki maliyyə göstəricisi haqqında vergi orqanından təqdim edilmiş maliyyə hesabatının surəti (bir illik əvvəlki maliyyə göstəricisi kəmiyyətində əlavə edilmiş maliyyə hesabatının surəti).
- 6) Tender təklifi dəstəyini 1 fəci kəmiyyətə bank təminatı (təminatın qiyməti olma müddətində tender təklifinin qiyməti olma müddətindən 45 saat gənci qədər olmalıdır).
- 7) Tender təklifi dəstəyini 1 fəci kəmiyyətə bank təminatı (təminatın qiyməti olma müddətində tender təklifinin qiyməti olma müddətindən 45 saat gənci qədər olmalıdır).
- 8) Tender iştirakından əvvəl müəhləyə təqdim edilmiş, müqabilə elan olunan, əvvəlki icarəyə həsr edilmiş, ödəniş yəqinliyi göstərən olunan, məhkəmənin qərarı ilə kommersiya fəaliyyəti dayandırılması qərar olunan və yazılı müqaviləyə əsasən fəaliyyətini dayandıran olunan məhkəmə qərarında qaldığına əsasən - kommersiya məhkəməsinin və ya Dövlət Vergi Xidmətinin Təklifi haqqında arayış (Tender elan tarixində sənədlər təqdim olunması arzusuna əsasən).

- 9) Tender iştirakından sənətləmə proseduralarının başlanmasından əvvəlki 5 il ərzində icarəyə, habelə icarəyə idarə edən, qulluqçuların peşkar fəaliyyətləri, yazılı sənətləmə müqavilələrinin bağlanması üçün istisna göstəricilərinin yazılı göstərmələri ilə əlaqədar cinayət qərarı məhkəmənin qərarı ilə məhkəməyə göndərilməsi haqqında arayış (məlgöndənlər (podratçılar) Daxili İşlər Nəzarətində və ya "ASAN xidmət" mərkəzlərində məhkəmə ilə bağlı arayış əldar).
- 10) Tender iştirakından sənətləmə müqaviləsinin bağlanması üçün istisna göstəricilərinin yazılı göstərmələri ilə əlaqədar cinayət qərarı məhkəmənin qərarı ilə məhkəməyə göndərilməsi haqqında arayış (məlgöndənlər (podratçılar) Daxili İşlər Nəzarətində və ya "ASAN xidmət" mərkəzlərində məhkəmə ilə bağlı arayış əldar).
- 11) Tender iştirakından Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödəmələrə dair yerinə yetirilməsi vəziyyətini təsdiqləyən vəsait kəşiyüklənli olmasına haqqında vergi orqanından arayış (01.03.2023-cü il tarixində sənədlər təqdim olunması arzusuna əsasən).
- 12) Tender təklifini və sənətləmə müqaviləsinin imzalanması şəkildə təqdim edilmiş maliyyə hesabatının surəti (bir illik əvvəlki maliyyə göstəricisi kəmiyyətində əlavə edilmiş maliyyə hesabatının surəti).
- 13) İddiaçıların son bir illəki (əgər daha əvvəlki maliyyə göstəricisi, bütün maliyyə dövründəki) maliyyə vəziyyəti barədə bank tərəfindən veriliş arayışı (01.03.2023-cü il tarixində sənədlər təqdim olunması arzusuna əsasən).
- 14) İddiaçıların son bir illəki maliyyə göstəricisi haqqında vergi orqanından təqdim edilmiş maliyyə hesabatının surəti (bir illik əvvəlki maliyyə göstəricisi kəmiyyətində əlavə edilmiş maliyyə hesabatının surəti).
- 15) İddiaçıların son bir illəki maliyyə göstəricisi haqqında vergi orqanından təqdim edilmiş maliyyə hesabatının surəti (bir illik əvvəlki maliyyə göstəricisi kəmiyyətində əlavə edilmiş maliyyə hesabatının surəti).
- 16) Tender təklifi dəstəyini 1 fəci kəmiyyətə bank təminatı (təminatın qiyməti olma müddətində tender təklifinin qiyməti olma müddətindən 45 saat gənci qədər olmalıdır).
- 17) Tender iştirakından əvvəl müəhləyə təqdim edilmiş, müqabilə elan olunan, əvvəlki icarəyə həsr edilmiş, ödəniş yəqinliyi göstərən olunan, məhkəmənin qərarı ilə kommersiya fəaliyyəti dayandırılması qərar olunan və yazılı müqaviləyə əsasən fəaliyyətini dayandıran olunan məhkəmə qərarında qaldığına əsasən - kommersiya məhkəməsinin və ya Dövlət Vergi Xidmətinin Təklifi haqqında arayış (Tender elan tarixində sənədlər təqdim olunması arzusuna əsasən).

Tender komissiyası

"İCBARİ TİBBİ SİĞORTA ÜZRƏ DÖVLƏT AGENTLİYİ" PUBLİK HÜQUQİ ŞƏXS "Yeni Klinika" Tibb Müəssisində istifadə üçün nəzərdə tutulmuş tibbi avadanlıqların satın alınması məqsədilə açıq tender elan edir

Məlgöndənlərə (podratçılara) təklif olunur ki, öz tender təkliflərinin möhürlənməsi, imzalanması şəkildə aşağıdakı zərflərdə yazılı surətdə təqdim etsinlər.

Müqavilənin icrasını təmin etmək üçün məlgöndənlər (podratçılar) lazmi maliyyə və texniki imkanlara malik olmalıdırlar. Tenderlə iştirak etmək istəyən məlgöndənlər (podratçılar) aşağıdakı məbləğə iştirak haqqını göstərən hesabla kəşiyüklən sənə Azərbaycan dövlətdə tərtib olunan tenderin əsas şərtlər toplusunu Bakı şəhəri, Neisimi rayonu, Lev Tolstoy küçəsi, 170 ünvanında, həmçinin əlaqələndirici şəxsin elektron poçt ünvanına açıq tender prosedurasında iştirak ilə bağlı ətraf ilə müraciət etməklə və iştirak haqqının ödənilməsi barədə qərar əlavə edərək şərtlər toplusuna əlavə edə bilərlər. Əlaqələndirici şəxs: Anar Rəhimov, telefon: +99412 310407-70 (daxili: 2022), (e-mail: arahimov@qis.gov.az).

Tender 1 LOT üzrə keçirilir:
LOT-1. "Yeni Klinika" Tibb Müəssisində istifadə üçün nəzərdə tutulmuş tibbi avadanlıqların satın alınması.
İştirak haqqı: 1.500,00 (bir min beş yüz) manat.
İştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.
Tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi üçün sənətlən təşkilatın bank rəkvizitləri:
Teşkilat: "İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi" publik hüquqi şəxs
VÖEN: 1701911851
Hesab: AZ25AIB38090019440013375105
Bank: Kapital Bank ASC Səbail filialı
Bankın VÖEN-i: 9900003611
Kod: 200659
Müxəbir hesabı: AZ27NAB20135010000000001944
S.W.I.F.T.B.I.K - AIBAZ2X
İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:

- 1) Tender prosedurasında iştirak etmək üçün yazılı müraciət.
- 2) Tenderlə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi.
- 3) Vergilərə və digər icbari ödəmələrə dair yerinə yetirilməsi vəziyyətini təsdiqləyən vəsait kəşiyüklənli olmasına haqqında vergi orqanından arayış (01.03.2023-cü il tarixində sənədlər təqdim olunması arzusuna əsasən).
- 4) İddiaçıların son bir illəki (əgər daha əvvəlki maliyyə göstəricisi, bütün maliyyə dövründəki) maliyyə vəziyyəti barədə bank tərəfindən veriliş arayışı (01.03.2023-cü il tarixində sənədlər təqdim olunması arzusuna əsasən).
- 5) İddiaçıların son bir illəki maliyyə göstəricisi haqqında vergi orqanından təqdim edilmiş maliyyə hesabatının surəti (bir illik əvvəlki maliyyə göstəricisi kəmiyyətində əlavə edilmiş maliyyə hesabatının surəti).
- 6) Tender təklifi dəstəyini 1 fəci kəmiyyətə bank təminatı (təminatın qiyməti olma müddətində tender təklifinin qiyməti olma müddətindən 45 saat gənci qədər olmalıdır).
- 7) Tender təklifi dəstəyini 1 fəci kəmiyyətə bank təminatı (təminatın qiyməti olma müddətində tender təklifinin qiyməti olma müddətindən 45 saat gənci qədər olmalıdır).
- 8) Tender iştirakından əvvəl müəhləyə təqdim edilmiş, müqabilə elan olunan, əvvəlki icarəyə həsr edilmiş, ödəniş yəqinliyi göstərən olunan, məhkəmənin qərarı ilə kommersiya fəaliyyəti dayandırılması qərar olunan və yazılı müqaviləyə əsasən fəaliyyətini dayandıran olunan məhkəmə qərarında qaldığına əsasən - kommersiya məhkəməsinin və ya Dövlət Vergi Xidmətinin Təklifi haqqında arayış (Tender elan tarixində sənədlər təqdim olunması arzusuna əsasən).

- 9) Tender iştirakından sənətləmə proseduralarının başlanmasından əvvəlki 5 il ərzində icarəyə, habelə icarəyə idarə edən, qulluqçuların peşkar fəaliyyətləri, yazılı sənətləmə müqavilələrinin bağlanması üçün istisna göstəricilərinin yazılı göstərmələri ilə əlaqədar cinayət qərarı məhkəmənin qərarı ilə məhkəməyə göndərilməsi haqqında arayış (məlgöndənlər (podratçılar) Daxili İşlər Nəzarətində və ya "ASAN xidmət" mərkəzlərində məhkəmə ilə bağlı arayış əldar).
- 10) Tender iştirakından sənətləmə müqaviləsinin bağlanması üçün istisna göstəricilərinin yazılı göstərmələri ilə əlaqədar cinayət qərarı məhkəmənin qərarı ilə məhkəməyə göndərilməsi haqqında arayış (məlgöndənlər (podratçılar) Daxili İşlər Nəzarətində və ya "ASAN xidmət" mərkəzlərində məhkəmə ilə bağlı arayış əldar).
- 11) Tender iştirakından Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödəmələrə dair yerinə yetirilməsi vəziyyətini təsdiqləyən vəsait kəşiyüklənli olmasına haqqında vergi orqanından arayış (01.03.2023-cü il tarixində sənədlər təqdim olunması arzusuna əsasən).
- 12) Tender təklifini və sənətləmə müqaviləsinin imzalanması şəkildə təqdim edilmiş maliyyə hesabatının surəti (bir illik əvvəlki maliyyə göstəricisi kəmiyyətində əlavə edilmiş maliyyə hesabatının surəti).
- 13) İddiaçıların son bir illəki (əgər daha əvvəlki maliyyə göstəricisi, bütün maliyyə dövründəki) maliyyə vəziyyəti barədə bank tərəfindən veriliş arayışı (01.03.2023-cü il tarixində sənədlər təqdim olunması arzusuna əsasən).
- 14) İddiaçıların son bir illəki maliyyə göstəricisi haqqında vergi orqanından təqdim edilmiş maliyyə hesabatının surəti (bir illik əvvəlki maliyyə göstəricisi kəmiyyətində əlavə edilmiş maliyyə hesabatının surəti).
- 15) İddiaçıların son bir illəki maliyyə göstəricisi haqqında vergi orqanından təqdim edilmiş maliyyə hesabatının surəti (bir illik əvvəlki maliyyə göstəricisi kəmiyyətində əlavə edilmiş maliyyə hesabatının surəti).
- 16) Tender təklifi dəstəyini 1 fəci kəmiyyətə bank təminatı (təminatın qiyməti olma müddətində tender təklifinin qiyməti olma müddətindən 45 saat gənci qədər olmalıdır).
- 17) Tender iştirakından əvvəl müəhləyə təqdim edilmiş, müqabilə elan olunan, əvvəlki icarəyə həsr edilmiş, ödəniş yəqinliyi göstərən olunan, məhkəmənin qərarı ilə kommersiya fəaliyyəti dayandırılması qərar olunan və yazılı müqaviləyə əsasən fəaliyyətini dayandıran olunan məhkəmə qərarında qaldığına əsasən - kommersiya məhkəməsinin və ya Dövlət Vergi Xidmətinin Təklifi haqqında arayış (Tender elan tarixində sənədlər təqdim olunması arzusuna əsasən).

Tender komissiyası

«AZƏRBAYCAN» qəzetinin reklam xidməti

BAŞ REDAKTOR	Qəbul otağı	- 539-68-71,	Beynəlxalq həyat, idman
Bəxtiyar SADIQOV	Baş redaktor müavini	- 538-86-86,	və informasiya şöbəsi
		434-63-30, 539-72-39	- 539-63-82, 432-37-68
	Məsul katib	- 539-43-23,	Humandırar siyasət şöbəsi
			- 538-56-60
	Məsul katib müavini	- 539-44-91,	İctimai əlaqələr şöbəsi
			- 539-49-20, 538-31-11,
	Parlament və siyasət şöbəsi	- 539-84-41, 539-21-00,	Fotoilustrasiya şöbəsi
			- 538-84-73,
	İqtisadiyyat şöbəsi	- 538-42-32, 538-35-55,	Kompüter markazi
			- 538-20-87,
			Mühasibatlıq
			- 539-59-33

AZ 1073, Bakı şəhəri, Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə, "Azərbaycan" nəşriyyatı, IV mərtəbə

contact@azerbajian-news.az
az.reklam@mail.ru

"İCBARİ TİBBİ SİĞORTA ÜZRƏ DÖVLƏT AGENTLİYİ" PUBLİK HÜQUQİ ŞƏXS "Yeni Klinika" Tibb Müəssisində istifadə üçün nəzərdə tutulmuş tibbi avadanlıqların ehtiyat hissələrinin satın alınması məqsədilə açıq tender elan edir

Məlgöndənlərə (podratçılara) təklif olunur ki, öz tender təkliflərinin möhürlənməsi, imzalanması şəkildə aşağıdakı zərflərdə yazılı surətdə təqdim etsinlər. Müqavilənin icrasını təmin etmək üçün məlgöndənlər (podratçılar) lazmi maliyyə və texniki imkanlara malik olmalıdırlar. Tenderlə iştirak etmək istəyən məlgöndənlər (podratçılar) aşağıdakı məbləğə iştirak haqqını göstərən hesabla kəşiyüklən sənə Azərbaycan dövlətdə tərtib olunan tenderin əsas şərtlər toplusunu Bakı şəhəri, Neisimi rayonu, Lev Tolstoy küçəsi, 170 ünvanında, həmçinin əlaqələndirici şəxsin elektron poçt ünvanına açıq tender prosedurasında iştirak ilə bağlı ətraf ilə müraciət etməklə və iştirak haqqının ödənilməsi barədə qərar əlavə edərək şərtlər toplusuna əlavə edə bilərlər. Əlaqələndirici şəxs: Anar Rəhimov, telefon: +99412 310407-70 (daxili: 2022), (e-mail: arahimov@qis.gov.az).

Tender 1 LOT üzrə keçirilir:
LOT-1. "Yeni Klinika" Tibb Müəssisində istifadə üçün nəzərdə tutulmuş tibbi avadanlıqların ehtiyat hissələrinin satın alınması.
İştirak haqqı: 1.500,00 (bir min beş yüz) manat.
İştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.
Tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi üçün sənətlən təşkilatın bank rəkvizitləri:
Teşkilat: "İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi" publik hüquqi şəxs
VÖEN: 1701911851
Hesab: AZ25AIB38090019440013375105
Bank: Kapital Bank ASC Səbail filialı
Bankın VÖEN-i: 9900003611
Kod: 200659
Müxəbir hesabı: AZ27NAB20135010000000001944
S.W.I.F.T.B.I.K - AIBAZ2X
İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:

- 1) Tender prosedurasında iştirak etmək üçün yazılı müraciət.
- 2) Tenderlə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi.
- 3) Vergilərə və digər icbari ödəmələrə dair yerinə yetirilməsi vəziyyətini təsdiqləyən vəsait kəşiyüklənli olmasına haqqında vergi orqanından arayış (01.03.2023-cü il tarixində sənədlər təqdim olunması arzusuna əsasən).
- 4) İddiaçıların son bir illəki (əgər daha əvvəlki maliyyə göstəricisi, bütün maliyyə dövründəki) maliyyə vəziyyəti barədə bank tərəfindən veriliş arayışı (01.03.2023-cü il tarixində sənədlər təqdim olunması arzusuna əsasən).
- 5) İddiaçıların son bir illəki maliyyə göstəricisi haqqında vergi orqanından təqdim edilmiş maliyyə hesabatının surəti (bir illik əvvəlki maliyyə göstəricisi kəmiyyətində əlavə edilmiş maliyyə hesabatının surəti).
- 6) Tender təklifi dəstəyini 1 fəci kəmiyyətə bank təminatı (təminatın qiyməti olma müddətində tender təklifinin qiyməti olma müddətindən 45 saat gənci qədər olmalıdır).
- 7) Tender təklifi dəstəyini 1 fəci kəmiyyətə bank təminatı (təminatın qiyməti olma müddətində tender təklifinin qiyməti olma müddətindən 45 saat gənci qədər olmalıdır).
- 8) Tender iştirakından əvvəl müəhləyə təqdim edilmiş, müqabilə elan olunan, əvvəlki icarəyə həsr edilmiş, ödəniş yəqinliyi göstərən olunan, məhkəmənin qərarı ilə kommersiya fəaliyyəti dayandırılması qərar olunan və yazılı müqaviləyə əsasən fəaliyyətini dayandıran olunan məhkəmə qərarında qaldığına əsasən - kommersiya məhkəməsinin və ya Dövlət Vergi Xidmətinin Təklifi haqqında arayış (Tender elan tarixində sənədlər təqdim olunması arzusuna əsasən).

- 9) Tender iştirakından sənətləmə proseduralarının başlanmasından əvvəlki 5 il ərzində icarəyə, habelə icarəyə idarə edən, qulluqçuların peşkar fəaliyyətləri, yazılı sənətləmə müqavilələrinin bağlanması üçün istisna göstəricilərinin yazılı göstərmələri ilə əlaqədar cinayət qərarı məhkəmənin qərarı ilə məhkəməyə göndərilməsi haqqında arayış (məlgöndənlər (podratçılar) Daxili İşlər Nəzarətində və ya "ASAN xidmət" mərkəzlərində məhkəmə ilə bağlı arayış əldar).
- 10) Tender iştirakından sənətləmə müqaviləsinin bağlanması üçün istisna göstəricilərinin yazılı göstərmələri ilə əlaqədar cinayət qərarı məhkəmənin qərarı ilə məhkəməyə göndərilməsi haqqında arayış (məlgöndənlər (podratçılar) Daxili İşlər Nəzarətində və ya "ASAN xidmət" mərkəzlərində məhkəmə ilə bağlı arayış əldar).
- 11) Tender iştirakından Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödəmələrə dair yerinə yetirilməsi vəziyyətini təsdiqləyən vəsait kəşiyüklənli olmasına haqqında vergi orqanından arayış (01.03.2023-cü il tarixində sənədlər təqdim olunması arzusuna əsasən).
- 12) Tender təklifini və sənətləmə müqaviləsinin imzalanması şəkildə təqdim edilmiş maliyyə hesabatının surəti (bir illik əvvəlki maliyyə göstəricisi kəmiyyətində əlavə edilmiş maliyyə hesabatının surəti).
- 13) İddiaçıların son bir illəki (əgər daha əvvəlki maliyyə göstəricisi, bütün maliyyə dövründəki) maliyyə vəziyyəti barədə bank tərəfindən veriliş arayışı (01.03.2023-cü il tarixində sənədlər təqdim olunması arzusuna əsasən).
- 14) İddiaçıların son bir illəki maliyyə göstəricisi haqqında vergi orqanından təqdim edilmiş maliyyə hesabatının surəti (bir illik əvvəlki maliyyə göstəricisi kəmiyyətində əlavə edilmiş maliyyə hesabatının surəti).
- 15) İddiaçıların son bir illəki maliyyə göstəricisi haqqında vergi orqanından təqdim edilmiş maliyyə hesabatının surəti (bir illik əvvəlki maliyyə göstəricisi kəmiyyətində əlavə edilmiş maliyyə hesabatının surəti).
- 16) İddiaçıların son bir illəki maliyyə göstəricisi haqqında vergi orqanından təqdim edilmiş maliyyə hesabatının surəti (bir illik əvvəlki maliyyə göstəricisi kəmiyyətində əlavə edilmiş maliyyə hesabatının surəti).
- 17) Məlgöndənlərə (podratçılara) təklif olunur ki, öz tender təkliflərinin möhürlənməsi, imzalanması şəkildə aşağıdakı zərflərdə yazılı surətdə təqdim etsinlər. Müqavilənin icrasını təmin etmək üçün məlgöndənlər (podratçılar) lazmi maliyyə və texniki imkanlara malik olmalıdırlar. Tenderlə iştirak etmək istəyən məlgöndənlər (podratçılar) aşağıdakı məbləğə iştirak haqqını göstərən hesabla kəşiyüklən sənə Azərbaycan dövlətdə tərtib olunan tenderin əsas şərtlər toplusunu Bakı şəhəri, Neisimi rayonu, Lev Tolstoy küçəsi, 170 ünvanında, həmçinin əlaqələndirici şəxsin elektron poçt ünvanına açıq tender prosedurasında iştirak ilə bağlı ətraf ilə müraciət etməklə və iştirak haqqının ödənilməsi barədə qərar əlavə edərək şərtlər toplusuna əlavə edə bilərlər. Əlaqələndirici şəxs: Anar Rəhimov, telefon: +99412 310407-70 (daxili: 2022), (e-mail: arahimov@qis.gov.az).
- 18) Tender sənədlər toplusunda göstərilən bütün digər sənədlər.

Tender komissiyası

95-ci "Oskar"

"Hər şey hər yerdə və dərhal" filmi ilin ən yaxşısı oldu

Amerikanın Kino Sənəti Akademiyasının təsis etdiyi, dünyanın ən nüfuzlu kino mükafatı olan "Oskar" mükafatının təqdimatı 1928-ci ildən keçirilir. Film sənayesində bədi və texniki dəyər səviyyəsinə əsasən verilən mükafatın məhəz bəzə adlandırılan akademiklərin direktoru Marqarit Herriklə əlaqədardır. O, fiquru ilk dəfə gördükdə - "Bu fiqur mənə necə də dəyərli Oskarı taxırlar!" - deyir.

kainatlarda bir qadının şərlə mübarizəsində böhs edən. Absurd komediya, elmi fantastika, Şərq döyüş sənəti, fantaziya və cizgi filmi elementlərini əhatə edən filmin rejissorları Dan Kvan və Daniel Şeynert "Ən yaxşı rejissor" adını qazanıblar. Filmdəki rollarına görə Mişel Yeo "Ən yaxşı aktrisa", Ke Hui Kuan "Ən yaxşı ikinci plan aktyoru", Ceymi Li Körtis isə "ən yaxşı ikinci plan aktrisası" nominasiyasında "Oskar" a layiq görülüb. Uğurlu film, habelə "Ən orijinal sənəri", "Ən yaxşı montaj" nominasiyalarının da qalibidir.

70 il ərzində təqdim etmə mərasimi martın sonunda, aprelin əvvəllərində keçirilsə də, 2004-cü ildən fevralın sonu, martın əvvəllərində keçirilir. Filmlərin "Oskar" a namizəd olması üçün 3 əsas şərt cavab verməsi vacibdir. Onlardan birincisi, filmin 40 dəqiqədən uzun olması; ikincisi, Los-Anceles sərhədləri daxilində ən azı bir dəfə pullu nümayiş olunması; üçüncüsü isə filmin ən azı yeddi gün ard-arda nümayiş etdirilməsidir. Mükafatı kimin qazandığı son ana qədər təamilməz məxfi film morasimlə notəniyi yalnız hesablamalar aparın və gizlilik andı içən iki nəfər bilir. Məxfiliyin qorunması hər il "Price Waterhouse" şirkəti öz üzərinə götürür.

"Oskar" mükafatının 95-ci təqdimat mərasimi martın 12-də Los-Ancelesdə yerləşən "Dolby" teatrında keçirilib və 2023-cü ilin ən yaxşı filmləri müəyyən edilib.

"İlin ən yaxşı filmi" nominasiyasında "Hər şey hər yerdə və dərhal" ("Everything everywhere all at once") seçilib, ümumiliklə 7 "Oskar" qazanıb. O, paralel

vizual effektlər" kategoriyasında "Oskar" mükafatına layiq görülüb.

"Pinochio Guillermo del Toro" "Ən yaxşı animasiya filmi" kategoriyasında "Oskar" mükafatını qazanıb. İtalyan yazıçısı Karlo Kollodinin "Buratinonun sərgüştələri" nağılı əsasında çəkilmiş cizgi filmi əsl oğlana çevrilən taxta oyuncağına bənzər macəralardan bəhs edir.

"Ən yaxşı xarici dildə film" nominasiyasının qalibi rejissor Edvard Berqerin çəkdiyi "Qərib həssaslıq döyüşüklü yoxdur" ("No change on the western front") filmidir. O, alman yazıçısı Erik Mariya Remarkın Birinci Dünya müharibəsi illərindən bəhs edən eyniadlı romanı əsasında çəkilib.

Kinorejissor Sara Polli "Qadın söhbətləri" ("Woman talking") filmi ilə "Ən yaxşı" "Qərib həssaslıq döyüşüklü yoxdur" ("No change on the western front") filmidir. O, alman yazıçısı Erik Mariya Remarkın Birinci Dünya müharibəsi illərindən bəhs edən eyniadlı romanı əsasında çəkilib.

"Ən yaxşı səslandırma" nominasiyasında "Top Gun: Maverick", "Ən yaxşı qısametrajlı sənədli film" "Fil piçitüsü" ("Elephant whispers"), "Ən yaxşı qısa animasiya filmi" "Oğlan, Köstəbək, Tülkü və At" ("Boy,Mole, Fox and Horse") və "Ən yaxşı orijinal musiqi" nominasiyası üzrə isə "Naatu Naatu" mahnısı ("RRR: The Revolution Roars Near") qalib olub.

Ülkər XASPOLADOVA, "Azərbaycan"

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Azərbaycan Respublikasının müdafiə sənayesi naziri Mədət Quliyev və nazirliyin kollektivi Ədliyyə Nazirliyi Penitensiar Xidmətinin İctimaiyyətə əlaqələr şöbəsinin rəisi, ədliyyə polkovniki